

۳۹

ماهنامه تخصصی حوزه انرژی
۸۴ صفحه
بهمن ماه ۱۳۹۸
قیمت ۳۰/۰۰۰ تومان

The World of Energy Magazine

دنیای انرژی

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

اولین
نمایشگاه بین المللی
صنایع پایین دستی نفت

www.downstream-iran.com

**Iran International
Downstream Oil Industries
Exhibition** 2-5 Feb., 2020 Tehran, Iran

MOTOR OIL **Express**

GEAR OIL-HYDRAULIC OIL-ENGINE OIL-BASE OIL

**Petro Nikan Alborz
Company**

- 📍 کرج، میدان مادر، بلوار دانش آموز
ساختمان سوپر استار طبقه سوم، واحد ۱۱
- ☎ 026- 32756252
- 📍 Karaj, Madar square, danesh amooz
Boulevard, super star building,
3rd stair, number 11
www.expressmotoroil.com
www.petronikanco.com

کیمیا پارافین

Kimia Paraffin Co. Ltd.

About twenty years experiences, alongside the well-equipped laboratory and production line, enable us to supply the best quality paraffin waxes and Foots oil, according to our customers' requirements.

www.kimiaparaffin.com

ISO 9001: 2008

ISO 14001: 2004

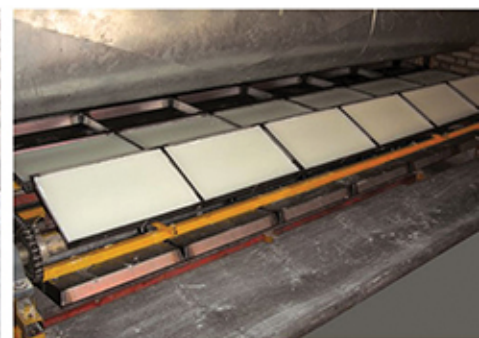
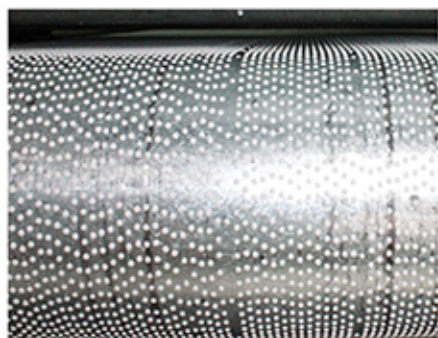

OHSAS
18001: 2007

ATTESTATION OF
COMPLIANCE

Kimia Paraffin Manufacturing & Trading Company
بیست سال تجربه تولید و صادرات پارافین جامد در خدمت صنایع

Center Office: No.23, 4TH Floor, Hakimazam Alley, North Shiraz St. Tehran - Iran
Postcode: 1991647612

Tel: +98 (21) 88047470 - 88047484 Fax: +98 (21) 88047498

Factory: No.1484, 6/1 St., Dorna Ave, Abbas Abad Industrial Zone - Tehran - Iran

Tel: +98 (21) 36423787

Email: info@kimiaparaffin.com

شرکت فراشیمی روز

FARASHIMIROOZ

هدف ما تامین رضایت مشتریان و پاسخگویی به نیاز آنها
می باشد شرکت فراشیمی روز به دنبال روابط طولانی مدت
و پایدار با مشتریان خود می باشد

فعالیت ها و امکانات شرکت به شرح زیر می باشد

- صادرات روغن پایه / روغن
- صادرات بیش از ۳۰/۰۰۰ تن قیر ماهانه به صورت فله و بشکه
- بسته بندی مظروف سازی ۲/۰۰۰ تن قیر بصورت روزانه
- مخازن با ظرفیت ذخیره سازی ۱۶۰۰۰ تن در بندر عباس و ۷۰۰۰ تن در بوشهر
- تنها شرکت با کشتی های حمل و نقل دریائی بالک با وسایل گرم کننده تا ۱۳۰ درجه
- ارسال زمینی و دریایی محموله از طریق کشتی های تحت مالکیت و اجاره شده توسط ما

شرکت فراشیمی روز

تهران، بلوار نلسون ماندلا (آفریقا)، نرسیده به مدرس، پلاک ۲۴۴، برج اداری الهیه
طبقه ۵، واحد ۵۰۵ تلفن: ۲۶۲۱۲۸۵۹ فکس: ۲۶۲۱۲۹۸۹

www.farashimirooz.com
info@farashimirooz.com

تولید کننده انواع روغن پایه گروه I⁺ برای اولین بار در ایران

www.ravansazanoil.com

(مزیت رقابتی محصولات)

یکی از مهمترین نقاط مثبت محصولات این شرکت شاخص گران روی یا به اصطلاح مصرف کنندگان روغن پایه (VI)، که حداقل پنج شماره از روغن های ورژن سایر شرکت ها بالاتر می باشد. از دیگر نقاط قوت این شرکت رنگ روشن و سولفور پایین می باشد که روغن بدون بو آن گواهی بر این مزیت دارد. مهمترین مزیت محصولات این شرکت پایین بودن عدد تبخیر روغن پایه است.

دفتر مرکزی: تهران خیابان بهشتی خیابان اندیشه خیابان اندیشه دوم شرقی پلاک ۲۵ تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۲۳۰۳۰

واحد تولیدی: قزوین جاده اشتهارد خیابان جرم سازی کارخانه روان سازان اطلس

09218033196

09383840326

استاندارد

مسیری مطمئن برای نیل به توسعه پایدار

شرکت کراپ ایران

تهران: خیابان شهسودو شمالی، خیابان لویزه، شماره ۲۲
تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۲۷۷۰۰، ۸۸۵۲۷۷۱۰، ۸۸۵۲۷۷۲۰، ۸۸۵۲۷۷۳۰

مورد تأیید شرکت های خودروسازی کشور
www.crop.ir info@crop.ir

- انواع روغن موتور
- مایع ترمز و کلاچ
- مایع شیشه شوی
- ضد یخ/ضد جوش
- انواع روغن دنده
- روغن هیدرولیک
- روغن فرمان
- آب رادیاتور
- مایع شیشه شوی
- کارواش بدون آب

بامحصولات کراپ در لحظه رانندگی کن...!

www.arashmahya.com

شرکت تولیدی پارافین آرش مهیا

info@arashmahya.com

صادر کننده برتر استان البرز در سالهای ۹۴، ۹۵ و ۹۶
دارنده گواهینامه های CE و ISO10002، ISO14001، ISO9001

دارنده نمایندگی انحصاری در کشورهای آمریکای لاتین

دارنده میسهای نوین تصفیه و پالایش پارافین

صادرات به بیش از ۲۰ کشور در اقصی نقاط دنیا

بیش از ۱۷ سال تجربه در امر صادرات

اطلاعات تماس شرکت
۴۴۰۷۱۰۲۴ - ۴۴۰۷۱۰۲۶
۴۴۰۷۱۰۲۸ - ۴۴۰۶۳۹۲۷

صادرکننده نمونه
سال ۱۳۹۸

واحد نمونه صنعتی
سال ۱۳۹۷

شرکت صنعتی پتروپالایش نیک یزد به منظور رونق صنعت نفت و پالایش در بخش خصوصی و با هدف برعهده گرفتن بخشی از بار صادرات کشور همراه با تولید هیدروکربن های سبک و سنگین ، خلال ها و مکمل های سوخت ، با بیش کمک به کاهش مصرف سوخت در کشور و بهینه سازی سوخت وسایل نقلیه داخلی و خارجی ، با گستره فعالیت تولید حدود ۱۲ محصول و دامنه کاری بیش از ۴۵ فرآورده نهایی با فرمول های متفاوت با بهره گیری از دانش روز جهانی متخصصان در زمینه پالایشگاه های کوچک با تجهیزات، فن آوری و ابزارآلات صد درصد داخلی طراحی، ساخت، تجهیز و راه اندازی گردیده است.

خلال ها

محصول دیگر تولیدی شرکت پترو پالایش نیک ، خلال های نفتی یا وایت اسپریت ها می باشد که به عنوان خلال، رقیق کننده، شستشو دهنده حامل مواد افزودنی و مواد اولیه در بسیاری از صنایع نظیر رنگ، رزین، لاک میانی، چسب سازی، تیتر سازی، سیخ سازی، نساجی و مرکب سازی استفاده می

مکمل سوخت

اکتان پوستر Power Plus یکی از مکمل های تولیدی شرکت پترو پالایش نیک می باشد که با کنترل گرانروی سوخت و بهینه سازی منجر به جلوگیری از احتراق زودرس می شود و همچنین با تغییر عدد اکتان، افزایش کیفیت بتن و جلوگیری از مصرف سوخت بالا را در پی دارد.

هیدروکربن های سبک و سنگین

هیدروکربن های تولیدی شرکت پترو پالایش نیک شامل هیدرو کربن سبک و سنگین می باشد که از موارد کاربرد آنها می توان به عنوان سوخت و روان کننده ها و همچنین مواد اولیه برای تولید پلاستیک ها، الیاف، لاستیک ها، خلال ها و مواد شیمیایی صنعتی اشاره کرد.

www.ppnny.ir

فکس: ۰۳۵۰۳۷۷۵۲۰۹

E-mail: info@ppny.ir

تلفن: ۰۳۵۰۳۷۷۵۲۰۷

تلفکس: ۰۳۵۰۸۳۰۶

پالایشگاه: یزد، شهرک صنعتی خضرآباد، منطقه ویژه اقتصادی

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ملاصدرا، شیراز جنوبی، کوچه بهاران، پلاک ۲۰

EXTENSIVE PAST EXPERIENCE,
MODERN TECHNOLOGY

Manufacturer of Engine oil and Lubricants

Finished Products:

● Engine Oil	● Industrial Oil
● Automotive Gear Oil	● Hydraulic Oil
● Grease	● Circulating Oil
● Marine Oil	● Gear Oil
● Anti Freeze	● Metalworking
	● Cutting Oil
	● Machine Tool Oil
	● Compressor Oil
	● Heat Transfer Oil
	● Turbine Oil
	● Chain Oil
	● Quenching Oil

Special Products:

- Virgin Base Oil (SN150, SN500, SN650)
- Rubbers Process Oil (RPO)
- Slack Wax (Heavy & Light)
- Unbleached Paraffin Wax
- Paraffin Wax
- Residue Wax (Foots Oil)

Over the pasts in five decades, Pars Oil Company is Leader the leading Iranian of Industrial Lubricants Automotive Producers.

شرکت نفت پارس
صادر کننده نمونه
استان تهران

روغن خودرو

Flowmax MOTOR OIL

EXTENSIVE PAST EXPERIENCE, MODERN TECHNOLOGY

امیدوار به کاهش نا اطمینانی های سیاستی و سیاسی

دکتر سید حمید حسینی - مدیر مسئول

بین المللی صنایع پایین دستی
صنایع پایین دستی نفت، توسط
چند ساله اتحادیه همکاری سایر
و تحریم پذیر نبودن صادرات فراورده های
گرفت و در آینده به یکی از مهمترین نمایشگاههای

این شماره نشریه با نگاه ویژه به اولین نمایشگاه
نفت و گاز منتشر میگردد، بر پاشدن نمایشگاهی ویژه
بخش خصوصی از آرزوهای اتحادیه بوده و بایگیری
تشکل ها محقق شده است وبا توجه به تحریم نفتی کشور
نفتی، قطعا این نمایشگاه مورد توجه فعالان عرصه انرژی قرار خواهد

کشور تبدیل خواهد شد. اخیرا نیز همایش سالانه اتحادیه با حضور پرشور اعضا با عنوان “صادرات در تنگنای چالش های داخلی و بین المللی ” برگزار شد
وسخترانان ضمن پرداختن به مشکلات ریشه ای اقتصاد کشور، بر ضرورت تشکیل سازمان رگولاتوری در این حوزه تاکید داشتند و چالش های داخلی و بین المللی
کشور نظیر غیر قابل پیش بینی بودن اقتصاد کشور، دخالت بی پروای دولت در بازار و اقتصاد، تاثیر تحولات انرژی بر منافع کشور و اعضا، ضرورت تصویب لوائح
مربوط به کارگروه اقدام مالی FATF و تعامل در روابط خارجی تاکید کرده و خواستار بازنگری در شیوه قیمت گذاری خوراک واحدهای پایین دستی و خروج
دولت از انفعال، بهبود در روابط خارجی و کاهش نا اطمینانی های سیاستی و سیاسی شدند. اگرچه همه موارد بیان شده در زمره مشکلات واقعی کشور و
جزو مطالبات اعضا بوده است ولی میتوان ابزارهای زیر را نیز برای توسعه صادرات مورد توجه قرار داد: **الف: عضویت در سازمان تجارت جهانی یا**
پیمان های منطقه ای، ایران از معدود کشورهای دنیاست که به عضویت WTO در نیامده و در هیچ یک از اتحادیه یا پیمان های بزرگ اقتصادی و منطقه ای
حضور ندارد ولذا تعرفه کالای ایران برای خریداران خارجی کالای صادراتی ایران بیش از رقبا می باشد و صادرات فراورده های نفتی و محصولات پتروشیمی را با
مشکل مواجه کرده است خوشبختانه اخیرا رئیس جمهور به سازمان توسعه تجارت ابلاغ نموده که پرونده عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی را پیگیری
نماید ، از طرف دیگر ایران با اتحادیه اوراسیا برای برقراری تعرفه های ترجیحی به توافق رسیده است و گام های اولیه در این راستا برداشته شده است. ضمنا این
ظرفیت در میان کشورهای منطقه وجود دارد که یک پیمان امنیتی و اقتصادی نظیر پیمان “سنتو” با حضور ایران، ترکیه، عراق، سوریه، لبنان افغانستان، پاکستان
و حتی قطر و عمان با موضوع مبارزه با داعش والقاعده تشکیل داده و همکاری های اقتصادی و گسترش تبادلات تجاری را نیز در دستور کار قرار گیرد. **ب: رفع**
موانع تولید و پرداخت مشوقهای صادراتی: در حالی که تحریم های ظالمانه آمریکا اقتصاد کشور را در تنگنای شدید قرار داده و درآمدهای ارزی کشور با
کاهش شدید صادرات نفت و میعانات کاهش یافته است لذا برای تامین نیازهای داخلی و ورود مواد اولیه مورد نیاز ضروریست که تولید مورد حمایت جدی قرار
گرفته و مشوقهای صادراتی نظیر معافیت مالیاتی درآمدهای صادراتی، پرداخت جایزه صادراتی، تامین نقدینگی با کارمزد مناسب در دستور کار دولت و مجلس
قرار گیرد و در بودجه سال آینده بیش بینی لازم صورت گیرد. **ج: اصلاح ساختار دیپلماسی تجاری و تقویت دیپلماسی اقتصادی :** متأسفانه ادغام وزارت
بازرگانی با وزارت صنعت و معدن نتیجه مطلوبی به همراه نداشته است و دیپلماسی تجاری کشور به شدت تضعیف شده است و ایجاد معاونت دیپلماسی اقتصادی
در وزارت خارجه نیز با توجه به ساختار وزارت خارجه و کادر این وزارتخانه نتوانسته که انتظارات را برآورده نماید و از نظر نگارنده احیا مجدد وزارت بازرگانی با
محوریت بازرگانی خارجی ضروری میباشد و میتواند با گسترش روابط تجاری به کمک واحدهای تولیدی در بخش صنعت، معدن، کشاورزی و خدمات آمده و
باعث رونق اقتصادی و اشتغال گردد. والسلام

« صاحب امتیاز: اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی ایران
« مدیرمسئول: دکتر سید حمید حسینی
« سردبیر: امیر عباس امامی
« شورای سیاست گذاری: سید حمید حسینی، سعید رفیعی فر ، احمد صرامی، مرتضی فیروزی، رضا مدیر
« دبیر سرویس بخش انگلیسی: یوسف پور غفار
« همکاران این شماره : هادی ابراهیمی، مهسا معیری، نادى صبوری، مریم علیزاده، مرتضی هاشمی
سارا مالکی، و هیئت تحریریه دنیای انرژی
« سازمان آگهی ها: سولماز فرهادی ۵ - ۸۸۵۰۸۲۵۱
« صفحه آرایی: محمد سیدی
« چاپ و لیتوگرافی: رنگین گستر - ندای ایران
« طرح جلد و نظارت چاپ: کانون تبلیغاتی عکس معاصر

« مقالات، یادداشتها و مصاحبه های ارائه شده در ماهنامه دنیای انرژی لزوما مورد تایید اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران نیست.

اولین نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت			بوری انرژی سکوی صادراتی ایران
صفحه ۴			صفحه ۴۶
نقش کم رنگ اتاق بازرگانی در سیاست گذاری های اقتصادی			سیاست زدگی در صنایع پتروشیمی
صفحه ۲۰			صفحه ۵۲
چهاردهمین همایش اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران			وضعیت فعلی اقتصاد ایران از کجا آب می خورد؟
صفحه ۲۴			صفحه ۶۶
فرمان دست بخش خصوصی باشد از پیچ سخت ۹۹ عبور می کنیم			IMO 2020 preparations pay off
صفحه ۳۸			صفحه ۷۳
عربستان در حال عقب گرد			OPEC Mulls Extending Oil Production
صفحه ۴۲			صفحه ۷۶

تهران - خیابان دکتر بهشتی، خیابان مفتح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰، طبقه اول

WWW.OPEX.IR

MAIL@OPEX.IR

88508250

88511611

حوزه نفت در همه بخش ها به ایجاد ارتباط اثر بخش مشغول خواهند شد.

نقش مهم شرکت‌های پایین دستی در ایجاد رونق اقتصادی

علیرضا آرمان مقدم مدیر برنامه ریزی تلفیقی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده نفتی

صادرات فرآورده های نفتی در یک کشور نفت خیز همانند ایران که دارای ظرفیت مازاد تولید و دسترسی مناسب به بازارهای مصرف منطقه ای را دارد، یک رویه دارای مزیت رقابتی است. همانطور که طبق سیاست های اخیر کشور در حال فاصله گرفتن از خام فروشی، اعمال ابزارهای مدیریت مصرف و حرکت به سمت تولید محصولات با ارزش افزوده و صادرات آن هستیم، بایستی علاوه بر وضع قوانین و مقررات جدید از فرصت های موجود نیز بهره ببریم. یکی از این فرصتها، توانمندی شرکت‌های حوزه پایین دستی که به صورت شفاف و زیر چتر حمایت یک اتحادیه صنفی تخصصی فعالیت می کنند خواهد بود. همانطور که می دانیم نفت خام پس از پالایش در پالایشگاه های نفت به محصولات میانی و نهایی تبدیل می شود. بخش مهمی از محصولات میانی مثل انواع نفتا وارد واحدهای پایین دست خود از جمله واحدهای پتروشیمی شده و محصولات سنگین تر نیز به واحدهای روغن سازی، قیر سازی و ... ارسال می شود که البته برخی از این واحدها نیز خود دارای تاسیسات پایین دست خود هستند، که این زنجیره را برای تولید محصولات نهایی تکمیل می کند.

ما فکر می کنیم، پس هستیم

ابوالقاسم هاشمی رئیس هیئت مدیره اوپکس بخش خصوصی تجهیزات، مهندسی، تولید و صادرات نفت و فرآورده های نفتی به همراهی انجمن های پتروشیمی، پلیمری، حمل و نقل، دانش بنیان و استارت آپی در یک تجمع واحد برگزار کننده اولین نمایشگاه پایین دستی نفت در بهمن ماه سال جاری هستند. این نمایشگاه تبلور غنای فکری بخش خصوصی صنعت نفت و فرآورده هاست که می گوید ما اندیشمندیم

پس حضور داریم. اگر چه این جمله اقتباسی از بیان حکیمانه رنه دکارت فیلسوف فرانسوی است اما می تواند مثال عینی از حضور انجمن ها، تشکل های خصوصی حوزه نفت خصوصاً اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت گاز و پتروشیمی در حفظ و تامین منافع ملی باشد.

امیدواریم برگزاری چنین رویداد مهمی بتواند زمینه ساز حضور هر چه بیشتر تفکر بخش خصوصی در تصمیم سازی ها و تصمیم گیری های دولت و وزارت نفت باشد و اعضای اتحادیه صادرکنندگان به عنوان بزرگترین تشکل خصوصی صادراتی کشور بتوانند با هم اندیشی و هم افزایی با بدنه دولت و بخشهای مختلف خصوصی نفتی، در حوزه تولید، تحقیق و بازاریابی و بازاریابی فرآورده های نفتی به توفیقات بیشتری نائل آیند.

نمایشگاه پایین دستی پویا

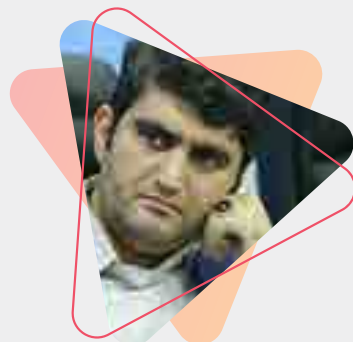
علیرضا صادق آبادی مدیرعامل پالایش و پخش

فرآورده های نفتی

برگزاری نمایشگاه های صنعت نفت در کشور به خودی خود امر مبارکی است. اما از یک نکته نباید غافل شد که تعدد نمایشگاه های صنعتی فقط هزینه ای اضافی به عهده برگزار کنندگان می گذارد و در عین حال برای یک عده هم به عنوان یک کسب و کار اثر بخشی خواهد داشت.

اما معتقدم بهترین کار این است که نمایشگاهی

واحد و تجمیع شده تشکیل و برگزار شود تا بسیار هدفمندتر و مقتدرتر و حرفه ای تر شکل بگیرد. مثل همان نمایشگاه بین المللی نفت که هر سال تشکیل می شود. مشروط بر این که بخش دولتی و خصوصی در کنار هم حضور داشته باشند. چنین نمایشگاهی بی شک اثر بخش تر خواهد شد. بخش خصوصی باید در نمایشگاه ها حضوری پررنگ داشته باشد و طی ایونت ها و نشست ها و پنل های تخصصی مسائل خود را دنبال کند. وقتی تعاملات جدی بین بخش خصوصی و دولتی در نمایشگاه های تخصصی بزرگ صورت بگیرد، هم بخش خصوصی را دلگرم تر خواهد کرد و رونق کسب و کار تولید کنندگان را در پی خواهد داشت و هم به نفع بخش دولتی خواهد بود که از آخرین توانایی ها و ظرفیت های بخش خصوصی مطلع شود. در چنین سازوکاری تنها آنها که به رسم همیشه نمایشگاه ها را ترتیب می دهند از این کار منتفع نمی شوند بلکه طیف وسیعی از صنعتگران و فعالان

بررسی یک رویداد

اولین نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران به

عنوان متولی و سیاست گذار، اولین نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت

را با حضور تشکل های خصوصی حوزه تجهیزات، مهندسی، تولید و

صادرات نفت و فرآورده های نفتی برگزار می نماید.

نظر به اهمیت داخلی و بین المللی این رویداد، خبرنگار دنیای انرژی

نظر چند تن از کارشناسان، فعالین اقتصادی، مدیران و تحلیل گران

انرژی را جویا شده است که می خوانیم :

اما سوال اینجاست که نقش شرکتهای پایین دستی در اقتصاد کشور چقدر است؟!

باید گفت این شرکت ها به دلیل امکان تولید محصولاتی با ارزش افزوده بالاتر و همچنین قابلیت صادرات با سهولت عملیاتی بیشتر به دلیل ساختار چابک بخش خصوصی، می توانند نقش موثر و مولدی را در اقتصاد کشور ایفا کنند. نقش این شرکتها زمانی تکامل می یابد که آنها با عملکرد واضح و شفافیتی که دارند مانع سواستفاده احتمالی واحدهای اندکی شوند که از طریق عرضه های خارج از شبکه همان فرآورده ها از جنبه های مختلف اقتصادی و اعتباری به کشور لطمه وارد می کنند. به عبارت دیگر می توان گفت که فعالیت سالم و شفاف شرکت ها با هدف ایجاد ارزش افزوده هر چه بالاتر، به خودی خود یک ابزار مهم و بازدارنده در مسیر مبارزه با قاچاق خواهد بود که موجب می شود هیچ واحد متخلف احتمالی نتواند لطمه ای به تجارت سالم و سودآور مجموعه ارزشمند آنها وارد نمایند. رسالت شرکت ملی پالایش و پخش در ایجاد رونق اقتصادی، اشتغالزایی و جلوگیری از قاچاق فرآورده های نفتی نیز حمایت از آن دسته از شرکت هایی است که عملا با گسترش فعالیت سالم، شفاف و سودآور خود مانع اقدامات افراد سود جو و تجارت سیاه آنها شوند. به طور کلی باید اذعان داشت که از جمله راههای حل و فصل چالش های اقتصادی و رفع مشکلات موجود، هم افزایی میان بدنه دولت و بخش خصوصی است که می توان با فعالیت های اقتصادی سالم، شفاف و مستمر و همچنین ارتقای سطح فنی تاسیسات از یک طرف و اعمال اصلاح ساختاری و مقررات با استفاده از نظرات کاربردی بخش خصوصی از طرف دیگر به این مهم دست یافت.

احقاق حق بخش خصوصی با برپایی

نمایشگاه های غیردولتی

رضا پدیدار عضو شورای سیاستگذاری اولین

نمایشگاه پایین دستی نفت

یکی از معضلات بخش خصوصی، نبود توازن در تخصیص منابع میان بخش دولتی، خصولتی و خصوصی است که نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دست نفت، عرصه مناسبی برای عرض اندام بخش خصوصی و اجبار بخش دولتی به کاهش تصدی گری در این صنعت است. تنها ۱۵ درصد از

اقتصاد کشور در دست بخش خصوصی است و یکی از مهم ترین دلایل اندک بودن نقش این

بخش در موتور محرک اقتصاد، عدم اشراف کامل دولتی ها به توانمندی و پتانسیل بخش خصوصی است. تصدی گری سنگین بخش دولت در صنعت نفت سبب شده تا بخش خصوصی با تمام توانی که در اختیار دارد، زمینه ای برای بروز استعدادهایش نداشته باشد. همچنین دولتی بودن بخش هایی از اقتصاد که در اختیار بخش دولتی نیست، از دیگر چالش های حال حاضر فعالیت در میان شرکت های خصوصی است. از این رو یکی از مهم ترین اهداف پیش روی نمایشگاه صنایع پایین دست نفت، تعیین و تکلیف شرایط نامتوازن و غیرمنصفانه میان بخش دولتی و خصوصی است. به معنای دقیق تر، دولت دست از تصدی گری برداشته و به سمت وظیفه اصلی خود یعنی، حکمرانی برود. همچنین یکی از عارضه های اصلی که مانع از پیشرفت بخش دولتی می شود، وجود شرکت های خصولتی است که رانت و فساد و عارضه های اقتصادی را به دنبال خود پدید آورده اند. از این رو برپایی چنین نمایشگاه هایی که ۱۰۰ درصد متعلق به بخش خصوصی است، می تواند تا حد زیادی در مرزبندی و همچنین کاهش اختیارات و مداخلات بخش دولتی و خصولتی موثر باشد. در همین رابطه نیز عدم توزیع متوازن منابع میان بخش دولتی، خصولتی و خصوصی مورد تایید نمایندگان مجلس نیز بوده و نمایندگان دلیل این مشکل را عرضه نکردن صحیح بخش خصوصی در توانمندی ها اعلام کردند. اما این نمایشگاه فرصت مناسبی برای عرضه فعالیت ها و زمینه مشارکت بخش های مختلف خصوصی است. در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی پیشرفت های بی سابقه ای داریم که اغلب آن را مدیون بخش خصوصی هستیم که نیروی جوان فعال در این بخش موتور محرک پیشرفت ها هستند. اما از آنجاکه مجالی برای عرض اندام بخش خصوصی نیست و کماکان درگیر لابی بازی های بخش دولتی هستند،

متأسفانه براحتی نیروهای جوان و نخبه کشور از فعالیت در ایران مایوس شده و جذب کشورهای دیگر می شوند. در نتیجه یکی دیگر از اهداف پیش روی برگزاری نمایشگاه صنایع پایین دست نفت، ارائه خدمات و فعالیت های شرکت های دانش بنیان حاضر در حوزه نفت است که از این طریق بتوانیم از ظرفیت ویژه جوانان خلاق و خوش فکر کشورمان در صنعت پایین دست نفت بهره ببریم.

صنایع پایین دستی نفت، نقطه اتصال مقابله با

تحریم و خام فروشی

حمیدرضا شکوهی، خبرنگار نفت و انرژی

وقتی سخن از صنعت نفت به میان می آید همگان یا به یاد دکل های نفتی عظیم در خشکی و دریا می افتند، یا پالایشگاههای نفت و گاز و مجتمع های پتروشیمی را به یاد می آورند. در واقع، صنعت نفت در بین افکار عمومی و گاه حتی متخصصان، در صنایع بالادست خلاصه شده است . اما بخش مهم صنعت نفت، صنایع پایین دست است که کمتر مورد توجه افکار عمومی، متخصصان، و سیاستگذاران و تصمیم سازان قرار می گیرد. گویا همواره مهم این بوده که چقدر نفت و گاز تولید شود یا چقدر در تولید محصولات پتروشیمی رشد کنیم. اما به زنجیره های بعدی کمتر توجه شده، گویا چون صنایع پایین دستی هستند و وابسته به صنایع بالادستی، پس باید در درجه دوم اهمیت قرار بگیرند. اما واقعیت این است که صنایع پایین دستی، از نظر ایجاد ارزش افزوده، رونق تولید و بویژه اشتغال زایی،

به مراتب پیشروتر از صنایع بالادستی هستند، مشروط به آنکه مورد توجه بیشتری قرار گیرند و از منظر سیاستگذاران، در زمره صنایع فرعی قلمداد نشوند. حوزه فعالیت صنایع پایین دستی به حدی گسترده است که می توان سرمایه گذاران مختلف را با عناوین و تخصص ها و حتی سرمایه های مختلف، در آن جذب کرد. بخش پایین دستی صنعت نفت (مشمول بر نفت، فرآورده های نفتی، گاز و پتروشیمی) حوزه ای گسترده است که ارتباط بسیار نزدیکی با مردم دارد چراکه محصولات تولیدی در صنایع پایین دستی، به طور مستقیم توسط مصرف کنندگان مورد استفاده قرار می گیرد. گستره فعالیت های صنایع پایین دستی از عرضه نفت و فرآورده های نفتی و گاز و مشتقات آن، تا محصولات تولید شده بر مبنای پتروشیمی ها و در مجموع، بسیاری از اقلامی که از نفت و گاز و مشتقات آن تولید می شود در بر می گیرد. حتی در حوزه ای وسیع تر، حوزه انتقال و عرضه محصولات اصلی تولیدی هم در زمره صنایع پایین دستی قرار می گیرد که البته کشورهای مختلف تولیدکننده نفت و گاز، سیاستهای متفاوتی در قبال آن دارند.

بنابراین در یک نگاه، صنایع پایین دستی نفت، به حدی حوزه جذاب و دارای گستره وسیعی است که امکان فعالیت در آن توسط تمامی سرمایه گذاران بخش خصوصی بر مبنای علایق، تخصصها و سرمایه های متفاوت آنها وجود دارد. اتفاقا در شرایط تحریم، بخش خصوصی می تواند در حوزه های گسترده ای از صنایع پایین دستی نفت و صنایع وابسته فعال باشد و نقش خط شکن تحریم را بازی کند. وقتی می گوییم تحریم را دور می زنیم، یا وقتی می گوییم باید از خام فروشی دست برداریم، نقطه ای که این دو تا را به هم متصل می کند، بخش خصوصی است و اتفاقا بهترین منبع اتصال، صنایع پایین دستی است که بخش خصوصی ما توان فعالیت در آن را دارد. البته متأسفانه در کشور ما غالبا اینگونه بوده که مسوولان و دولتمردان، وقتی به یاد حمایت از بخش خصوصی می افتند و اهمیت آن را درک می کنند که به بخش خصوصی نیاز پیدا کنند! وقتی نیاز به بخش خصوصی حال به اجبار قانونی یا به خاطر تحمیل شرایط خاص همچون تحریمها، خودنمایی می کند، بخش خصوصی هم اهمیت و ارج و قرب بیشتری پیدا می کند. در حالیکه اگر واقعا قصد تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت را به معنای کلی و در گستره ای وسیع (شامل، نفت و گاز و فرآورده های آن و همچنین پتروشیمی) داشته باشیم، باید در هر زمان و هر موقعیتی از حضور گسترده بخش خصوصی در صنایع پایین دستی حمایت کنیم.

صنایع پایین دستی نفت بهترین موقعیت برای فعالیت بخش خصوصی است و نه تنها سود و منفعت حضور فعال بخش خصوصی در صنایع پایین دستی، عاید مجموعه نفت می شود تا در شرایطی همچون تحریم یا سایر محدودیتها از آن استفاده کند، بلکه زمینه ساز رشد اقتصادی، رونق اقتصادی و بویژه اشتغالزایی گسترده در کشور می شود؛ حوزه هایی که به دلیل تفاوت ماهوی صنایع بالادستی و پایین دستی نفت، در بخش پایین دست بهتر می توان نتیجه گرفت. این امر بویژه در حوزه اشتغال زایی قابل توجه است. به گونه ای که با سرمایه گذاری به مراتب کمتر از صنایع بالادستی در صنایع پایین دستی، می توان اشتغال به مراتب بیشتری را ایجاد کرد. برای جذب سرمایه گذاران بخش خصوصی به صنایع پایین دستی نفت، یا افزایش حوزه فعالیت آنها در این حوزه، لازم است مسیر فعالیت آنها هموار شود. طبیعتا فعالان این عرصه، نیازمند حمایت مالی نیستند، بلکه در صورت ثبات قوانین و اعمال حمایت های قانونی و اتخاذ راهکارهای دائمی – و نه مقطعی – برای حمایت قانونی از صنایع پایین دستی، می توانند عملکردی مطلوب از خود بر جای بگذارند و نه به صورت مقطعی، بلکه همواره بازوی تاثیرگذار و فعال دولت – و چه بسا فعالتر از دولت – در بی اثر کردن تاثیرات منفی تحریم و رفع مشکلات اقتصادی کشور در شرایط خاص و

در خصوص ارائه راهکارهای مناسب خدمت رسانی به بخش خصوصی است. پیشنهاد دیگر برای مفیدتر شدن این نمایشگاه، ایجاد فضای B to B در جهت شناخت توانمندی ها، ظرفیت و افزایش فرصت های همکاری است. در این فضا می تواند تفاهمات بسیار مفید و سودمندی برای دو طرف یعنی سازنده تجهیزات و همچنین شرکت های پتروشیمی و سایر اعضای اتحادیه بوجود آید. به نحوی که شرکت های متقاضی تجهیزات و قطعات اطمینان پیدا کنند که می توانند نیازمندی های خود را با کیفیت بهتر و قیمت مناسب تر از شرکت کنندگان در این نمایشگاه تامین کنند.

یکی دیگر از انتظاراتی که قطعاً باید در این نمایشگاه برآورد شود، بحث ورود هیات های تجاری کشورهای همسایه به این فضا است. باتوجه به حضور اتاق بازرگانی و سازمان توسعه تجارت در این نمایشگاه، بحث صادرات و زمینه سازی برای افزایش بازارهای هدف صادراتی از طریق هیات های تجاری باید به جدیت دنبال شود. از آنجا که اولین دوره برگزاری نمایشگاه صنعت پایین دست نفت است، چندان منطقی نیست که انتظار داشته باشیم شرکت های خارجی در این رویداد غرفه داشته باشند، اما باید فضایی فراهم شود تا تجار کشورهای همسایه بصورت مهمان در این نمایشگاه حضور داشته و پتانسیل های بازار ایران از نظر تامین قطعه و محصول بیشتر برایشان بازگو شود. همچنین باید هدف گذاری شود تا در سال های آتی و دوره های بعدی برگزاری نمایشگاه، شرکت های خارجی فعال در حوزه پایین دست نفت نیز در این رویداد شرکت کنند تا وزن بین المللی نمایشگاه دوچندان و اهداف صادراتی فعالان بخش خصوصی تامین شود. همچنین برای شناسایی فرصت ها و تهدیدها در خصوص نحوه برگزاری نمایشگاه، حتماً باید خروجی نمایشگاه در این دوره مورد بررسی و بحث قرار بگیرد تا میزان دستیابی به اهداف در سال جاری تعیین شود. این کار کمک می کند تا در سال آینده با چشمی بازتر به تبیین استراتژی ها و اهداف مورد نظر در خصوص برگزاری نمایشگاه پایین دست صنعت نفت بپردازیم.

نمایشگاه پایین دست نفت می تواند اهمیت این

صنعت را به درستی به نمایش بگذارد

حسن تاجیک کمیسیون روغن

هرساله نمایشگاه بین المللی نفت و گاز و پتروشیمی توسط وزارت نفت و معاونت های آن برگزار می شود اما چون دولت متولی آن بوده و حجم شرکت های دولتی حاضر در آن نمایشگاه بالاست، عملاً فرصت مناسبی برای مشارکت و عرض اندام بخش خصوصی نفت

به دست نمی آمد. از این رو برگزاری نمایشگاههایی از این قبیل که صرفاً به بخش خصوصی فضا و امکانات داده می شود، امری ضروری و به شدت مورد نیاز است. از سویی دیگر چون ارزش افزوده حاصل از صنایع پایین دست نفت خام بسیار بیشتر از خود نفت است، باید در جهت حمایت و تشویق فعالان این حوزه، تلاش و زمینه سازی شود. همچنین باید در نظر داشت که سود حاصل از سرمایه گذاری در حوزه بالادستی نفت تقریباً نصف سود حاصل از سرمایه گذاری در حوزه پایین دست خواهد بود. در این حالت است که ما به عنوان یک کشور نفتی، حرفی برای گفتن در صنعت پایین دست نفت نیز خواهیم داشت و این موضوع سبب افزایش تاثیرگذاری تولیدکنندگان ایرانی در بازارهای جهانی دارد. همه این ها زمانی محقق می شود که مسئولان اهمیت و ارزش صنایع

راهکارهای تقویت و افزایش اثرگذاری نمایشگاه

پایین دست نفت

مجتبی اسلامی انجمن استعصنا

اولین دوره نمایشگاه پایین دست صنعت نفت با متولی گری بخش خصوصی که برای اولین بار برگزار خواهد شد، قطعاً رویکرد مناسبی در جهت تقویت حضور فعالان و صنعتگران بخش خصوصی در عرصه تولید و صادرات خواهد داشت. اما در این بین نیاز است تا با انجام برخی امور، تاثیرگذاری این رویداد و تحقق اهدافش دوچندان شود. یکی از مواردی که لزوم اجرایی شدن آن در حاشیه این نمایشگاه احساس می شود، برگزاری پنل های تخصصی با محوریت صادرات و نوآوری است. البته باید توجه داشت که در این پنل ها، تکامل زنجیره ارزش رعایت شود. بطور مثال اگر بحث و محوریت پنل در مورد ساخت تجهیزات در داخل است، خدمت رسانان در حوزه لجستیک مانند بانک و بیمه نیز در این پنل حضور داشته باشند و پیرامون موضوع مورد بحث پنل اظهارنظر کنند. همچنین در مورد خدمات خاصی که می توانند به فعالان این بخش دهند، مواردی را بیان کنند. چراکه در بخش فعالان و صنعتگران خصوصی به شدت جای خالی شرکت ها و نهادهای پشتیبان احساس می شود که از این قبیل می تواند به تسهیلات مناسب، فاینانس، بیمه های مسئولیت و غیره اشاره کرد که این نمایشگاه فرصت بسیار مغتنمی برای ایجاد فضای تعامل و هم اندیشی

نامطلوب باشند. از این منظر برگزاری نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت را، آن هم توسط ارگانی غیردولتی که ماهیت آن بر مبنای صادرات فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی شکل گرفته، می توان گامی در جهت نمایش قدرت و توان بخش خصوصی در حوزه صنایع پایین دستی نفت، نه فقط در حوزه داخلی بلکه در حوزه بین المللی و فرامرزی ارزیابی کرد و آن را به فال نیک گرفت.

ارتباط موثر و ادامه دار از مزایای برگزاری

نمایشگاه های صنایع پایین دست نفت است

جعفر ربیعی - مدیرعامل هلدینگ پتروشیمی

خلیج فارس

برقراری ارتباط نزدیک و بی واسطه میان تولیدکننده و عرضه کننده محصولات و فرآورده ها از مهم ترین اهداف نمایشگاه های صنایع پایین دست نفت است. نفس برگزاری نمایشگاه های صنعت نفت و جمع شدن فعالان این حوزه در یک مکان مشخص امر پسندیده و بسیار مطلوبی است اما به شرطی که از حالت نمایشی و تشریفاتی دور شده و در نمایشگاه فعالان حوزه بتوانند باهم ارتباط موثر برقرار کنند. از آنجا که هلدینگ صنایع پتروشیمی خلیج فارس مجموعه ای از شرکت ها و صنایع پایین دست نفت

انجمن ستصا، فعال در پایین دست نفت

مریم شوکت پورمشاور انجمن ستصا

اهمیت بخش خصوصی در عرصه صنعت کشور بر کسی پوشیده نیست و فعالیت گسترده بخش خصوصی منجر به توسعه اقتصادی و پس از آن، توسعه اجتماعی، فرهنگی و سیاسی خواهد شد. با توجه به اینکه یکی از وظایف انجمن ها رفع مشکلات و ایجاد بستر مناسب برای توسعه بازار اعضا می باشد، انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران (ستصا) بر اساس چشم انداز خود ” گسترش بومی سازی و ارتقاء فناوری و توسعه روابط تجاری در بازارهای داخلی و بین المللی برای محصولات و خدمات سازندگان تجهیزات صنعتی ایرانی“، تلاش نموده است در همراهی با سایر تشکل ها، نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران را که آینه تمام نمای حضور بخش خصوصی در عرصه صنعت و اقتصاد کشور است حمایت و هدایت نماید. انجمن ستصا متشکل از نزدیک به ۲۰۰ عضو فعال در حوزه ساخت تجهیزات صنعتی و ماشین آلات است که بیش از ۸۰ درصد این تعداد در صنایع پایین دست نفت فعالیت می کنند. صنعت ساخت تجهیزات و ماشین آلات صنعتی از نظر ارزش افزوده، جایگاه ششم را در میان صنایع ایران به خود اختصاص داده و بر اساس آمار جهانی، سومین کالای دارای قابلیت تجاری در دنیا می باشد.

بر اساس آمار صادرات کشور، عمده صادرات ایران تاکنون بیشتر مبتنی بر اقلامی بوده

ابراهیم ولدخانی - مدیرعامل پتروشیمی سازند

تکمیل زنجیره ارزش محصولات پتروشیمی به منظور اشتغال‌زایی و ارزآوری باید مورد توجه قرار گیرد که برگزاری نمایشگاه صنایع پایین‌دست نفت فرصت مغتنمی در جهت توسعه کسب و کار این صنعت است. صنعت پایین‌دست نفت، یکی از صنایع استراتژیک کشور محسوب می‌شود که علاوه بر اشتغال‌زایی و جلوگیری از خام‌فروشی، نقش مهمی در ارزآوری برای چرخه اقتصادی محسوب می‌شود. از این رو برگزاری نمایشگاه‌های مرتبط با این صنعت می‌تواند عرصه‌ای برای بروز و ظهور توانمندی‌های تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی باشد.

یکی از مهم‌ترین استراتژی‌های پیش روی صنعت نفت، تقویت صنایع پایین دست است که در این راستا کمک دولت بسیار حائز اهمیت است. اگر بخواهیم منصفانه قضاوت کنیم، پتروشیمی‌های کشور هنوز در گیر خام فروشی هستند. اگر ما در پتروشیمی PP و یا گریدهای مختلف پلیمری و یا شیمیایی را تولید می‌کنیم، انتظارمان این است که صنایع پایین‌دستی این محصولات نیز ایجاد شود و یا اگر در کشور هست، رونق پیدا کند.

کارشناسان همه متفق‌القول بر سر تقویت و تکمیل این صنعت هستند و خوشبختانه در داخل کشور نیز توانایی و پتانسیل تکمیل زنجیره ارزش محصولات نفت وجود دارد که یکی از راه‌های تقویت این صنعت، برگزاری نمایشگاه‌هایی برای عرضه توانایی‌ها و محصولات این صنعت است. فرصت برگزاری رویدادها برای تولیدکنندگان و فعالان صنعت نفت، می‌تواند زمینه‌های مساعدی را در جهت توسعه و رونق کسب و کارشان فراهم کند.

ایجاد اشتغال، ارزش افزوده بیشتر و ارزآوری مساعد از مهم‌ترین مزایای توسعه صنایع پایین‌دست نفت است که البته برگزاری نمایشگاه‌هایی از این دست فرصت بسیار مناسبی برای بروز توانایی‌ها در این زمینه است.

است که سهم تکنولوژی در قیمت تمام شده آن نسبتا پایین می باشد ولی در صورت ایجاد بستر مناسب برای صادرات تجهیزات صنعتی، میتوان علاوه بر جلوگیری از ارزیابی و ایجاد اشتغال، به رشد و توسعه تکنولوژی در این صنعت دست یافت. با توجه به این که این نمایشگاه فرصت ارائه توانمندی ها و تکنولوژی های بخش خصوصی و به ویژه صنعت ساخت تجهیزات را فراهم نموده است، شورای سیاست گذاری این نمایشگاه آینده روشن و استقبال گسترده ای را از این رویداد پیش بینی می کند و امید است با حمایت صنعتگران و مسئولین محترم در این عرصه، به توسعه اقتصادی و صنعتی دست یابیم .

تامین نیازهای صنعت نفت از شرکت های خصوصی

پایین دست در اولویت است

احمد محمدی مدیرعامل شرکت ملی مناطق

نفتخیز جنوب

با اوج گرفتن تحریم ها، تامین تجهیزات و مواد کاربردی در صنایع بالادستی نفت در میان شرکت های دولتی از اختیار به ضرورت تبدیل شده است که در این میان نبود آگاهی از نحوه فعالیت صنعتگران داخلی بخش خصوصی در حوزه صنایع پایین دست نفت حلقه مفقوده ارتباط هرچه بیشتر بخش دولتی و پایین دست است. از این رو برگزاری هرگونه رویداد و همایشی و نمایشگاهی که این قابلیت صنایع پایین دستی نفت در بخش خصوصی را بیشتر و بهتر در معرض نمایش بگذارد، در برهه

کنونی بسیار مورد نیاز است. از سویی دیگر وابستگی شدید صنایع بالادستی نفت به ابزار و تجهیزاتی که اغلب در داخل بومی سازی شده اند سبب می شود برگزاری رویدادهایی از قبیل نمایشگاه صنعت پایین دست نفت، بهترین روش برای شناخت بهتر صنعتگران داخلی و افزایش همکاری ها میان صنایع بالادست و پایین دست نفت باشد.

نمایشگاه فتح بایی برای افزایش همکاری های بخش خصوصی و دولتی است

مجموعه های بالادستی صنعت نفت همواره نیازمند تامین قطعات و نیازهای خود از صنایع پایین دستی بوده که در این میان شرکت های داخلی و به ویژه خصوصی در اولویت بخش دولتی نفت برای انعقاد قرارداد هستند. از این رو برگزاری نمایشگاه هایی از قبیل صنعت پایین دست نفت که تولیدگران بخش خصوصی در آن نقش فعال و ویژه ای دارند می تواند فتح بایی برای همکاری های مضاعف میان ما و بخش خصوصی واقعی باشد. البته در حال حاضر نیز مناطق نفتخیز جنوب همکاری های بسیار خوبی با صنعتگران و انجمن های پایین دستی نفت از قبیل استصنا و ستصا دارد که این همکاری ها در سایه نمایشگاه پایین دست نفت می تواند دوچندان شود.

راه برای تعامل با فعالان بخش خصوصی باز است

نکته تامل برانگیز دیگر این است که تاسیسات و تجهیزات مناطق نفتی با گذشت سالیان متمادی دچار فرسودگی شده اند که البته باتوجه به توان داخلی صنعتگران و فعالان صنعت پایین دست نفت، ما هیچ نگرانی از لحاظ تامین قطعات مورد نیاز نداریم. برای مثال تاکنون نیز بازسازی بسیاری از نواحی آسیب دیده خطوط لوله را به لوله سازی های مستقر در خوزستان و دیگر مناطق کشور سپرده ایم. ولی این میزان از مشارکت میان بخش دولتی و خصوصی هنوز در حد معقول و منطقی نیست و باید با روش های مختلف از قبیل برگزاری همایش ها، رویدادها و نمایشگاه هایی از این دست فضای مناسبی برای معرفی توانمندی های بخش خصوصی و همچنین نیازمندی های بخش دولتی ایجاد شود.

در تامین قطعات مورد نیاز صنعت نفت، صنعتگر بخش خصوصی در اولویت است

بخش مهم دیگری از نیاز صنعت نفت به تاسیسات و ماشین آلات دوار از جمله کمپرسورها، توربین ها، وسل ها و توربوشارژرها بر می گردد که طیف وسیعی از نیازهای حیاتی ما را پوشش می دهد. در

برگزاری رویدادهایی از قبیل نمایشگاه صنعت پایین دست نفت، بهترین روش برای شناخت بهتر صنعتگران داخلی و افزایش همکاری ها میان صنایع بالادست و پایین دست نفت باشد

مجموع به ۱۶ هزار ماشین و قطعه در بخش های مختلف تولید و انتقال نفت نیازمندیم که در صدد هستیم بخش قابل توجهی از این نیازها را از طریق تولیدگران داخلی تامین کنیم. در این بین هر شرکت داخلی که بتواند قطعات مورد نیاز ما را بومی سازی نماید، خرید آن قطعه از تولیدگران داخلی در اولویت خواهد بود که البته شرکت های خصوصی در این میان از توجه ویژه ای برخوردار هستند و هدف مناطق نفتخیز جنوب هم حمایت از شرکت های خصوصی داخلی است. اما باید این نکته را نیز در نظر گرفت که زمانی ما بعنوان شرکت دولتی می توانیم تامین نیازهای خود را به بخش خصوصی بسپاریم که از طرف مقابل خود اطمینان داشته و از تجربیات گذشته شرکت های تولیدی خصوصی را در حوزه نیازهای خود مطلع شویم.

سهم بخش خصوصی از فرصت سازی در تحریم ها باید افزایش یابد

در نمایشگاه های سالیان گذشته صنعت نفت، حضور بخش خصوصی واقعی در کنار بخش دولتی کم رنگ شده بود و فضای مناسبی برای عرض اندام توانمندی های بخش خصوصی بصورت موثر فراهم نبود. اما امید می رود با برگزاری نمایشگاه پایین دست نفت، این فرصت فراهم شود تا بخش خصوصی توانمندی های خود را بطور موثر و مسمثمر به نمایش بگذارد. چراکه به نظر می رسد از این فرصت تحریم باید به نحو احسنت بهره برد و سهم بخش خصوصی نیز از این فرصت بیشتر از بخش دلتی خواهد بود. هیچ دلیل ندارد که ما توانمندی بخش خصوصی را نادیده گرفته و به دنبال قطعات و محصولات باشیم که در کشور توسط صنایع پایین دست بومی سازی شده است.

مشکلات و نیل به هدف

احمد صرامی کمیسیون بازرگانان

پیدا کردن جایگاه واقعی، آن موقع موجب افتخار و بالندگی ست که بتوانی خوش بدرخشی، و این نمود تنها در بین رقبا و هم مسلکان است که حرف و سخن از کیفیت باشد. خدا را شاکریم که تلاش های ما در به ثمر رسیدن یکی دیگر از نهال های رشد و شکوفائی، جواب داد. آرزوئی که سال ها طول کشید تا بالاخره مجوز پا به عرصه نهادن بگیرد

و سری در بین سرها پیدا کند. این پیروزی را به جامعه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی صمیمانه تبریک می گوئیم. اما داستان به اینجا ختم پیدا نمی کند که هیچ، تازه راهی است به سوی هرچه بهتر شدن و بهتر خواستن.

اصولا نمایشگاه های تخصصی یک خواسته دو طرفه است. عاشق و معشوق و دلبری. این خاصیت عشق است، هرچه بهتر، پررنگتر. عرصه داخلی و بین المللی ؟ این سوالی است که قطعا ذهن خیلی ها را درگیر می کند.مگر نه اینکه اگر خود پسندیدیم، برای دیگران هم بپسندیم، خب الان موقع درو کردن است. محصولات نفتی تولید شده ای که با دستان پرتوان همکاران به نمایش در می آید، با فلسفه بهترین ها در حد خود عرضه می شود و انتخاب با مشتری و مصرف کننده است . اگر نگاه خریداران خارجی را دنبال کنیم و البته از رموز بازرگانی است با یک درک درست از علم روانشناختی مواجه می شویم که اگر کشور تولیدکننده خودبهترین را تولیدومصرف می کند، قطعا به سلامت خرید برای طرف خارجی هم فکر کرده است . و چرا باید از منافع چشم پوشی کرد که زیاد دور از دسترس نیست. در جهانی به مسئله تولید و فروش زندگی می کنیم که گوئی بهترین سناریو را برای فیلم حرکت خواهانیم . و حرکت رو به جلو و جلوتر و این شدنی است. از نقطه نظر خارجی و نظام بین المللی و مشکلات و تحریم های بعضا به نظر نگارنده، کارگشا در ایجاد استارت آپ ها به

نتایج خوبی رسیده ایم.مشکلات همیشه هست.مشکلات و نیل به هدف دوبار دیرینه هستند.تحریم ناخوشایند است و همه می دانند.اما آنکه با شددان و سختی ها مبارزه می کند و می ماند، حتما پیروز است. اصولا از شکست، پیروزی می آید و راه درست را می نمایاند تامین زنجیره تولید، به خودی خود، تنها راه برون رفتی

است که نه تنها تحریم ها را بی اثر که مهر تأییدی است بر ظهور قدرتمندانه. ما به عنوان اتحادیه قسم به تلاشی خورده ایم که با پرهیز از رانت، قاچاق و پولشویی و با تلاش مستمر خواهان حضور بیش از پیش در بازارهای داخل و بین الملل هستیم . مگر نه اینکه هر واحد تولیدی، النهایه به محصول می رسد و این غایت فکر و اندیشه و فعالیت اقتصادی است، و اینجا در نمایشگاه نظاره گر خواهیم بود، به امید پروردگار و اراده دوستان.

برپایی نمایشگاه نیازهای صنعت نفت در صنایع

پایین دست جدی گرفته شود.

محمدرضا منصوری عضو کمیسیون صنایع مجلس

شورای اسلامی

یکی از راهکارهایی که می توان نمایشگاه صنایع پایین دست نفت را پُربارتر کرد، افزودن بخشی با عنوان نیازمندی های شرکت ها و ارگان های دولتی و خصوصی به تامین محصول یا دریافت خدمات است. هرساله نمایشگاه های بسیاری در قالب صنایع مختلف از جمله نفت برگزار می شود که عدم وجود بخشی برای عرضه نیازمندی های

شرکت های دولتی به محصولات و خدمات در این نمایشگاه ها به چشم می خورد. همچنین باتوجه به ارزش افزوده محصولات صنایع پایین دست نفت، نیاز به تکمیل پروژه ها در این صنعت بیش از هر زمان دیگری احساس می شود. از آنجاکه صنایع پایین دست نفت از ارزش افزوده بالاتری برخوردار هستند، این نیاز به شدت احساس می شود که در شرایط خطیر کنونی تمام توان را برای رشد و تعالی این صنعت بکار ببندیم. اما متأسفانه همواره شاهد نقطه ضعف های شدید در تکمیل زنجیره ارزش محصولات صنعتی و معدنی به ویژه در صنعت نفت هستیم و این نیز ناشی از سهل انگاری بخش دولتی در نادیده گرفتن توان بخش خصوصی در حوزه مشارکت های صنعتی است. یکی از نقطه ضعف های صنعت پایین دست نفت، عدم ورود تکنولوژی و دستگاه های پیشرفته است و به دلیل تحریم ها و شرایط سخت برای ورود ماشین آلات و قطعات HIGH TECH، همچنان شاهد خام فروشی در صنعت نفت هستیم. ولی برگزاری نمایشگاه صنایع پایین دست نفت، عرصه مناسبی برای به اشتراک گذاری یافته های جدید دانشمندان داخلی و شرکت های دانش بنیان در زمینه تجهیزات و ماشین آلات است. تا زمانی که زمینه ای برای نمایش دادن یافته ها و تجربیات نباشد نمی توان انتظار داشت که پیشرفتی حاصل شود.

همیشه ما شاهد برگزاری نمایشگاه برای ارائه خدمات و محصولات هستیم درحالی که یکی از کارکردهای اصلی نمایشگاه می تواند ارائه نیازمندی ها باشد چراکه در حال حاضر صنعت نفت ما نیازمند تولید داخل و بهره گیری از توانمندی متخصصان داخلی است. از این رو پیشنهاد می شود برای پربارتر شدن نمایشگاه صنایع پایین دست نفت، شرکت ها و با ارگان هایی که نیازمند خدمات و یا محصولات خاصی هستند در این نمایشگاه آن را عرضه کنند تا یافتن مجری مناسب برای ارائه خدمت یا محصول موردنظر سهل شود. با این کار هم به شرکت های ارائه دهنده کمک می شود تا محصولات و خدمات خود را به مشتریان خاص ارائه دهند و هم رسالت اصلی نمایشگاه که همان نزدیک کردن فاصله میان تولیدکنندگان و مصرف کنندگان است اجرا می شود.

لزوم توجه و بازنگری دولتها در مشارکت بخش

خصوصی در تولید و صادرات نفت و فرآورده

مسعود عابدینی

رئیس کمیته تانکر مواد نفتی و شیمیایی

انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته

قاعدتا کلیه شئونات یک کشور در همه زمینه ها بایستی بر اساس منافع ملی و میهنی تعریف شده و توسط دولتها برنامه ریزی و اجرا گردد. شاید نیازی به تکرار نباشد که

مشارکت بخش خصوصی در حکومت‌های مردم سالار به عنوان بخش اصلی و جدایی

ناپذیر در برنامه های کلان کشور جایگاه ویژه دارد، و شاید خالی از لطف نباشد که اشاره کنیم، این مهم در واقع مشارکت آحاد مردم به ویژه نخبگان در صنعت و تجارت می باشد، به طوریکه

بتوانند در سرنوشت خویش سهیم بوده و در تصمیمات کلان کشور نقش پررنگی ایفا نمایند و

حتی در برخی از موارد از بخشهای مختلف حاکمیتی نیز پیشی بگیرند . در کشورهای

پیشرفته که دولت های آنان برآمده از احزابی هستند که توسط مردم آن جامعه انتخاب می شوند،

بخش خصوصی تشکیل شده از آحاد مردم آن جامعه در هیئت صنعتگر، تاجر، پزشک و مهندس

و تصمیم گیران ارشد آنها نیز مولود همین نوع نگرش و تفکر هستند، چنانچه در سیستم آموزشی

آن کشورها میتوان به سهولت دریافت که مشارکت مردم در مباحث جامعه شناسی توسط اساتید

این حوزه در دانشگاه ها تدریس و آموزش داده می شود . ولی متأسفانه در کشور ما مدیران ارشد

اجرایی برای اینگونه مسائل ریشه ای اهمیتی قائل نمیشوند، چرا که سیستم مدیریتی در کشور ما

قائم به فرد و سلیقه ای است و در زمینه اجرای آن هیچوقت کارها و پروژه ها بصورت تیمی انجام

نمیشود و مصداق روشن آن در باب ورزش حرفه ای در کشور است که با کمی تعمق مشاهده

میشود، کسانیکه انفرادی فعالیت می کنند مانند کشتی و یا ورزشهای رزمی موفق تر هستند،

که این خود یک نقیصه بزرگ است. به زعم

نگارنده اگر طی سالهای گذشته مدیران ارشد اجرایی کشور با الگو قرار دادن برنامه هایی از این

دست، اقدام به دعوت گسترده و احیای فضای مشارکت بخش خصوصی کارآمد و ایجاد زمینه

مناسب مورد نیاز ایشان به همراه حمایت های همه جانبه در این حوزه با استعانت از قوانین

مدون موجود در کشور می کردند میتوانستند بحث کوچک سازی دولت را به مرحله اجرا

درآورند. آنچه که آشکار است این طرح توسط دولت هایی که تاکنون وظیفه اداره کشور را

بعهده داشته اند، به نوعی مغفول مانده و از طرف دیگر هیچگونه پیگیری توسط نهادهای

نظارتی در خصوص اجرای صحیح آن که در رأس آنها مجلس شورای اسلامی می باشد و در

بعد نظارتی دارای ابزار قانونی هستند، صورت نگرفته و یا کمتر به آن پرداخته شده است . و

از سویی دیگر با کوچک شدن دولت و در مقابل آن فربه شدن بخش خصوصی میتوانستیم

شاهد آن باشیم که هیچیک از تحریمهایی که علیه دولت به اجرا در آمده کارساز نبوده،

چرا که پیش تر بخش اصلی صنعت، تجارت، صادرات و واردات و بر عهده بخش خصوصی

حرفه ای گذاشته شده و دولت فقط در بحث نظارت و مدیریت کلان کشور انجام وظیفه

مینماید.

خالی از لطف نیست که بگوییم با این سیستم دولتی عریض طویل و با اقتصادی که به علت

روشهای غیر علمی و ناکارآمد دچار عفونت و فساد سیستماتیک شده، این سیستم را به یک

سیل خیلی بزرگ برای دشمنان این کشور تبدیل کرده که بدون نیاز به تاکتیک های

پیچیده و به راحتی هر کجای این سیل را میتوانند هدف قرار دهند، در حالیکه تاوان

سنگین این تحریمها بر دوش مردم است. البته تاکید در بازنگری دولت در همکاری با بخش های

خصوصی نیاز مبرم امروز است و بایستی دولت در همه شئونات اجتماعی، صنعتی و تجاری،

فضای ارائه نظرات کارشناسی و در ادامه شرایط

اجرایی آن را فراهم نماید و علی الخصوص در صنعت نفت کشور با بهره گیری از امکانات

نرم افزاری و سخت افزاری بخش خصوصی کارآمد و دلسوز، شرایطی را مهیا کند که به

جای دعوت از متخصصین خارجی، بتوان بخش مهمی از نیاز صنعت نفت کشور را با

استفاده از نخبه های ارزشمند این سرزمین و با دادن امکانات منطقی که در خور شأن این

بخش باشد، را مرتفع نماید. یکی از راههای مبادلات تجاری و بازرگانی و هم چنین تبادل

اطلاعات و مشاهده فن آوری روز دنیا در قالب نمایشگاههای بین المللی میسر میشود، ناگفته

پیداست ارزش ذاتی این گونه فعالیت ها به دلیل حضور بخش خصوصی حرفه ای در

این قالب از فضاهای بین المللی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. در خصوص برگزاری

نمایشگاه های تخصصی در حوزه نفت گاز و پتروشیمی و تجهیزات مربوطه، میتوان به

نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت به همراه صنعت حمل و نقل بین المللی دریایی که یکی

از ابزارهای مهم در تجارت بین المللی است اشاره کرد که به حمایت های بیشتر از جانب

بخش های مختلف دولت و ایجاد انگیزه های حرفه ای و ملی در جهت مشارکت حداکثری

در این نمایشگاه که برای اولین بار در این حجم برگزار میگردد نیازمند است .

ارزش افزوده بیشتر

اکبر افشار دبیر انجمن شرکت های مهندسی وساخت

اولین اهمیت برگزاری چنین نمایشگاه هایی

این است که این نمایشگاه کاملاً توسط بخش خصوصی فعال در صنایع پایین دستی نفت برگزار

شده و تجربه ای گرانها برای شروع همکاری سازنده بین شرکت های زنجیره تولید صنایع

پایین دستی نفت محسوب می شود، عرضه توانمندیهای بخش خصوصی در صنایع پایین دست

در مرحله تولید محصولات و صدور کالاها و خدمات مرتبط از جمله اهمیت دوم در این بخش

محسوب می شود .طی بیش از صد سال فعالیت در صنعت نفت و با داشتن ظرفیت های قابل

ملاحظه در این صنعت، هنوز خام فروشی که در برخی موارد غیر قابل اجتناب است و یا تولید

و صدور محصول با ارزش افزوده پایین از مهمترین منابع درآمدی کشور است، و حضور بخش

خصوصی می تواند طلایه دار تولید و صادرات محصولات و فرآورده های نفتی با ارزش افزوده بیشتر

باشد . ارائه توانمندی های شرکت های ایرانی در زمینه صدور خدمات فنی و مهندسی در حیطه

فعالیت های پایین دست صنایع نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی از جمله مزایای این رویداد می باشد.

همچنین آشکار شدن نقص سیاست خارجی و ضعف دستگاه دیپلماسی کشور که نتیجه آن عدم

حضور شرکت کنندگان و بازدید کنندگان خارجی از این نمایشگاه می تواند به روند کیفی این

نمایشگاه تاثیر بگذارد که امیدواریم سال آینده با تعاملات بین المللی بتوانیم مسیر مناسب تولید

و صادرات را شکوفا بخشیم .

اصل فراموش شده در توسعه صنایع پایین دستی

نرسی قربان کارشناس ارشد انرژی

برگزاری اولین دوره نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران در گام نخست

می تواند زمینه آشنایی هرچه بیشتر شرکت های خصوصی علاقمند به خریدوفروش فرآورده های

نفتی با فعالان صنایع پایین دستی را فراهم کند. برگزاری این رویداد مهم همچنین در گام

بعدی می تواند یک تعامل دو سویه و بهتر میان فعالان این حوزه و متقاضیان فراهم کند. اتفاق

دیگری که با این رویداد رقم خواهد خورد این است که با به نمایش گذاشتن توانایی و داشته های صنایع پایین دستی، شکوفایی در این

صنایع، در سالهای آتی با حضور بخش خصوصی رقم خواهد خورد. از دیگر مزایای برگزاری این رویداد مهم در حوزه صنایع پایین دستی نفت را می توان، رفع چالش هایی دانست که

در اثر عدم ارتباط و نزدیکی بین فعالان صنایع پایین دستی و علاقمندان و متقاضیان به وجود آمده است. لذا از طریق این هم افزایی می توان چالش ها، نقاط ضعف و کمبودها را احصا و درصدد رفع

آنها برآمد . البته لازمه تحقق این مهم، تداوم برگزاری نمایشگاه هایی از این دست و حضور

پررنگ بخش خصوصی به عنوان یکی از مهم ترین تشکل های بزرگ اقتصادی در این رویداد

صنعتی است. اما موضوع اینجاست که در این سال ها آن گونه که باید از ظرفیت بخش خصوصی

در حوزه صنایع پایین دستی بهره نبرده ایم و توانایی این بخش نادیده گرفته شده است، این در حالی

است که بخش خصوصی می تواند در بی اثر کردن تحریم ها نقش پررنگی داشته باشد. بحث دیگر

اینکه، بخش خصوصی اگرچه در حوزه صنعت نفت از توان بالایی در زمینه کاهش اثرات تحریم

ها برخوردار نیست، اما در زمینه صنایع پایین دستی و سایر زمینه ها می تواند از طریق عملکرد

مثبت خود، به بی اثر کردن تحریم ها کمک موثری کند. از سوی دیگر، اصل ۴۴ قانون اساسی اجازه مشارکت در صنایع پایین دستی نفت و گاز را به بخش خصوصی داده است، اما عدم وجود سازوکارهای لازم و فضای کسب و کار مناسب اجازه نداده که این مهم در بخش صنایع پایین دستی نفت و گاز محقق شود. این در شرایطی است که کارآمدشدن بخش خصوصی، روند توسعه اقتصادی را تسریع می بخشد، و این امر تنها با میدان دادن به فعالان اقتصادی و بازی دادن آنها در صحنه اقتصاد کشور امکان پذیر است. با نگاه به این رویکرد، تغییر ریل گذاری اقتصاد برای تمرکز بر صنایع پایین دستی نفت را می توان یکی از اولویت های مهم در شرایط کنونی حاکم بر کشور عنوان کرد که البته تحقق این هدف با ورود سرمایه های بخش خصوصی به این بخش امکانپذیر است.

بخش خصوصی به بازی گرفته شود

محمد علی صادقی کارشناس حوزه نفت و

انرژی

در ابتدای این نوشتار بد نیست، نگاهی به قلمرو صنایع پایین دستی ببیندیم. صنایع پایین دستی نفت، خدمات، پالایشگاه و مبادلات تجاری را در بر می گیرد که در ادامه مراحل بعد از اکتشاف یعنی حمل و نقل، بیمه، تصفیه و پالایش، فروش و... قرار دارد.

حال اگر قرار باشد، میزان اثرگذاری برگزاری

اولین دوره نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران در معرفی پتانسیلهای این صنایع را در نظر بگیریم، باید توان و ظرفیت این صنایع برای حضور در نمایشگاه و بازارها را نیز مد توجه قرار داد. اما از آن جایی که این نمایشگاه اولین دوره برگزاری خود را تجربه خواهد کرد، نمی توان در باب اثرگذاری مثبت این نمایشگاه فعلا اظهار نظر قطعی کرد، اما در نهایت اگر صنایع از توان مالی و ظرفیت لازم برای حضور در این نمایشگاه برخوردار باشند، برگزاری نمایشگاه صنایع پایین دستی نفت می تواند فرصت مناسبی برای به نمایش گذاشتن قابلیت های این صنایع باشد. از سوی دیگر، بحثی که در این میان مطرح می شود، توانایی بخش خصوصی در بی اثر کردن تحریم ها است. این در شرایطی است که بخش خصوصی کشور از قدرت و ثبات لازم برای بی اثرکردن تحریم ها و ایفای نقش جایگزینی دولت برخوردار نیست؛ چراکه بخش خصوصی به دلیل پررنگ بودن نقش دولت در اقتصاد، تنها براساس یکسری اقتضانات زمانی حضورشان احساس می شود و در مابقی موارد این بخش و ظرفیتهای آن نادیده گرفته می شود. از سوی دیگر، ذکر این نکته نیز ضروری است که بخش خصوصی ایران به دلیل عدم مشارکتش در پروژه های بزرگ، قابل قیاس با شرکت های خصوصی بزرگ بین المللی در حوزه نفت و پتروشیمی و صنایع پایین دستی نیست. از این منظر، باید بتوانیم از ظرفیتهای داخلی به ویژه در صنعت پتروشیمی استفاده کنیم، چراکه این صنعت یکی از مهمترین صنایع کلیدی اقتصاد به شمار می رود و توسعه این حوزه علاوه بر اشتغالزایی در بخش های صنایع پایین دستی و بالادستی کمک قابل توجهی به کشور می کند. از سوی دیگر، توسعه پایدار اقتصاد صنایع پایین دستی پتروشیمی از مسیر خلق ارزش های بومی و مزیت محور و با الگوگیری از اقتصاد مقاومتی می گذرد. از همین رو، صنعت

راهی میانبر برای دور زدن تحریم ها

محمد علی خطیبی/ مدیر اسبق امور بین الملل

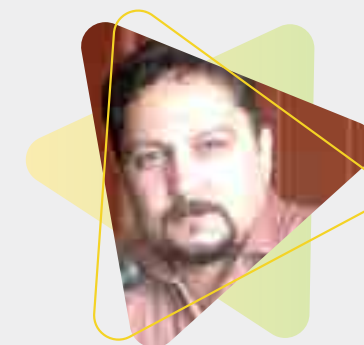
شرکت ملی نفت

صنایع پایین دستی در اکثر کشورهای دنیا به صورت خصوصی مدیریت میشود و کشورهایی که صنایع پایین دستی آنها زیر سایه مدیریت دولتی باشند، بسیار کم هستند و این موضوع خود موید لزوم واگذاری مدیریت صنایع پایین دستی به بخش خصوصی کشور است. از همین رو، برگزاری نخستین رویداد بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران در معرفی صنایع پایین دستی را می توان مثبت ارزیابی کرد و به فال نیک گرفت. چراکه به نمایش گذاشتن پیشرفت هایی که با توسعه صنایع پایین دستی در کشور رخ داده، از طریق این رویداد امکانپذیر است. از سوی دیگر، برگزاری این نمایشگاه در

عرصه صنایع پایین دستی می تواند در شناسایی کمبودها و نقاط ضعف نیز کمک دهنده باشد. به عبارتی دیگر، به نمایش گذاشتن ظرفیت و پتانسیل صنایع پایین دستی می تواند روند واگذاری مدیریت این صنایع به بخش خصوصی را سرعت ببخشد. حال اما با توجه به اینکه تحریم های اعمال شده، فشار مضاعفی را بر نفت خام کشور وارد می کند، توجه به بخش صنایع پایین دستی به جهت اینکه کمتر تحریم پذیر هستند و از طرفی به دلیل ارزش افزوده بالا، می توانند ارزآوری بیشتری داشته باشند، باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند. از این رو، باید به این بخش فرصت بیشتری برای معرفی توانایی ها و اثبات خود داد. چراکه بخش

این بخش است. موضوعی دیگری که در این نوشتار بد نیست، مورد اشاره قرار گیرد، این است که در کشور، فرهنگ شکل گیری کنسرسیوم ضعیف است، در حالیکه در کشورهای دیگر چندین شرکت سرمایه های خود را روی هم می گذارند، کنسرسیوم تشکیل می دهند و به جای کار روی پروژه های کوچک، وارد پروژه های بزرگ می شوند، اما بخش خصوصی ایران از نظر فرهنگی در تشکیل این کنسرسیوم ها چندان قوی نیست. از همین رو، باید کمک کنیم تا بخش خصوصی وارد کنسرسیوم شوند تا بتواند در زمینه صنایع پایین دستی ورود کرده و پتروشیمی و پالایشگاه های بزرگ بسازد. با نگاه به همه

این موضوعات، مزایای برگزاری اولین دوره نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران را میتوان جلوگیری از خام فروشی، ترویج محصولات صنایع پایین دستی نفتی به جای خام فروشی، عرضه محصولات، تسریع در روند واگذاری ها پروژه ها به بخش خصوصی و همچنین افزایش سرعت پیشرفت صنایع پایین دستی عنوان کرد. در پایان ذکر این نکته نیز ضروری است که تحقق همه این اتفاقات مثبت در گرو کوتاه آمدن دولت از مدیریت این صنایع است.

پیش شرط خودکفایی صنایع پایین دستی

بهرروز نامداری / عضو گروه امنیت انرژی

قبل از اینکه بخواهیم در مورد ضرورت های برگزاری اولین دوره نمایشگاه بین المللی صنایع پایین دستی نفت ایران و اهمیت این صنایع در کشور، صحبت کنیم، بد نیست تعریفی از صنایع پایین دستی ارائه کرد. چراکه قضاوت در مورد اثربخشی برگزاری نمایشگاه منوط به تفکیک دو بخش صنایع پایین دستی و بالادستی است. حال از آنجایی که در مورد حوزه مصادیق صنایع پایین دستی توافق وجود ندارد، در این مورد عده ای از مرحله انتقال به پالایشگاه ها به بعد را مشمول محدوده صنایع پایین دستی می دانند و در مقابل افرادی هستند که مرحله بعد

از پالایش را صنایع پایین دستی می دانند. همچنین در کنار این قلمرو، بخش تامین تجهیزات و تاسیسات بخش صنایع پایین دستی نیز حضور دارند. باین اوصاف باید با در نظر گرفتن این تعریف و بخش های همجوار صنایع باید به میزان اثربخشی برگزاری این نمایشگاه ها نگاه کرد. از همین رو، در این مورد باید دید که این نمایشگاه ها چقدر می توانند مجالی برای معرفی طراحان، سازندگان و خریداران این صنایع به یکدیگر باشند و خریداران تا چه میزان حاضر به حضور در این نمایشگاه و بازدید از آن هستند. از همین رو، با توجه به اینکه این نمایشگاه برای نخستین بار در شرف برگزاری است، باید بعد از برگزاری نمایشگاه به بررسی میزان اثرگذاری و عملکرد مثبت آن قضاوت کرد. اما مبحث دیگری که بد نیست اشاره ای به آن داشته باشیم، این است که برخلاف تصور رایج، صنایع پایین دستی یا به عبارتی فرآورده های نفتی را نمی توان به طور مطلق تحریم نپذیر دانست؛ چراکه این صنایع در بخش طراحی و ساخت تجهیزات خودکفا و مستقل نیستند و بخشی از تکنولوژی ها وارداتی است، حتی در صورتیکه موفق به بومی سازی این تکنولوژی و تجهیزات شویم، بازهم استقلال کامل قابلیت تحقق نخواهد داشت. از سوی دیگر، با توجه به اینکه در مورد بعضی از قطعات نیز امکان خصوصی سازی وجود ندارد، پس ایفای نقش مثبت توسط بخش خصوصی در بی اثر کردن تحریم ها از طرفی در گرو خودکفایی صنایع پایین دستی در طراحی و ساخت تجهیزات مورد نیاز است. همچنین با توجه به اینکه بخشی از محصولات صنایع پایین دستی با قصد صادرات تولید می شود، اما در این زمینه با یکسری محدودیت ها و چالش روبرو هستند. بر همین اساس، بازار هدف کشور، صرفا میتواند بخشی از بازارهای کشورهای همسایه باشد و در واقع سهم اندکی از بازارهایی محدود قابل دستیابی خواهند بود. با این اوصاف، خلق فرصت های جدید کسب و کار صنایع پایین دستی، تنظیم بازار برای تامین پایدار مواد اولیه صنایع پایین دستی و توجه به صادرات محصولات تولید شده در این صنایع و پایش مستمر چالش ها و مشکلات صنایع پایین دستی باید مدنظر متولیان امر قرار گیرد.

اصل ۴۴ قانون اساسی اجازه مشارکت در صنایع پایین دستی نفت و گاز را به بخش خصوصی داده است، اما عدم وجود سازوکارهای لازم و فضای کسب و کار مناسب اجازه نداده که این مهم در بخش صنایع پایین دستی نفت و گاز محقق شود

قیر هرمز پارس (BHP)

Bitumen Hormoz Pars

Producing bitumen in comply with International standards

Leading exporter of 2018 in Hormozgan state

تولید کننده انواع قیر طبق استانداردهای جهانی

صادر کننده نمونه استان هرمزگان در سال ۱۳۹۷

کارخانه تولید قیر

دریافت و کبوم بانوم از طریق خط لوله اختصاصی متصل به پالایشگاه نفت بندرعباس

ظرفیت تولید ماهیانه ۷۰۰/۰۰۰ تن قیر مطابق با استانداردهای جهانی

بخزن کارخانه به ظرفیت ۲۵۰/۰۰۰ تن

شی خط تولید بشکه با ظرفیت ۱۲۰/۰۰۰ عدد در ماه

پایانه اختصاصی به ظرفیت ۱۰ هزارتن

ظرفیت بارگیری ۶۰/۰۰۰ تن قیر در ماه بصورت فله

Bitumen Factory

Receive Feed Stock from Bandar Abbas refinery through pipeline.

70,000 ton/month production capacity in comply with International standards.

25,000 ton Storage Factory (6 storage tanks).

Drum manufacturing plant with capacity of 120,000 Drums/month

Private Terminal

10,000 storage capacity (4 storage tanks)

60,000 ton/month loading rate, (Bulk vessel)

دفتر مرکزی : تهران - محمودیه - خیابان جشد شایخی - بلاک ۵

تلفن : ۷۲۰۶۵۰۰۰ - ۲۱ - فکس : ۷۲۰۶۵۱۱۱ - ۲۱

info@bhpbitumen.com

کارخانه : بندرعباس - اسکله شهید رجایی - منطقه ویژه

صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس

ترمینال : بندرعباس - اسکله شهید رجایی - بندر خلیج فارس

نقش کم رنگ اتاق بازرگانی در سیاست گذاری های اقتصادی

مسعود خوانساری رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در گفتگو با ماهنامه دنیای انرژی به بیان چالش‌های داخلی و بین‌المللی، توسعه صادرات، مشکلات و موانع بخش خصوصی و ... پرداختند و به پرسش‌های خبرنگار دنیای انرژی پاسخ دادند

«چالش‌های داخلی، خودتحریمی و قوانین

دست‌وپا گیر بخش خصوصی فعال در حوزه

صنعت نفت، گاز و پتروشیمی را از پا انداخته

است یا چالش‌های بین‌المللی؟

باید در نظر گرفت که تحریم‌های خارجی کنونی به سخت‌ترین شکل ممکن اعمال شده است. حتی در تحریم‌های سخت سال‌های اوایل دهه ۱۳۹۰، به برخی مشتریان نفت

ایران معافیت داده شد و هرگز تا این اندازه فشار روی شرکای تجاری ایران برای متوقف کردن هرگونه مرافده و مبادله ایجاد نشد. در حال حاضر فشار تحریم‌های ناجوانمردانه آمریکا به حدی رسیده است که خریداران همیشگی نفت ایران مانند کره جنوبی و هند هم از خرید نفت پاپس کشیده یا کشوری مانند مالزی به مسدودسازی حساب بانکی فعالان اقتصادی ایرانی اقدام می‌کند. درواقع فشار و گستره تحریم‌ها در حال حاضر بسیار زیاد و به همین ترتیب اثرگذار است. بخش خصوصی هم نخستین قربانی تحریم‌هاست اما ماهیت فعالیت بخش خصوصی، نوآوری و چیرگی بر موانع و مشکلات و یافتن راه‌های جدید است و به همین دلیل همواره توانسته به‌نوعی، با هزینه

دشمنان ایران، بخش خصوصی را محدود و آزرده کرده است. متأسفانه در زمانه تحریم، حجم و تعداد و دامنه اثرگذاری این تصمیمات و سیاست‌ها هم بیشتر می‌شود و بخش خصوصی هرروز با یک تصمیم تازه در حوزه ارز، ممنوعیت و محدودیت صادرات، گروه‌بندی و اولویت‌گذاری واردات، ترخیص و ثبت سفارش و ... مواجه می‌شود؛ درحالی‌که منطق حکم می‌کند در چنین شرایطی آزادی عمل بیشتری به بخش خصوصی داده شود تا تحریم کم اثر شود و نیازهای کشور با هزینه کمتر و در مدت‌زمان کوتاه‌تر تأمین شود. دست‌وپا زدن بیش‌ازاندازه، کسی را که در باتلاق افتاده نجات نمی‌دهد، بلکه او را بیشتر فرومی‌برد. رهایی از دام تحریم، نیاز به ثبات بیشتر، پرهیز از حرکات اضافی و اجتناب از تصمیمات بیهوده، عقلانیت و بهره‌گیری حداکثری از امکانات و ظرفیت‌های موجود دارد. طبیعی است که در دوره تحریم تصدی‌گری‌های دولت با مانع تحریم به مشکل بخورد و متوقف شود اما بخش خصوصی می‌تواند از این مانع‌ها ببرد یا منفذی در آن ایجاد و عبور کند، کاری که هرگز دولت فربه با بوروکراسی ناکارآمدش قادر به انجامش نیست.

«با توجه به صادرات فرآورده‌های نفتی به کشورهای همسایه، وضعیت توسعه تجارت با کشورهای همسایه را چطور ارزیابی می‌کنید؟

بازار کشورهای همسایه ما، ظرفیت بسیار بالایی برای جذب کالاهای ایرانی از محصولات غیرنفتی گرفته تا فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی دارد. با توجه به مزیت‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی امکان توسعه صادرات به این بازارها در حد بسیار بالایی وجود دارد. برابر آمار موجود از پنج مقصد عمده صادراتی کشور، پس از چین، چهار کشور دیگر یعنی عراق، ترکیه، امارات و افغانستان همسایه و هم‌مرز ما هستند که دراین‌بین عراق و افغانستان بازارهای مصرف‌بزرگی‌اند که می‌توان برای آن‌ها برنامه بلندمدت داشت. علاوه بر این جالب است توجه کنید که بیش از ۷۰ درصد از صادرات ۴۴ میلیارد دلاری کالاهای غیرنفتی سال ۹۷، به همین پنج کشور به‌علاوه هند بوده و در حدود ۴۳ درصد صادرات غیرنفتی کشور در سال گذشته به محصولات پتروشیمی و میعانات گازی اختصاص دارد. حال نکته قابل‌توجه دیگر این‌که در تولید این محصولات مزیت نسبی و رقابتی بالایی داریم و ظرفیت تولیدی خالی هم وجود دارد و اگر بتوانیم با مذاکرات سازنده زمینه تسهیل مبادله کالا و نقل‌وانتقال پول را فراهم کنیم، می‌توان به‌سرعت تولید را افزایش و صادرات این کالاها را بسیار بالاتر از سطح کنونی برد که خود نتایج و تبعات مثبتی در ارزآوری، افزایش تولید و اشتغال و توسعه بازارهای صادراتی دارد. توجه به توسعه حضور در بازارهای همسایه و منطقه نه‌فقط یک گزینه روی میز که اساساً یک ضرورت الزام‌آور است که هم

اتاق بازرگانی در سطح کلان به دنبال

توسعه تجارت خارجی است، واردات یا برای

تأمین نیازهای داخلی مردم صورت می‌گیرد یا به شکل مواد اولیه و

ماشین‌آلات برای تولید کالا و در خدمت صادرات است

در شرایط تحریم بسیار به کمک اقتصاد کشور می‌آید و در شرایط غیرتحریمی هم توسعه پایدار صادرات را بنیان می‌گذارد.

«بحث استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده به موضوع گلايه‌آمیز فعالان بخش خصوصی تبدیل شده است. به نظر شما چرا در تصمیم‌سازی‌های دولت مشکلات صادرکنندگان به‌جای این‌که مرتفع شود، مضاعف می‌شود؟

مسئله استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده به صادرکنندگان از همان دست چالش‌هایی است که در ابتدای این گفت‌وگو به آن اشاره شد، تصمیماتی که به‌جای تسهیل صادرات به ایجاد مانع و چالش در برابر صادرات بدل می‌شود. منوط کردن استرداد مالیات بر ارزش‌افزوده به رفع تعهد ارزی، یکی از دلایل عمده رسوب و بلوکه شدن بخشی از سرمایه صادرکنندگان است که باید در خدمت توسعه صادرات قرار گیرد. بر اساس آماری که در اختیارداریم از زمستان ۹۷ تا مهر ۹۸ یعنی در یک بازه ده‌ماهه رقمی نزدیک به ۲۵۰۰ میلیارد تومان مالیات صادرکنندگان نزد سازمان امور مالیاتی بلوکه شده است و بازگشت آن بسیار کند صورت می‌گیرد. متأسفانه در لایحه بودجه سال آینده نیز استرداد این مالیات دوباره به رفع تعهد ارزی منوط شده است؛ مرتبط کردن این دو پدیده یعنی برگرداندن پولی که حق صادرکننده و مال خود اوست و صرفاً برای انجام بوروکراسی دولتی به سازمان امور مالیاتی پرداخت کرده به رفع تعهد ارزی که این روزها به‌واسطه تحریم به‌سختی و بافاصله زمانی صورت می‌گیرد، فاقد منطق درست و مشخصی است. چراکه به‌اندازه کافی برای رفع تعهد ارزی ضمانت وجود دارد که نیازی به بلوکه شدن پول مالیات نباشد. در این راستا اتاق تهران و کمیسیون‌های تخصصی مربوطه رایزنی‌ها و تعاملاتی با نهادهای مسئول مانند وزارت صمت و سازمان امور مالیاتی صورت گرفته و

قول‌هایی مبنی بر این‌که بررسی رفع تعهد ارزی صادرکننده و استرداد مالیات به‌صورت ماهانه صورت بگیرد، به بخش خصوصی داده‌شده است. اگرچه از نظر ما باید اصل مسئله اصلاح شود. تلاش‌های اتاق تهران برای اصلاح سیاست‌های از این‌دست به‌طور مداوم و از کانال‌های مختلف انجام می‌شود. امیدوارم در روند تصویب لایحه بودجه سال آینده نیز این مسئله اصلاح شود تا صادرکنندگانی که از دریافت مشوق محروم هستند، لاقلاً از کسب حقوق حقه خود محروم نباشند.

«اتاق‌های بازرگانی در فرآیند تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌های دولت چه میزان نقش دارند؟ از طرفی این‌طور القا می‌شود که اتاق بازرگانی حوزه واردات را بر حوزه صادرات اهمیت بیشتری داده است. نظر شما چیست؟

نقش اتاق بازرگانی به‌عنوان نماینده بخش خصوصی کشور در سیاست‌گذاری‌ها اندک است و حتی برابر آنچه قانون حکم کرده که

قبل از تصمیم‌گیری با بخش خصوصی مشورت شود هم به‌صورت کامل عمل نمی‌شود. بخش خصوصی دائم با بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌هایی مواجه می‌شود که پیش از تصویب هیچ‌گونه نظرخواهی از او نشده و در جریان تصمیم‌گیری قرار نگرفته است. این در حالی است که همه این تصمیم‌ها بلافاصله از زمان ابلاغ، اجرایی می‌شوند و حتی عطف به ماسبق هم می‌شوند. اگرچه در مورد نقش‌آفرینی اتاق یا بخش خصوصی در سیاست‌گذاری بحث و مناقشه وجود دارد اما نظرخواهی از بخش خصوصی و مشورت پیش از اتخاذ تصمیم می‌تواند حداقل دید درست‌تری از تبعات و آثار آن تصمیم بدهد، فارغ از این‌که در نهایت چه تصمیمی گرفته می‌شود. این حق قانونی بخش خصوصی در حال حاضر جدی گرفته نمی‌شود و اتاق هم مداوم باید با مسئولان نامه‌نگاری داشته باشد و آثار سوء تصمیمات و سیاست‌های اتخاذشده را گوشزد کند. مسئله ترجیح واردات به صادرات در اتاق هم از آن دست اتهام‌های بی‌پایه و اساسی است که طعنه به ادبیات توده‌ای می‌زند. اتاق محل گرد همایی نمایندگان بخش خصوصی از حوزه‌های مختلف تولید و تجارت است و نظرات نهایی آن برآمده از خرد جمعی است. اساساً بحث جدا کردن صادرات و واردات و ارزش دادن به یکی و بی‌ارزش جلوه دادن دیگری بحثی نادرست و گمراه‌کننده است و کسانی که این بحث را به این شکل مطرح می‌کنند یا دانش کافی ندارند یا به نحوی از این گمراه کردن مردم نفع می‌برند. اتاق بازرگانی در سطح کلان به دنبال توسعه تجارت خارجی است، واردات یا برای تأمین نیازهای داخلی مردم صورت می‌گیرد یا به شکل مواد اولیه و ماشین‌آلات برای تولید کالا و در خدمت صادرات است. آمار سال ۹۷ نشان می‌دهد که بیش از ۷۸ درصد ارزش کالاهای وارداتی کشور مربوط به کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای بوده است؛ و از این نظر برخی گفته‌ها در مورد این‌که اتاق یا فعالان اقتصادی و نمایندگان بخش خصوصی به دنبال واردات هستند، بی‌اساس است.

نقش اتاق بازرگانی به‌عنوان نماینده بخش خصوصی کشور در سیاست‌گذاری‌ها اندک است و حتی برابر آنچه قانون حکم کرده که

نمایندگی تیزمغز: کد ۲۱۰۴۶۴

بیمه رازی

✓ اولین و تنها شرکت بیمه ای دارنده رتبه اعتباری بین المللی در ایران.

✓ اولین شرکت بیمه ای دارنده تندیس طلایی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در صنعت بیمه. در دو سال متوالی.

نمایندگی تیزمغز طرف قرارداد با اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و فرآورده‌های پتروشیمی ایران.

نمایندگی تیزمغز: کد ۲۱۰۴۶۴

نشانی: خیابان گاندی، کوچه یکم، پلاک ۱۳، طبقه ۵، واحد ۹

تلفن: ۲۴ و ۲۲۵۸۸۷۶۵-۲۱

www.razi24.ir

چهاردهمین همایش اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

«تصویر کامل اقتصاد ایران به روایت تولیدکننده، حقوق‌دان، دیپلمات و اقتصاددان»

چهارشنبه ۲۴ دی ماه چهاردهمین همایش سالانه اوپکس در هتل ارم تهران برگزار شد. ساعت ۱۶ عصر بعد از اینکه ابوالقاسم هاشمی رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی پشت تریبون قرار گرفت و پیام کوتاهی حاوی درخواست اتحادیه از دولت برای شنیدن صدای این جمع را مطرح کرد، سعید رفیعی‌فر دبیر کل اوپکس پشت تریبون رفت تا به طور رسمی سخنرانی‌ها را آغاز کند. او در ابتدا سانحه سقوط هواپیمای تهران-کیف را تسلیت گفته و در ادامه به مطالب اصلی‌اش پرداخت: رفیعی‌فر به روند رشد اوپکس از زمان تاسیس در سال ۱۳۸۲ تا امروز پرداخت و در پیش بودن نخستین نمایشگاه پایین دست نفت گاز و پتروشیمی که برای نخستین بار توسط بخش خصوصی برگزار خواهد شد را نوید داد. در ادامه دبیر کل اوپکس بخشی از صحبت‌هایش را به تشریح اهم فعالیت‌هایی که طی یک سال اخیر در بخش‌های مختلف این اتحادیه صورت گرفته اختصاص داد و در نهایت خبر داد که با مجوز صادر شده از سوی اتاق بازرگانی، اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی برای عضویت در تمام اتاق‌های بازرگانی مجاز بوده و همین حالا برای تعدادی از این اتاق‌ها نماینده معرفی شده است. یکی از مهمان‌های ویژه چهاردهمین همایش اوپکس و تنها سخنران زن این مراسم بعد از دبیر کل پشت میکروفون قرار گرفت.

«در حوزه صنعت و تجارت شما نماد زنده بودن هستید»

لعیا جنیدی معاون حقوقی رئیس جمهور در بخش ابتدایی صحبت‌هایش از احساسش به برگزاری چهاردهمین همایش اوپکس در موقعیتی که ایران در ماه دی ۹۸ در آن قرار گرفته گفت و خطاب به حاضران عنوان کرد: «در حوزه صنعت و تجارت شما نماد زنده بودن هستید». خانم جنیدی عنوان کرد بعد از چند واقعه دردناک، با حاضر شدن در این مراسم نشانی از فعالیت و حیات و تلاش و نوعی زندگی دوباره و تلاش کردن دوباره را مشاهده کرده است. محتوای اصلی مطرح شده از سوی معاون حقوقی رئیس جمهور را باید متمرکز بر ابعاد حقوقی لازم برای تبدیل شدن دولت از یک سیستم دستوری به یک نقش تنظیم‌گیری دانست. جنیدی که از منظر شخصی در گروه طرفداران سپردن میدان به بخش خصوصی قرار دارد بر این باور است که گام اولیه برای نزدیک شدن به چنین خروجی‌ای این است که ابتدا آمار دقیقی از اینکه چه میزان از

اقتصاد ایران به طور اعم و صنعت نفت به طور اخص همین حالا در اختیار بخش خصوصی است وجود داشته باشد. معاون حقوقی رئیس جمهور این نکته را مطرح می‌کرد که در مورد ایران علاوه بر پشتوانه‌های جهانی که در زمینه پررنگ شدن نقش بخش خصوصی وجود دارد، مسئله تحریم این نیاز را دوجندان می‌کند چرا که این مسئله هم مشاهده شده که برای کشورهایی که با تحریم‌های ثانویه روبرو هستند راحت‌تر است که با بخش خصوصی ایران روبرو شوند.

خانم جنیدی با اعلام آمادگی معاونت حقوقی ریاست جمهوری برای پیش بردن ایده‌ها در حوزه بخش خصوصی صنعت نفت در یک کارگروه، روش مناسب برای واگذاری‌ها را نیز واگذاری تدریجی از طریق بورس معرفی کرده و عنوان کرد از نظر او واگذاری بلوکی باید انتخاب آخر باشد. مسئله اساسی که موجب نگرانی خانم جنیدی شده است، احساس امنیت بخش خصوصی در وضعیتی است که برای قرارداد مشکلی ایجاد شود. در همین راستا او از لزوم اصلاح قانون واگذاری‌ها که به نظر او به ویژه به عنوان یک حقوق‌دان برجسته، در حال حاضر نوک پیکان را در شرایط مشکل به سوی بخش خصوصی نشانه می‌برد صحبت کرد.

«برای چالش‌های بین‌المللی نمی‌توانیم کاری نکنیم»

بعد از خانم حقوق‌دان، نوبت به آقای دیپلمات رسید. امیرحسین زمانی‌نیا معاون امور بین‌الملل وزارت نفت که سال گذشته هم از سخنرانان همایش اوپکس بود با پایان یافتن صحبت‌های خانم جنیدی به جایگاه سخنران رفت. معاون امور بین‌الملل وزارت نفت هم صحبت‌هایش را با واکنش به اتفاق‌های تلخ دی ماه ۹۸ از جمله ترور سردار سلیمانی و سقوط هواپیمای تهران-کیف در پی اصابت موشک آغاز کرد و گفت که چنین برنامه‌هایی به نوعی نشان می‌دهد که

لعیا جنیدی معاون حقوقی رئیس جمهور در بخش ابتدایی صحبت‌هایش از احساسش به برگزاری چهاردهمین همایش اوپکس در موقعیتی که ایران در ماه دی ۹۸ در آن قرار گرفته گفت و خطاب به حاضران عنوان کرد: «در حوزه صنعت و تجارت شما نماد زنده بودن هستید»

زندگی به شکلی ادامه خواهد یافت . زمانی‌نیا رک و بی‌پرده عنوان کرد که به نظرش می‌آید در شرایط عدم شفافیتی که در ایران حکم‌فرماست مطمئن نیست که ایران در شرایطی باشد که صحبت کردن از رگولاتور که به معنای نهادی است که از دولت هم بزرگ‌تر و مستقل باشد اساسا چقدر معنا دارد. او در این زمینه عنوان کرد: فکر می‌کنم رگولاتور با معنای رایج بین‌المللی آن حاصل مقطعی از توسعه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی است که نمی‌دانم ما در آن هستیم یا نه . زمانی‌نیا که در گذشته عضو تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران بود با توجه به اینکه در چارت سخنرانی از او خواسته شده بود درباره چالش‌های بین‌المللی برای صادرات ایران صحبت کند صراحتا گفت: برای چالش‌های بین‌المللی نمی‌توانیم کاری بکنیم.

نکته مهم دیگری که معاون وزیر نفت به آن اشاره کرد شکایت همسایه شرقی ایران از صادرکنندگان فرآورده‌های نفت گاز و پتروشیمی بود. او گفت: همسایه شرقی ایران مدام به ما شکایت می‌کند که به من محصول نامرغوب می‌دهید و این شکایت‌ها بیشتر شده و موجب نگرانی است. او در پایان به صادرکنندگان توصیه کرد که به بازار ترکیه توجه ویژه داشته باشند.

«ایجاد فضای باز رقابتی

سخنران بعدی، سعید شیرکوند معاون هماهنگی و نظارت اقتصادی و زیر بنایی معاون اول رئیس‌جمهور بود. شیرکوند که از چهره‌هایی است که هم سابقه فعالیت آکادمیک رده بالا و هم فعالیت اجرایی در سطوح ارشد را در کارنامه دارد تمرکز صحبتش را بر ریشه‌یابی شکل نگرفتن بخش خصوصی در ایران گذاشت. خاصیت صحبت‌های شیرکوند که شاید به اقتضای ظرف زمانی برگزاری همایش کم و بیش در دیگر سخنرانان هم دیده می‌شد بیان عریان واقعیت بود. او عنوان کرد: دولت اساسا در وجود نفت نیاز به درآمد مالیاتی نداشته و زمینه‌ای برای ایجاد یا توان بخشی به بخش خصوصی حس نمی‌شده است. دولت تا چنین نیازی در خودش

نبیند به این سمت نمی‌رود. تا حالا با پول نفت چاله چوله را پر می‌کردیم. اکنون ولی در شرایط خاصی هستیم. معاون وزارت اقتصاد در دولت هفتم در مورد وضعیت فعلی که در آن قرار داریم عنوان کرد: شدیدترین فشار به دولت آورده می‌شود. تمام تجارب ۴۰ ساله در تحریم فعلی انباشته شده است و دولت فقط می‌خواهد روی پا بایستد و نشان بدهد که می‌تواند مقاومت کند. اعتقاد معاون اسحاق جهانگیری این است که در این وضعیت اگر بتوانیم شرایط رقابتی ایجاد کنیم بهره‌ای برده‌ایم اگر نه با تغییر این شرایط دوباره به وضعیت عدم نیاز دولت به درآمد مالیاتی برمی‌گردیم و این یعنی یک چرخه باطل در اقتصاد ایران.

«روند مصرف غیرمتناسب با تولید در اقتصاد ایران

شیرکوند جای خود را به کسی داد که با داده‌های آماری و با زبانی آکادمیک اقتصاد ایران در ۲ دهه اخیر را تفسیر کرده و به ابر چالش‌های معروفش اشاره کرد. مسعود نیلی

برای پاسخ به این پرسش که چرا اقتصاد ایران در شرایطی قرار گرفته که تقریبا همه آن را «نامناسب» توصیف می‌کنند از شاخص‌های «مصرف»، «سرمایه‌گذاری» و «تولید» استفاده کرد. او در ابتدا به توضیح این پرداخت که نمودارها نشان می‌دهد از سال ۱۳۵۵ تا سال ۱۳۹۸ در دوره‌هایی نرخ رشد مصرف در ایران بیشتر از سرمایه‌گذاری بوده است. آنچه که باعث و در واقع پشتوانه ممکن شدن این گزاره نه چندان منطقی شده است به عقیده مسعود نیلی مصرف خارج از ظرفیت تولید با استفاده از ذخایر مالی، طبیعی و نهادهای مالی انباشته شده است. استفاده از نفت در جهت مصرف کلیدواژه‌های این مصرف خارج از ظرفیت توصیف شد. این استاد اقتصاد دانشگاه شریف عنوان کرد:

این روند در طول چند ده سال ریسک‌های مختلفی را درون خود انباشته کرده که از جمله مشکل جدی صندوق‌های بازنشستگی نمونه‌ی آن است. کاهش سرمایه‌گذاری و کاهش کمی و کیفی خدمات دولت در واقع پیامد روند مصرف غیرمتناسب با تولید در اقتصاد ایران از نظر مسعود نیلی است. میانه دهه ۸۰ زمانی است که از نظر رئیس سابق موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت برنامه‌ریزی با فراهم نشدن امکان ادامه رشد مصرف، اقتصاد ایران در مسیر جدیدی قرار گرفته است. رشد سرمایه‌گذاری در سال‌های دهه ۹۰ با رشد منفی همراه بوده است. مقایسه این رشد با رشد مصرف نشان می‌دهد در ۱۰ سال اخیر مصرف در حال تطبیق خود با سرمایه‌گذاری است. اما مسعود نیلی، اقتصاددانی که یک بار در فروردین ماه ۱۳۹۲ با آمار در تلویزیون رسمی ایران عنوان کرده بود که متوسط خالص اشتغال ایجاد شده بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰ به طرز عجیبی کم و فقط ۴ هزار شغل بوده است، در همایش اوپکس نیز به زبان آمار، اتفاقی دردناک که

دولت اساسا در وجود نفت نیاز به درآمد مالیاتی نداشته و زمینه‌ای برای ایجاد یا توان بخشی به بخش خصوصی حس نمی‌شده است. دولت تا چنین نیازی در خودش نبیند به این سمت نمی‌رود. تا حالا با پول نفت چاله چوله را پر می‌کردیم. اکنون ولی در شرایط خاصی هستیم

از میانه دهه ۸۰ خانوارهای ایرانی را درگیر کرده نشان داد. اما تطبیق مصرف با سرمایه‌گذاری چطور در زندگی خانوارهای ایرانی خودش را نشان داده است؟ اولین دهک‌هایی که کاهش سطح رفاه اقتصادی را در دو دهه اخیر تجربه کردند طبق بودجه خانوار، دهک فقیر جامعه بوده است که از سال ۱۳۸۳ (همزمان با طرح بحث‌برانگیز تثبیت قیمت‌ها در مجلس هفتم) در مصرف از آن کلید خورده، روندی که مسعود نیلی ادامه‌اش را این طور توصیف می‌کند: روندی که از دهک فقیر جامعه شروع شده هر چقدر به سمت دهک بالاتر آمده است نقطه‌شکست آن از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۸۶ جابه‌جا شده، در مجموع از میانه دهه ۸۰ سطح رفاه همه خانوارها در حال کاهش بوده است. نیلی وضعیت فعلی اقتصاد ایران را ابعاد بزرگ‌تر اتفاقی که از میانه دهه ۸۰ شروع شده توصیف کرد.

این اتفاق علی‌رغم افزایش قابل توجه درآمدهای نفتی در دهه ۸۰ است. در این بازه زمانی هم اتفاقات بیرونی مهم و هم اتفاقات درونی مهمی رخ داده است. اتفاقاتی در اقتصاد ایران از جمله وفور نفتی، تحریم اول، مناسبات مثبت با دنیا و دوره تحریم جدید رخ داده است و این اتفاق اساسی که از دهه ۸۰ شروع شده بود به هیچ کدام از این تحولات حساس نبوده است. اما آیا سیاست‌گذار این اتفاق را شناسایی کرده بود؟ مسعود نیلی اعتقاد دارد سیاست‌گذار اگرچه در میانه دهه ۸۰ متوجه این موضوع شده اما نتوانسته علت آن را شناسایی کند، در نتیجه این عدم شناسایی علت دست به بازتوزیع در قالب هدفمندسازی یارانه‌ها زد. در واقع انتخاب این سیاست نشان می‌دهد این اتفاق یک پدیده موقت شناسایی شده بوده و انتظار خروج از آن شرایط وجود داشته است. نیلی در مورد نقش تحریم در این میان عنوان کرد: تحریم‌ها عامل به وجود آورنده این شرایط نبودند بلکه آن را تشدید کردند اما اتفاقی که در قلب موضوع بوده تحریم نبوده است . نیلی با مقایسه رفتار مردم در دوره تحریم اول و دوم عنوان کرد: به نظر می‌رسد مردم افت رفاهی ناشی از تحریم اول را موقت می‌دیدند، شواهد زیادی وجود دارد که مردم افت دوم را دائم می‌بینند. در علم اقتصاد وقتی مردم کاهش درآمدشان را موقت ببینند نسبت به دائمی دیدن آن دو رفتار مختلف نشان می‌دهند. رفتار مردم در قبال اتفاقی‌های نرخ ارز در سال ۹۷ نسبت به رفتار مردم نسبت به تحولات نرخ ارز سال ۱۳۹۱ دقیقا از نظر نیلی نمایانگر تفاوت دیدگاه مردم نسبت به این دو دوره تحریمی است. او گفت: رفتار مردم در این دو دوره یک تفاوت بنیادین داشت که هیچ وقت به آن نپرداختیم، نوع مراجعه مردم به بازار ارز و برخورد مردم با آن شرایط نشان می‌دادند وضعیت را موقت نمی‌دیدند.

مسعود نیلی در ادامه صحبت‌هایش برای پاسخ به این پرسش که چرا سرمایه‌گذاری نتوانست در

اما کاری برای صادرکنندگان به عنوان تامین‌کنندگان اصلی ارز انجام نمی‌شود. او در همین حال به لزوم ایجاد رگولاتور مستقل اشاره کرد و افزود: وزیر نفت وعده داده که جلسه‌ای با اعضای هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی داشته باشد.

«مخاطرات جاگیری ایران در لیست سیاه»

سخنران دیگر این همایش، پدram سلطانی عضو شورای عمومی فدراسیون جهانی اتاق‌های بازرگانی بود که به بیان چالش‌های بین‌المللی در عرصه صادرات از جمله قطع روابط تجاری با اقتصادهای بزرگ دنیا و خطر قرار گرفتن در لیست سیاه اف‌ای تی اف پرداخت. سلطانی در ابتدای سخنان خود گفت: سوگ بزرگ سقوط هواپیمای اوکراینی را به خودمان، مردم و کشور تسلیت می‌گویم. او افزود: وقتی همه حواس ما متوجه دشمن شد کشور دچار خشکسالی و آسیب شد و به این توجه نکردیم که دروغ چگونه اعتماد ملت را ویران می‌کند. سلطانی اما ابراز امیدواری کرد که این اتفاق تکانی باشد به آنانی که این سیاست را پیشه کردند. پس از ۴۰ سال از انقلاب آیین خوبی است که ببینیم چه کردیم و چه سیاستی اتخاذ کردیم. این فعال اقتصادی در ادامه با اشاره به چالش‌هایی که ایران با آن مواجه است، اظهار کرد: «جهان‌بینی، نوع راهبرد با جهان، تعامل پایدار» از جمله چالش‌های ما است. سلطانی با بیان اینکه ما در حال حاضر شریک راهبردی نداریم، گفت: آیا روسیه و چین شریک راهبردی ما هستند؟ سیاست ما واگرایی شده و بعد سیاسی باعث شده با تحریم دست و پنجه نرم کنیم. وی همچنین با اشاره به اینکه در سطح مدیریت بین‌الملل هم ضعف مشارکت جهانی و منطقه‌ای داشته‌ایم، گفت: نه در سازمان شانگهای، نه در سازمان‌های تجارت جهانی و اقتصاد منطقه‌ای حضور داریم، نه توانسته‌ایم مشکل‌مان با FATF را حل کنیم. رئیس شورای سیاست‌گذاری همایش چهاردهم با بیان اینکه ایران در خاورمیانه‌ای واقع است که دورتادور آن آتش و چالش‌های منطقه‌ای وجود

برای گاز ایران باشد. حسینی چالش منطقه‌ای دیگر را خط لوله روسیه به ترکیه دانست و گفت: این خط لوله نیز می‌تواند بازار دیگر ایران را تحت تاثیر قرار دهد.

تهدید و فشار دولت برای بازگرداندن ارز صادراتی نیز از دیگر چالش‌هایی بود که این فعال اقتصادی ضمن اشاره به آن، ابراز امیدواری کرد که دولت ۲۰ درصد تخفیف را در این زمینه اعمال کند و نحوه قیمت‌گذاری خوراک نیز به ضرر بخش خصوصی است. حسینی در بخش دیگری از سخنان خود، چالش‌های داخلی از جمله «پیمان‌های ارزی و گواهی منشأ» را مورد اشاره قرار داد و اظهار کرد که با وجود بورس و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، این کنترل از سوی وزارت نفت بی‌معنا است. سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی همچنین با بیان اینکه مالیات بر ارزش افزوده نیز نقدینگی بنگاه‌های صادراتی را تحت فشار قرار می‌دهد، عنوان کرد: این در حالی است که واردکنندگان از این مالیات معاف هستند،

صدمات جدی به بخش خصوصی وارد کرده است. براساس اظهارات این فعال اقتصادی، دولت بی‌پروا و به دنبال حاکمیت در اقتصاد برای کنترل شرایط، در صنایع بالادستی نفت و گاز وارد شده و سهم بخش خصوصی نه تنها افزایش پیدا نکرده بلکه شاهد کاهش نقش این بخش نیز هستیم. او در ادامه با انتقاد از اینکه سیاستگذار این حق را برای خودش قائل شده که در تمام زمینه‌های اقتصادی دخالت و بازار را سرکوب کند، عنوان کرد که این باعث بر هم خوردن تعادل و وارد آمدن زبان‌های غیرقابل انکار به اقتصاد کشور شده است.

سخنگوی اتحادیه اوپکس در ادامه چالش دیگر بخش خصوصی را تحولات بازار انرژی عنوان کرد و افزود: در دنیا، انرژی‌های فسیلی با برق در حال جایگزینی است و افزایش یک میلیون بشکه‌ای تولید نفت شیل نیز هر ساله بر اقتصاد صادرکنندگان نفت فشار می‌آورد. از نگاه سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی، مشکل دیگر در این عرصه، قوانین IMO است. براساس توضیحات حسینی، این قوانین علاوه بر آنکه باعث کاهش قیمت نفت خام ترش در دنیا می‌شود، قیمت نفت کوره تولیدی ایران را نیز کاهش خواهد داد تا آن‌جا که قیمت نفت کوره با سولفور بالا به ۳۸۰ دلار در هر تن رسیده و این در حالی است که نفت کوره با سولفور ۰.۵ درصد ۶۴۰ دلار قیمت‌گذاری می‌شود. لذا عمده میادین نفتی ایران، دارای نفت سبک و ترش است و از همین رو تحولات بازار به ضرر ایران خواهد بود. سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی همچنین با بیان اینکه بازارهای منطقه‌ای یکی از مزیت‌های ایران به شمار می‌رود، گفت: متأسفانه در این زمینه نیز خوب عمل نکرده‌ایم و در آخرین مورد می‌توان به امضای قرارداد خرید گاز کویت از قطر اشاره کرد که می‌توانست بازار مناسبی

مهم‌ترین عامل کاهش سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران که مصرف‌راهم کاسته نااطمینانی‌های سیاستی و نااطمینانی‌های سیاسی است، اولین گام برای خروج از این وضعیت، کاهش این نااطمینانی‌ها است. این کار اصلا به پول احتیاج ندارد، این فقط یک عزم تصمیم‌گیرندگان برای حل مسئله را لازم دارد

این سال‌ها رشد کند تا به کمک مصرف‌بیباید از دو عامل تامین مالی و نااطمینانی در اقتصاد کمک گرفت. علاوه بر کمیت پایین سرمایه‌گذاری در اقتصاد با کیفیت پایین سرمایه‌گذاری هم روبرو بودیم اما نااطمینانی که یک پدیده ذهنی است از این هم مهم‌تر است. مداخله دولت، نااطمینانی‌های داخلی و نااطمینانی‌های بیرونی سه عامل هستند که با ارتباط با هم در نهایت نااطمینانی در اقتصاد را سبب می‌شوند، این سرمایه‌گذاری سوداگرانه را تشویق می‌کند. استاد اقتصاد دانشگاه شریف در جمع‌بندی صحبت‌هایش عنوان کرد: نرخ رشد مصرف نمی‌تواند به طور مستمر از نرخ رشد سرمایه‌گذاری بیشتر باشد، در گذشته این امکان با اتکا به منابع انباشته‌شده وجود داشت اما این پدیده پایدار نبوده و با کم شدن منابع از بین رفته در عمل رشد مصرف به تدریج خود را با واقعیت‌های اقتصاد تطبیق داده است. نشانه‌های این تطبیق از میانه دهه ۸۰ در اقتصاد ایران بروز پیدا کرد و علی‌رغم درآمدهای نفتی بالا ابتدا ۶ دهک پایین و بعد مخارج دولت و در نهایت رشد کل مصرف متوقف شد و در نتیجه رفاه مردم به میزان قابل توجه و به صورت مستمر کاهش یافت. او در پایان در تشریح راهکار گفت: از آن جایی که سرمایه‌گذاری وابسته به تامین مالی و نااطمینانی است نرخ رشد پایینی داشته است. ارزیابی من این است مهم‌ترین عامل کاهش سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران که مصرف را هم کاسته نااطمینانی‌های سیاستی و نااطمینانی‌های سیاسی است، اولین گام برای خروج از این وضعیت، کاهش این نااطمینانی‌ها است. این کار اصلا به پول احتیاج ندارد، این فقط یک عزم تصمیم‌گیرندگان برای حل مسئله را لازم دارد.

«ابرچالش‌های صادراتی»

سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی، در بخش دیگری از چهاردهمین همایش سالانه اتحادیه اوپکس به بیان چالش‌های داخلی در بخش صادرات فرآورده‌های نفتی پرداخت. مهم‌ترین محور صحبت‌های سید حمید حسینی حول موضوعاتی چون ورود دولت در صنایع بالادستی نفت و گاز، عدم پیش‌بینی آینده، قوانین مشکل‌ساز IMO، تحولات بازار انرژی، پیمان‌های ارزی، گواهی منشأ، مالیات بر ارزش افزوده و نبود یک نظام رگولاتور مستقل گذشت که می‌توان آنها را عمده‌ترین چالش‌های پیش‌روی صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی عنوان کرد. اما حسینی در ابتدای سخنان خود با بیان اینکه دقیقاً مشکل اقتصاد ایران اینجاست که امکان پیش‌بینی آینده وجود ندارد، گفت: دولت یازدهم با برنامه توانست برجام را محقق کرده و تورم را کاهش دهد، اما دولت دوازدهم تنها بحران‌ها را فرو نشاند و برنامه‌ای نداشت که این امر

دارد، گفت: زمانی ما مادر خاورمیانه بودیم و اکنون آن را فراموش کرده‌ایم. سلطانی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه ما به‌عنوان بخش خصوصی در تراز جهانی ضعف داریم تصریح کرد: اندازه بنگاه‌ها در کشور ما کوچک است؛ مهارت مدیریت در کشور ما در تراز رقبا نیست و بیزینسمن در تراز جهانی کم داریم. در پرورش نیروی انسانی ضعیف هستیم و در حوزه فناوری با رقبا شکاف زیادی داریم.

«قواعد بازی را برهم زدیم»

براساس اظهارات این فعال اقتصادی، کمبود دانش شهروندان باعث می‌شود، دولت‌ها هر کاری بخواهند انجام دهند. ناهمخوانی راهبرد و ساختار نهادهای ناکارآمد باعث می‌شود کشورها در نرخ رشد پایین باقی بمانند. در حالی که استراتژی‌ها باید با ساختار کشور متناسب باشد و اگر غیر از این باشد آسیب‌های داخلی و بین‌المللی به وجود می‌آورد. اما آنچه ما انجام دادیم این بود که خواستیم مدل خود را تحمیل کنیم در حالیکه کشورهای موفق سرجای خود قرار گرفتند و رشد شبکه‌سازی مطالعه را آغاز کرده و اندازه خود را بزرگ کردند. ما قواعد بازی را نپذیرفتیم و شرایط کنونی را آفریدیم. سلطانی در بخش دیگری از سخنان خود به اعتبار گذرنامه ایران در جهان اشاره کرد و گفت: در حوزه گذرنامه بین ۱۹۹ کشور دنیا در رتبه ۱۸۶ قرار داریم، این یعنی تردد آسان نداریم و عزت‌نفس ایرانی مخدوش شده است. این نشان دهنده آن است که ما نتوانستیم تعامل خوبی با دنیا برقرار کنیم. همین امر سبب شده که برای سرمایه‌گذاری دنبال گذرنامه دوم باشیم و اینها سختی کار با ایران است. در واقع اینها سیگنال‌هایی است که نتوانیم با کشورهای دنیا رابطه برقرار کنیم و از حقوق شهروندان دفاع کنیم. رئیس هیأت مدیره شرکت پرسال همچنین با بیان اینکه تحریم‌ها تنها دلیل عدم ارتباط ما با دنیا نبود، گفت: در حوزه ناسازگاری با دنیا با چهل درصد اقتصاد دنیا کار نمی‌کنیم که از این میزان آمریکا ۲۵ درصد را

شامل می‌شود. ما فقط امکان کار با ۶۰ درصد دنیا را داریم و به همین میزان از تعامل با دنیا عقب هستیم. تحریم ما فقط این نبود که با آمریکا و شبکه بانکی نتوانیم کار کنیم بلکه ۸۰ درصد اقتصاد دنیا در زنجیره شرکت‌های چند ملیتی قرار دارند که در انتفاع آمریکا هستند، به این معنی که ۸۰ درصد اقتصاد دنیا می‌ترسند که با ما کار کنند.

«قرب‌الوقع‌ترین چالش کشور چیست؟»

عضو شورای عمومی فدراسیون جهانی اتاق‌های بازرگانی در ادامه پیوستن به FATF را قرب‌الوقع‌ترین چالش کشور عنوان کرد و گفت: اکنون پنج ششم حجم تجاری دنیا از همین مسیر صورت می‌گیرد. به طوریکه ۲۰۵ کشور دنیا عضو این سازمان هستند و این در حالی است که سازمان ملل ۱۹۳ عضو دارد و این اهمیت FATF را نشان می‌دهد. حتی عربستان و اسرائیل نیز عضو آن هستند و چه‌بسا سال آینده این دو کشور به‌عنوان روسای این سازمان انتخاب شوند. حال تکلیف خود را بدانیم. فقط پنج کشور

در قاعده ۲۰۵ کشور عضو FATF نیستند که ایران هم جزء این پنج کشور است. در پالرمو تنها کشورهایی که عضو نیستند ایران، گینه‌نو، سومالی، کنگو و در CFT نیز غیر از ایران، اریتره، چاد، سومالی، جزایر کوک، واتیکان حضور ندارند. به گفته سلطانی، در تاریخ ۱۸ اکتبر و در آخرین نشست FATF جمع‌بندی شد که اگر ایران قبل از فوریه ۲۰۲۰، CFT و پالرمو را اجرا نکند، تمام اقدامات تقابلی تعلیق به حالت اول بر می‌گردد و به همه کشورها تاکید می‌شود که آن را اجرایی کنند.

سلطانی در بخش بعدی صحبت‌های خود مهمترین ویژگی رگولاتوری هر صنعت را استقلال از تمام‌بازیرگان آن صنعت عنوان کرد و افزود: به‌طور مشخص در صنعت نفت، رگولاتوری باید از دولت، بخش خصوصی و هم از بخش خصولتی که عهده دار پالایشگاه‌ها هستند، باید مستقل باشد تا بتواند نقطه پیشینه منافع ملی کشور را نشانه‌گذاری کند که البته به معنای افزایش درآمدهای دولت نیست، بلکه به معنای تنظیم روابط برای بهره‌برداری بهینه از آن صنعت است. همچنین رشد و توسعه اقتصادی پایداری و ثبات و رفاه شهروندان در شرایط خوبی نیست و باید از جهان‌بینی ستیز به رقابت و در رویکرد سیاسی مشارکت جدی را دنبال کنیم تا با تحریم مواجه نشویم ایران باید به نقش مادر خود در خاورمیانه بازگردد. این فعال اقتصادی در پایان بایان اینکه پیمان‌ه امید خالی شده، عنوان کرد: امیدواریم که سایه خشکسالی، دروغ و دشمن از کشور رخت ببرند و ایران شاهد روزهای بهتر باشد.

«روایتی از پند تخصصی رگولاتوری در صنعت نفت و نرخ خوراک واحدهای تولیدی»

بعد از پایان یافتن سخنرانی‌های ترتیب داده شده در چهاردهمین همایش سالانه اتحادیه اوپکس، نوبت به برگزاری پند تخصصی رسید که عنوانش رگولاتوری در صنعت نفت و نرخ خوراک واحدهای تولیدی بود. انتخاب

مداخله دولت، نااطمینانی‌های داخلی

ونااطمینانی‌های بیرونی سه‌عامل هستند

که با ارتباط باهم در نهایت نااطمینانی در اقتصاد را سبب می‌شوند، این سرمایه‌گذاری سوداگران را تشویق می‌کند

ترکیب این پند به نحوی صورت گرفته بود که بازیگران موثر در نرخ خوراک و فرآورده‌ها از جهت‌های مختلف در آن حضور داشته باشند. اعضای پند را قرار بود رضا پدیدار رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، یاسر میرزایی مدیرکل بودجه، منابع و ارزیابی طرح‌های وزارت نفت، احسان باقریان عضو هیأت مدیره اتحادیه، سعید رفیعی‌فر دبیر کل اتحادیه و ناصر عاشوری دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش و احمد داوودی نایب رئیس شورای رقابت تشکیل بدهند که در نهایت ناصر تنگستانی به جای ناصر عاشوری به نمایندگی از انجمن صنفی پالایش در آن شرکت کرد و احمد داوودی نیز غایب بود.

به هر ترتیب سعید رفیعی‌فر دبیر کل اوپکس چارچوب پند را در آغاز صحبت‌هایش مطرح کرد که بیش از هر چیز در کلیت به نقد نقش وزارت نفت در قیمت‌گذاری خوراک پالایشگاه‌ها و در جز به مبنا قرار دادن قیمت نفت صادراتی برای خوراک پالایشگاه‌ها استوار بود. رفیعی‌فر وضعیت فعلی را به چهارراهی بدون چراغ قرمز تشبیه کرد که هر کس صرفاً از دید خود ارائه طریق می‌کند و رگولاتوری حکم چراغ قرمز را دارد. رضا پدیدار که در قامت رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی به نمایندگی از این بازیگر عرصه اقتصاد ایران در پند حضور داشت، صحبتش را با نگاه مفهومی به پدیده تنظیم‌گری شروع کرد. چیزی که او از آن صحبت می‌کرد اهمیت توجه به این موضوع است که تنظیم‌گری یک فعل حساب نمی‌شود و این مفهوم در واقع یک جریان است و مثل هر جریان دیگری نیازمند یک فرآیند. از دیدگاه پدیدار از خلال به اظهارات سخنرانان همایش به ویژه اظهارات لعنیا جنیدی معاون حقوقی رئیس‌جمهور می‌شد به تایید این فکر رسید که حرکت در این فرآیند نیازمند مستقل بودن نهاد تنظیم‌گر از دولت است و اگر هدف این است که در پایان مسیری که این فرآیند طی می‌کند به جریان تنظیم‌گری پایدار دست پیدا کند به بخش خصوصی قوی نیاز دارد.

اما چیزی که از نظر رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی در تضاد با سیاست‌هایی در این جهت محسوب می‌شود سبک و سیاق تعامل حاکمیت با تولیدکننده و صادرکننده است که از نمودهای آن حجم انبوه دستورالعمل‌هایی است که از سوی دولت صادر می‌شود، او در این زمینه عنوان کرد: مطالعه کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی نشان می‌دهد در ۹ ماه نخست سال ۱۳۹۸، مقامات اصلی اداره کننده کشور در بخش حوزه انرژی بیش از ۱۸۰ دستورالعمل‌های کلان صادر کردند اما شاید آن چیزی که چالش اصلی را آدرس بدهد تبدیل شدن این ۱۸۰ دستورالعمل به ۱۲۰۰ دستورالعمل در زیرمجموعه‌های شرکت‌های دولتی باشد. پدیدار معتقد بود: نهادهای زیر مجموعه از سر ترس و محافظه‌کاری تا جایی که توانستند دستورالعمل صادر کردند که خروجی

عمده‌ترین موضوعی که در شرایط فعلی باید تمرکز بحث‌ها بر آن باشد ترکیب اعضای نهاد رگولاتوری، ساختار و بنیان‌های آن به نحوی است که تا سفت شدن پای این نهاد بتوانند در مقابل تمام فشارهای بیرونی که قطعاً متحمل خواهد شد بایستند.

احسان باقریان عضو هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی اما بیشتر تمایل به اشاره به چالش‌های فعلی اوپکس با اعمال قانون‌های بالادستی داشت. او این موضوع را مطرح کرد که اگر دولت دستش را از دخالت کردن بردارد عمده مسائل اتحادیه حل می‌شود. او در بخشی از صحبت‌هایش یاسر میرزایی نماینده وزارت نفت را مورد خطاب قرار داده و عنوان کرد که چالشی که بر سر قیمت‌گذاری وجود دارد به خاطر این است که فرمول را وزارت نفت داده و ما خواهان فرمول جدید هستیم. او مطرح کرد: نگاه فعلی دولت از یک بازرگان می‌آید نه یک دولت که به دنبال حمایت از بخش خصوصی است. میرزایی در پاسخ به این صحبت عنوان کرد که فرمول در واقع نه به صورت الزامی بلکه به صورت مشورتی داده شده و دولت خواهان این نبوده که فرمول آن‌ها مورد استفاده قرار بگیرد. باقریان در صحبت‌هایش از تمایل اعضای اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به تعریف تجارت سالم صحبت کرد که حصول آن را منوط به کاهش مداخلات دولت توصیف کرد.

بعد از صحبت‌های باقریان، با توجه به صحبت‌هایی که از سوی یاسر میرزایی درباره عدم تلاش ذی‌نفعان در مقوله قیمت‌گذاری خوراک برای قرار دادن خود جای یکدیگر مطرح شد، سعید رفیعی‌فر این موضوع را پیش کشید که اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی همواره تلاش کرده است در این راستا گام بردارد و شاهد مثال آن هم طرح‌هایی است که همگی در راستای منافع ملی تهیه شده‌اند. او پیشنهاد سال گذشته اوپکس در زمینه نیمایی شدن ارز خوراک را نمونه‌ای از نوع نگاه حاکم بر اتحادیه در راستای منافع ملی عنوان کرد.

زیرساخت مشابهی فراهم شود. اما چیز مهم دیگری که تنگستانی در ادامه به آن پرداخت ویژگی‌های روابط بازرگان بخش‌هایی از اقتصاد ایران بود که در آن محصولات انحصاری وجود دارد. او به خصوصیات رابطه خاص پالایشگاه‌ها با دولت از جمله اینکه هم خوراک هم فرآورده با درصد بالایی از دولت خریده و به دولت فروخته می‌شوند پرداخته و به نوعی این موضوع را مطرح کرد که رابطه پالایشگاه‌ها با پایین‌دستی‌ها ناگزیر از این رابطه انحصاری متاثر می‌شوند. او در ادامه تمرکز صحبت‌هایش را بر اهمیت مصون بودن رگولاتور از اعمال قدرت نهادهای دیگر متمرکز کرد. تنگستانی در باب اهمیت چنین موضوعی که فقدان چالش‌های مختلفی ایجاد می‌کند عنوان کرد: ما همین حال موارد متعددی داریم که با وجود اینکه اختیار قانونی برای اجرای چیزی وجود داشته دستگاه‌هایی وارد شده و با بیان اینکه حکم حکومتی دارند مانع اجرایش شده‌اند. به طور خلاصه می‌شد این نتیجه را گرفت که از دیدگاه نماینده انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش

پیچیده‌تر است او در این زمینه گفت: اما من اطمینان می‌دهم رغبت در وزارت نفت برای کم شدن تصدی دولت وجود دارد.

آنچه که میرزایی تلاش داشت در خلال صحبت‌های مختلفش انتقال بدهد این بود که صرف باور داشتن تضمین اجرایی بودن برخی سیاست‌ها نیست. مدیر کل بودجه، منابع و ارزیابی طرح‌های وزارت نفت در تشریح گوشه‌ای از چالش‌های فعلی که در مسیر رسیدن به ایستگاه پیرنگ شدن نقش بخش خصوصی در حوزه قیمت‌گذاری وجود دارد عنوان کرد: راه پیچیده و طولانی‌ای وجود دارد، خود بخش خصوصی هم چون حضور کم‌سابقه‌ای در این زمینه داشته باید تجربه‌هایی در این زمینه کسب کند. در همین تجربه‌های قیمت‌گذاری، ذی‌نفعان نمی‌توانند خودشان را جای دیگری بگذارند و در یک نقطه تعادلی تصمیم‌گیری کنند باز هم در نهایت به خاطر همین موضوع مسئولیت تصمیم‌گیری به دولت داده می‌شود. این مایه ناراحتی نیست اما نشانه این است که ما هنوز باید تجربه بکنیم و بخش خصوصی نیز مشاهده بکند که چقدر ممکن است سود کند یا ضرر کند تا به نقطه تعادلی و قابل اتکا برای شکل‌گیری رگولاتوری برسیم.

«بخش خصوصی و دوچرخه‌های شیرازی»

بعد از میرزایی، میکروفون به سمت ناصر تنگستانی رفت. تنگستانی در واقع به جای ناصر دیگری که ناصر عاشوری دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش بود در جلسه شرکت کرده بود. تنگستانی تجربه فعلی را به تجربه وارد شدن دوچرخه‌های اشتراکی به شهر شیراز تشبیه کرد که در ابتدا از این سو و آن سو با مخالفت روبرو شده اما در نهایت بعد از مدتی اکنون این دوچرخه‌ها جای خودشان را در شیراز باز کرده‌اند. از نگاه او برای پا گرفتن بخش خصوصی باید

ورود دولت در صنایع بالادستی نفت و گاز، عدم پیش‌بینی آینده، قوانین مشکل ساز IMO، تحولات بازار انرژی، پیمان‌های ارزی، گواهی منشأ، مالیات بر ارزش افزوده و نبود یک نظام رگولاتور مستقل گذشت که می‌توان آنها را عمده‌ترین چالش‌های پیش روی صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی عنوان کرد.

آن ناهمواری‌های عدیده بوده است. او از طرف کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی برای برداشتن قدم‌هایی در جهت بهبود این وضعیت اعلام آمادگی کرد.

«ماجرای نرخ نفت خام پالایشگاه‌ها»

در اینجا سعید رفیعی‌فر دبیر کل اوپکس بحث قیمت نفت خامی که وزارت نفت برای ارائه به پالایشگاه‌ها در نظر می‌گیرد را باز کرد. این بحث مدت‌هاست هم در فضاهای رسانه‌ای و هم در جلساتی که بین بخش‌های مرتبط با این موضوع برگزار می‌شود مطرح شده؛ اعضای اتحادیه اوپکس بر این باور هستند که به این خاطر که نرخ خوراک نفت خام پالایشگاه‌ها نرخ فوب خلیج فارس در نظر گرفته می‌شود، در نهایت این تولیدکنندگان فرآورده‌های نفتی هستند که باید قیمت بالاتری را برای دریافت خوراک فرآورده پرداخت کنند. سعید رفیعی‌فر در صحبت‌هایش به این موضوع پرداخت که در این میان پالایشگاه‌ها چون در نهایت نرخ خوراک را بر اساس ۵ درصد تخفیف دریافت می‌کنند چندان روی نرخ بحثی ندارند اما فرآورده‌ایها این وضعیت را مناسب نمی‌دانند. یاسر میرزایی که در سمت مدیر کل بودجه، منابع و ارزیابی طرح‌های وزارت نفت و در واقع تاحدودی به نمایندگی از این وزارتخانه در پنل حضور داشت در اینجا شروع به صحبت کرد. بخش نخست اظهارات او که خود نیز مقدمه‌ای بر رگولاتوری توصیف می‌کرد این طور آغاز شد: رگولاتوری به آن معنا که در سال‌های اخیر در ایران مطرح شده و در بخش‌هایی مثل مخابرات و برق مقدماتی در آن ایجاد شده در صنعت نفت هم صحبت‌ها و ایده‌پردازی‌هایی درباره‌ی آن وجود دارد. تلاش او لزوم توجه به اهمیت مقدمات این مقوله بود.

مدیر کل بودجه، منابع و ارزیابی طرح‌های وزارت نفت با اشاره کردن به پدیده‌های مختلفی از جمله اینکه تا ۸۵ درصد تولیدات پالایشگاه‌ها در ایران کاملاً در شرایط خارج از بازار فعالیت می‌کنند به این موضوع پرداخت که صحبت کردن از چیزی مانند رگولاتوری در این شرایط تا حدودی بی‌معنا محسوب می‌شود و شرایط شکل‌گیری ادبیات رگولاتوری را در اساس خود ندارد. میرزایی که وضعیت فعلی را ابتدای راه رسیدن به ادبیات رگولاتوری می‌دانست در بخش بعدی صحبت‌هایش به طور خلاصه به چند موضوع پرداخت یکی این که باید توجه داشت که همچنان حجم بسیار مهم نفت ایران به صورت دولتی اداره می‌شود و دوم اینکه در کنار تمام سختی‌هایی که کم شدن تصدی دولت‌ها در بخش‌های مختلف دارد، تصدی دولت در بخش نفت سخت‌تر و

«نقطه تعادلی در دولت ایجاد نمی‌شود»

اما گل نهایی در این زمینه را با پاس گل سعید رفیعی‌فر، رضا پدیدار به ثمر رساند. پدیدار گفت: آقای میرزایی از رسیدن به نقطه مطلوب صحبت می‌کنند و من به شما می‌گویم نقطه مطلوب درون دولت ایجاد نمی‌شود و هیچ جای دنیا چنین اتفاقی نیافته است. لطفاً دولت به بخش خصوصی باور کند اعتماد کند و اعتبار بدهد. نگران نباشید و آنقدر سطح بخش خصوصی را پایین نیاورید. او که در این قسمت بسیار با هیجان و تا حدودی تند صحبت می‌کرد از فاصله وضعیت فعلی با قانون اساسی در نقش بخش‌های مختلف در اقتصاد صحبت کرد و گفت: در قانون از اقتصاد دولتی، اقتصاد خصوصی و اقتصاد تعاونی صحبت شده است. روزهای اول گفتند سهم این‌ها مساوی باشد در عمل دیدند ممکن نیست گفتند دولت اول اقتصاد را شکل بدهد و بعد تعاونی و خصوصی را شکل بدهد. در نهایت اما تنها در برنامه دوم توسعه که سال ۱۳۷۴ آغاز شد بود که اندکی برای بخش خصوصی سهم قائل شدند. مدیران دولتی اما هنوز به بخش خصوصی اعتماد ندارند.

او در ادامه شاید برای ارائه مثالی از اعتماد نداشتن مدیران دولتی به بخش خصوصی از جلسه‌ای صحبت کرد که به محض سرکار آمدن دولت یازدهم با بیژن زنگنه وزیر نفت برگزار کردند و طرح‌هایی که در راستای منافع ملی از طرف بخش خصوصی در آن صحبت شده است. او عنوان کرد: یک مدل به آن‌ها ارائه کردیم اما آن مدل هرگز مورد توجه قرار نگرفت. واقعیت این است که دولت می‌ترسد و هیچ پایه و اساسی هم برای تغییر در اختیار ندارد. حالا وقت این است که بخش خصوصی را ببینند که در تمام سرفصل‌های مورد نیاز کشور شکل گرفته است. پدیدار در ادامه ریشه عدد ۱۶۰ هزار میلیارد تومانی در بودجه برای اداره شرکت‌های دولتی را در تجربه خودش از برگزاری مناقصات در نفت این طور روایت کرد: در یک مناقصه که هم شرکت‌های خصوصی بودند هم دولتی، شرکت دولتی با کار عجیب دادن عدد زیر قیمت پایه برنده مناقصه شد. تلفنی از مدیرش سوال کردم چطور چنین عددی دادید؟ گفت اشکال ندارد فوقش کم میاوریم و در بودجه آن را می‌گیریم.

بعد از این صحبت‌ها که حاضران خسته را حسایی بیدار کرده بود، صحبت دوباره به سمت سیاست وزارت نفت در تعیین قیمت نفت برای پالایشگاه‌ها رفت. اینجا بود که یاسر میرزایی که به نمایندگی از این وزارتخانه در پنل حضور داشت عوامل و خصیصه‌هایی که شیوه فعلی در قیمت‌گذاری نفت و فرآورده را شکل داده‌اند به طور واضح بیان کرد. این بخش از توضیحات میرزایی را می‌شد مرتبط به آنچه که نماینده انجمن صنفی پالایش درباره رابطه خاص میان پالایشگاه‌ها و دولت مطرح کرد دانست. مدیر کل بودجه، منابع و ارزیابی طرح‌های وزارت نفت به طور خاص روی موضوع پرداخت سنگین یارانه و تاثیر آن روی سیاست‌های قیمت‌گذاری دست گذاشته و عنوان کرد: به نظر من حالت ایده‌آل این است که با هر پالایشگاه بر اساس فاکتورهای کسب و کاری برای قیمت و قرارداد مذاکره شود اما در حالت فعلی و به این خاطر که ۸۵ درصد محصولات پالایشگاه‌ها توسط دولت خریداری می‌شود تا با قیمت تکلیفی تحت عنوان یارانه به مردم و بخش‌های دیگر داده شود عملاً بنگاه توان تسویه پول نفت را ندارد. میرزایی تلاش داشت این موضوع را مطرح کند که فاکتورهایی که غالباً از جنس کسب و کار نیستند در نهایت سبب شده‌اند قیمت‌گذاری نفت و فرآورده نه یک قیمت‌گذاری از جنس بازار بلکه موهومی و بازی-ریاضی باشند. او به طور خاص درباره تغییرات اخیر قیمت‌گذاری نفت خام مصرفی پالایشگاه‌ها تحریم را به عنوان یکی از همین فاکتورهای غیر کسب و کاری اعلام کرده و گفت: عملاً از اردیبهشت امسال به خاطر تحریم، افشای قیمت صادراتی نفت خام به معنای افشای قاچاق

نفت خام بود. این در حالی است که سال

۹۷ قیمت واقعی صادراتی نفت خام مطرح می‌شد. به هر حال نماینده وزارت نفت مدعی بود که در این وضعیت آن‌ها ناچار بودند مدلی پیاده کنند که در نهایت خروجی آن با همان بازی-ریاضی سبب شود فعالیت پالایشگاه‌ها از این اتفاق که ایران قادر نیست قیمت نفت خام صادراتی‌اش را افشا کند متاثر نشود. او در اینجا این موضوع را هم مطرح کرد که به این خاطر که در این مدت ایران در ماه‌هایی صادرات نفت بسیار کم و در ماه‌هایی صادرات نفت بسیار زیاده دارد در این مدل میانگین در نظر گرفته شده است. یاسر میرزایی اما عنوان کرد قبول دارد که ممکن است این تغییرات روی برخی فرآورده‌های ویژه مشکلاتی ایجاد کرده که باب طبع فعالان در آن بخش نباشد، او در نهایت از طرف وزارت نفت اعلام آمادگی کرد که برای این مشکلات مرحله به مرحله فکر شده و برنامه‌ریزی شود، فقط این موضوع در نظر گرفته شود که قرار نیست گوشه‌ای از یک پازل را حل کنیم و باید کل پازل را ببینیم.

با پایان یافتن صحبت‌های نماینده وزارت نفت، احسان باقریان عضو هیات مدیره اوپکس که در واقع بخشی از زمانش را در اختیار میرزایی گذاشته بود در اظهارات کوتاهی عنوان کرد: واقعیت این است که شناخت بخش خصوصی از بازار دست کمی از شناخت دولت ندارد. اتحادیه پیشنهاد برداشتن یارانه نفت سفید و نفت کوره را داده بود اما دولت از جای اشتباه که بنزین بود شروع کرد. اکنون هم در نهایت پیشنهاد ما این است که قیمتی که برای نفت خام پالایشگاه‌ها قرار است مبنا قرار بگیرد قیمت نفت خام فروش رفته در بورس انرژی باشد. چنین اتفاقی برای بخش خصوصی هم انگیزه ایجاد می‌کند که به خرید نفت خام در بورس مبادرت بورزد.

بخش خصوصی می‌باشند، نباید این نقش در حد گفتار باقی بماند، بلکه نیازمند یک سیاست گذاری درست و جامع نگر و ایجاد ارتباط سازنده با بخش خصوصی و از همه مهمتر اعتماد سازی بین دو بخش خصوصی و دولتی می‌باشد.

● ماهیت انحصار در استخراج نفت و گاز و همچنین شبه انحصار در حلقه بعدی زنجیره تنظیمگری بر پایه قانون و با نگاه به بیشینه سازی منافع ملی در صنایع نفت و گاز را اجتناب ناپذیر مینماید. در این راستا، ایجاد رگولاتوری تخصصی و مستقل زنجیره نفت و گاز از ابتدای زنجیره تا هر بخشی که شرایط رقابت کامل در آن برقرار نیست، ضروری است. ما خواهان تصمیم گیری هر چه سریعتر در این خصوص هستیم

● صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، هم در ابعاد جهانی صنعتی عظیم محسوب می‌گردد و هم برای کشوری همچون ایران ”ستون فقرات اقتصاد کشور“ در دهه های اخیر بوده است. در چند دهه آینده این صنعت کماکان میتواند نقش موتور حرکت ”رشد و توسعه “ دیگر بخش های اقتصادی کشور را داشته باشد. صنعتی با این سطح از تبادلات مالی نمیتواند خارج از چارچوبهای بانکی دنیا

کار کند. بنابراین از دولتمردان خواستاریم با تدابیر لازم جلوی ورود ایران به لیست سیاه FATF را بگیرند تا از وقوع بحران دیگری برای تجارت خارجی کشور جلوگیری گردد. ● ما خواهان مبارزه همه جانبه با هرگونه قاچاق و رانت در این صنعت هستیم. لذا براین باوریم که برای جلوگیری از قاچاق و رانت باید گام به گام یارانه های مواد نفتی راه، به تناسب مصرف داخل و اثر بر معیشت خانواده، حذف کرد. در این مقطع لازم است یارانه برخی از مواد مانند نفت کوره و نفت سفید را که مصرف آنها در جامعه به حداقل ممکن رسیده است، حذف کرد.

● تعدد سازمان های ذی مدخل در بخش تولید و صادرات فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی با مأموریت‌های گوناگون و بعضاً اهداف متناقض و نبود یکپارچگی در سیاستگذاری تولید و صادرات از موانع جدی فراروی این بخش است. از دولتمردان انتظار می‌رود، به ویژه در این شرایط، به جد از تصمیم گیریهایی پراکنده و ”نهضت تولید بخشنامه“ جلوگیری نمایند و هر تصمیمی را، پیش از اخذ، به رأی و مشورت نهادهای تخصصی آن، از جمله این اتحادیه بگذارند.

فرمان دست

بخش خصوصی

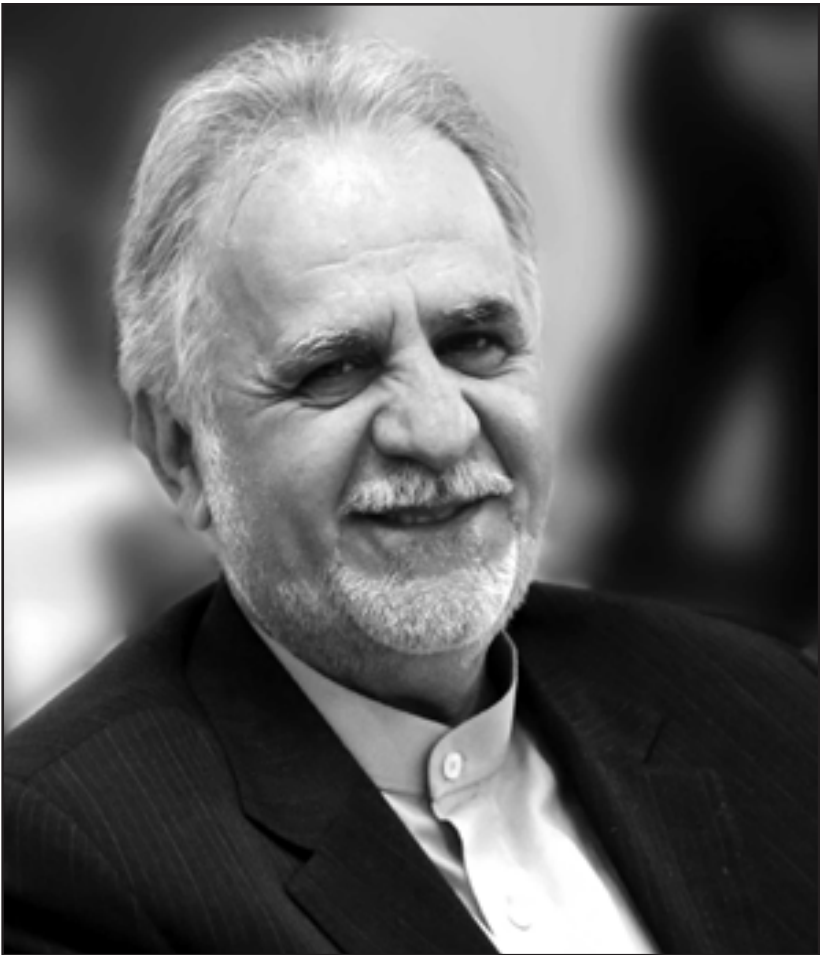
باشد ازپیچ

سخت ۹۹

عبور می‌کنیم

نادی صبوری - دنیای انرژی

موج تغییر مدیران به دنبال قانون منع به کارگیری بازنشستگان که راه افتاد، شمار زیادی از افراد را که بعضا دهه‌ها در رؤس سیاست‌گذاری ایران حضور داشتند با خود به ساحل آورد. فارغ از اینکه در نهایت این اتفاق چه اثری بر کلیت وضعیت ایران خواهد گذاشت، خروجی این بود که می‌توان با برخی از این چهره‌ها در فضایی به دور از مسئولیت‌های اجرایی که داشته‌اند و در منظر یک کارشناس پای صحبت نشست؛ اشخاصی که گاهی از ابتدای شکل‌گیری انقلاب اسلامی در مسئولیت‌های اجرایی حضور داشتند و به خوبی می‌توان در هر موضوع خاص یک تاریخ شفاهی جمع و جور را با صحبت هایشان ساخت. یکی از این افراد مهدی کرباسیان است. مهدی کرباسیان فارغ‌التحصیل دکتری مدیریت از دانشگاه پیسلی اسکاتلند است که طی دهه‌های اخیر از معاونت

وزارت حمل و نقل در دوران جنگ تا عضویت در هیات مدیره شرکت ملی نفت و ریاست گمرک و ریاست هیات عامل ایمیدرو، در حوزه‌های مختلف اقتصادی و صنعتی ایران حضور داشته است. شاید به همین دلیل باشد که به کمک دیدگاه و تحلیل او می‌توان تکه‌ای از پازل تصویر بزرگ اقتصاد ایران و موقعیت فعلی آن را بهتر ترسیم کرد. این شما و این گفت و گو با مهدی کرباسیان که صبح یک روز برفی در تهران انجام شد.

«**آقای دکتر کرباسیان شما سال‌ها در بخش‌های مختلف اقتصاد ایران در سطوح سیاست‌گذاری فعال بودید. اول از همه به طور کلی سیاست‌گذار در ایران چه اولویتی دارد؟ آیا این فرضیه که سیاست‌گذار ایرانی تماما در فکر و اندیشه راضی نگه داشتن افکار عمومی است صحیح است؟**

برای پاسخ به این پرسش باید کمی ریشه‌ای تر صحبت کنیم. این به ساختار حکومتی و ساختار اقتصادی ایران برمی‌گردد. اول از همه باید بپذیریم که در حکومت مذهبی، حامی اصلی مردم هستند و جمهوری اسلامی ایران هم به دلیل استقلال سیاسی به قدرت خارجی وابستگی ندارد، وقتی مردم حامی اصلی هستند پوپولیسم، مردم‌گرایی و تصمیماتی که بتواند مصالح مردم را بعضا در کوتاه مدت در نظر بگیرد در تصمیم‌گیری مسئولان اجرایی وجود دارد. از طرف دیگر دچار بودن ایران به تحریم به این وضعیت دامن زده و باعث شده مسئولان نتوانند برنامه بلند مدت پیش‌بینی کنند. عامل بعدی نیز ساختار اقتصادی متمرکز ایران است که در آن نقش بخش خصوصی و مردم در نظام تصمیم‌گیری اقتصادی کم‌رنگ است. مجموعه این عوامل موجب می‌شود دولت و مجلس

که دوا رگان اصلی تصمیم‌گیری هستند در همه دوران، برنامه‌های بلندمدت و با ثبات کم‌تری دارند و بخش خصوصی کم‌تر طرف مشورت قرار می‌گیرد. تصمیم‌های خلق‌الساعه، غیرکارشناسی و احساسی هم محصول همین وضعیت هستند. با در نظر داشتن چنین تصویر پس‌زمینه‌ای، در پاسخ به پرسش شما باید گفت هیچ دولت و حکومتی نمی‌تواند خلاف نظر مردم حرکت کند. دولت‌ها علاقمند هستند مردم راضی باشند. برای تصمیم‌گیری ولی بعضا وقتی بخش خصوصی قوی وجود ندارد و دولت‌ها می‌خواهند مردم راضی باشند تصمیمات کوتاه مدت می‌گیرند.

«**شما در صحبت‌هایتان بارها نقش‌آفرینی یک**

بازیگر در عرصه اقتصاد ایران را مورد نقد قرار

دادید و آن هم خصولتی‌ها هستند. این اقتصاد

متمرکز از یک طرف و حضور خصولتی‌ها از طرف

دیگر از کجا شروع شده و آیا باید خصولتی‌ها را

مانع توسعه و مانع رشد بخش خصوصی دانست؟

وقتی می‌خواهیم به اینکه اقتصاد ایران اکنون چه مقدار در دست خصولتی‌ها است بپردازیم اول باید این را به یاد بیاوریم که قبل از پیروزی انقلاب و در دوره پهلوی دوم هم اقتصاد ایران آزاد نبوده و تصمیم‌گیری‌های دولت بر تصمیمات اقتصادی موثر بوده است. در واقع می‌توان اقتصاد ایران در آن دوران را نیمه‌سوسیالیستی نامید. اما درباره آنچه که بعد از انقلاب اتفاق افتاد جنگ نقشی کلیدی در متمرکزتر شدن اقتصاد بازی کرد. در واقع بعد از پیروزی انقلاب جنگ عاملی شد که دولت برای حفظ نظام و مملکت مجبور به پیاده کردن اقتصاد دولتی و متمرکز شود.

«**یک مسئول اجرایی در زمان جنگ به چه**

چیزهایی می‌اندیشید؟ آیا آن موقع به اینکه متمرکز

شدن اقتصاد و حضور دولت در تمام ارکان ممکن

است افقی مناسب نداشته باشد اندیشیده شده بود؟

یک مثال می‌زنم. من بین سال‌های ۶۰ تا ۶۴ معاون حمل و نقل وزارت راه بودم. در آن زمان

هدف من طبق تاکید نخست‌وزیر و اولویت اصلی کشور، پشتیبانی جبهه جنگ و رساندن کالای اساسی به مردم بود. در آن زمان در مقطعی کالای اساسی مردم به ایلام نمی‌رسید. ما ۳ هزار کامیون سفارش دادیم و بعد از طریق راننده‌ها توزیع انجام می‌شد، در ادامه با چالش‌هایی روبرو می‌شدیم مثلا با محدودیت راننده‌هایی روبرو بودیم که تصدیق پایه ۱ داشته باشند. ما باید با پلیس راهنمایی رانندگی هماهنگ می‌کردیم که این وضعیت تغییر کند. این هدفی بود که ما برایش استراتژی گذاشتیم. شاید در حالت عادی بهینه این بود که ما این را به شرکت‌های حمل و نقل می‌سپردیم ممکن است همین حالا هم کسی این کار را نقد کند ولی در آن زمان ماجرا متفاوت بود. اتفاق‌هایی از این دست در سطح ریز و درشت اقتصاد ایران را به سمت یک اقتصاد متمرکز سوق داد. قبل از آن هم مصادره‌ها و ملی کردن صنایع اتفاق افتاده بود و شرکت‌های بزرگ همه دولتی شده بودند. در سال‌های جنگ رکود هم بر اقتصاد ایران سایه افکند تا بخش خصوصی از قبل هم ضعیف‌تر شود. من از تصمیم‌هایی که در آن زمان گرفته شد دفاع می‌کنم. اما این وضعیت بنیان بدی هم برای ایران ایجاد کرد.

«**در مورد شکل‌گیری مواردی همچون شستا، مسیری که از ابتدا دیده شده بود همین راهی بود که**

حالا طی می‌شود؟ چرا شما از فعالیت خصولتی‌ها در اقتصاد ایران ابراز نگرانی می‌کنید؟

دولت‌ها در ایران همواره ۳ درصد از حق بیمه‌شدگان را به عنوان مشارکت در بیمه‌های اجتماعی پرداخت می‌کنند. در سال‌های جنگ ولی به خاطر اینکه دولت در تنگنا بود این حق را به سازمان تامین اجتماعی پرداخت نکرده بود. نتیجه این شد که اوایل دهه هفتاد من در کنار افرادی دیگر شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی را تاسیس کردیم و آن موقع قرار شد با کمک مرحوم هاشمی رفسنجانی، سازمان تامین اجتماعی در ازای طلب خود از دولت، اموال دریافت کند. سیاست ما در آن موقع این بود که اموال را بگیریم و مقداری را نگهداری کنیم و بنگاه‌داری نکنیم. اما واقعیت کشور این بود که سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی به سمت بنگاه‌داری رفت. در سال‌های ۷۵-۷۴ ما دنبال خارج شدن از بنگاه‌داری بودیم ولی چون بخش خصوصی قدرتمند نبود که این واحدها را بگیرد، بنگاه‌داری شستا ادامه پیدا کرد. این اتفاق دو جنبه‌ی خوب و بد داشت، قسمت خوب اینکه جاهای دیگری مثل صندوق بازنشستگی کشوری از همین مدل استفاده کردند و به جای طلب از دولت اموال گرفتند بدی ماجرا هم این بود که بنگاه‌داری زیر دهن نهادها مزه کرد؛ چیزی که امروز با انواع و اقسام آن روبرو هستیم.

«**آسیب بنگاه‌داری نهادها برای اقتصاد چیست؟**

در ادامه روندی که از آن صحبت کردم، نهادهای نظامی و نهادهای حکومتی هم کم کم وارد این ماجرا

اتحادیه‌ها باید رابطه با سیاست‌گذاران را نزدیک تر کنند

و از طرفی هم مشکلات واقعی دولت را بپذیرند

تفاهم می‌تواند موجب تامین شدن میزان زیادی از نظرات

بخش خصوصی بشود

شدند و اکنون می‌توانیم بگوییم اقتصاد ایران یا در اختیار صندوق‌های بازنشتگی یا نهاده‌ها یا بانک‌ها است. به زبان دیگر اقتصاد اصلی در اختیار گروه‌ها، نهاده‌ها یا افرادی است که پاسخگو نیستند. بگذارید برای شما این موضوع را تشریح کنم؛ کارایی بخش دولتی به دلیل بروکراسی در تمام دنیا پایین است. اما سلامت این بخش به دلیل سیستم نظارت درونی تا سیستم‌های نظارتی بیرونی بالا است و در آن تخلف کمتر اتفاق می‌افتد. در بخش خصوصی چون منافع فرد تعیین کننده است دلیلی ندارد فرد سر خودش را کلاه بگذارد در نتیجه تلاش برای سودآوری می‌کند و موجب توسعه می‌شود. خصولتی‌ها ولی این دو امتیاز را ندارند. شرکت‌های وابسته به نهاده‌ها مثلا می‌گویند ما بازرس قانونی و حسابرس داریم. من خودم یک حسابرس هستم ومی‌دانم میزان رسیدگی حسابرس بر اساس استانداردهای حسابرسی است. حسابرس و بازرسی که آن‌ها از آن صحبت می‌کنند منافع ملی و شاخص‌هایی مانند این را بررسی نمی‌کند. مسئله دیگر خصولتی‌ها، شیوه انتخاب مدیران است؛ مدیرانی که در این شرکت‌ها قرار می‌گیرند نه مدیران خصوصی که منافع می‌بینند هستند نه دولتی که باید تا آخر عمر مدیر پاسخگو باشند. نه در همه موارد اما در اکثر اوقات مدیرانی که در بنگاه‌های خصولتی به کار گرفته می‌شوند بر اساس رابطه، سفارش و پارتی بازی انتخاب می‌شوند. این وضعیت باعث می‌شود خصولتی‌ها که به جریان قدرت سیاسی وابستگی دارند در حالی که کارایی خودشان کاهش پیدا می‌کند اقدام‌هایی نیز انجام بدهند که بعضا خلاف سیاست دولت یا حتی مصالح ملی است.

« شما بر این باور هستید که به نوعی قوی نبودن بخش خصوصی، میدان را برای پررنگ شدن بنگاهداری نهاده‌ها باز کرده است. اما چه نوع سیاست‌گذاری می‌تواند کمک بکند بخش خصوصی پررنگ‌تری در ایران شکل بگیرد؟

در اینجا باید به یک عامل که از نظر من ایراد اصلی است پرداخت. ترکیب تولید در ایران بر محور جایگزینی واردات قرار دارد نه صادرات؛ در نتیجه این تفکر، تولیدات معمولا برای مصرف داخلی ساخته شده و بر خلاف منافع مصرف‌کننده است. این تفکر حاکم بر اقتصاد ۴۰ ساله است. در اینجا اما به عنوان یک نمونه خوب، بنای اقتصاد ترکیه بر تولید برای بازار صادراتی با اولویت مصرف داخلی گذاشته شد که نتیجه بسیار مطلوبی به دنبال داشت. مورد دیگر چین است، سیاست‌گذاران در چین وقتی سال ۲۰۱۵ با کاهش تولید ناخالص داخلی روبرو شدند تصمیم گرفتند به صادرکننده یارانه بدهند. این باعث برگشت نرخ رشد این کشور شد.

باید این را دانست که صادرات خیلی ظریف است یعنی یک صادرکننده ممکن است چند سال تلاش کند که بازار به دست بیاورد اما به محض شروع با یک بخشنامه یا دستورالعمل به خاطر اینکه مثلا کشور نیاز داخلی داشته صادرکننده متضرر می‌شود. در قانون ولی پیش‌بینی شود که

اقتصاد ایران یا در اختیار صندوق‌های

بازنشتگی یا نهاده‌ها یا بانک‌ها است. به زبان دیگر اقتصاد اصلی در اختیار گروه‌ها، نهاده‌ها یا افرادی است که پاسخگو نیستند

صادرات نباید دچار خدشه شود.

« به نظر شما سیاست‌گذاران در دو موردی که به آن‌ها اشاره کردید چطور توانستند افکار عمومی را برای اینکه در کشورشان منابع را به حمایت از صادرات اختصاص دهد آماده کنند؟ آیا بدون حمایت مردم این اتفاق می‌افتاد؟

برایتان یک خاطره تعریف می‌کنم. بعد از انقلاب عملا خرمشهر از چرخه واردات بیرون رفته بود و ما به مشکل برخورد کرده بودیم. برای حل این مشکل، بعضا کالاهای اروپا را از ترکیه وارد می‌کردیم. در همین راستا من سال ۱۳۶۱ به عنوان معاون حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی به ترکیه رفتم. در آن زمان تورگوت اوزال نخست‌وزیر ترکیه شده بود و صادرات را محور اصلی تولید قرار داده بود. دقیقا روزی که من برای جلسه به دفتر نخست‌وزیری ترکیه می‌رفتم، کشاورزان و باغداران این کشور جلوی نخست‌وزیری تجمع کرده و کالاهایشان را به اعتراض آنجا خالی کرده بودند که زیر آفتاب مانده بود و بوی گند گرفته بود. در جواب اعتراض آن‌ها اوزال در سخنرانی می‌گفت «ما اینجا حق نداریم برای اینکه تولید داخلی را حمایت کنیم به مردم لطمه بزنیم. شما باید آنقدر تولیدتان خوب باشد که بتوانید صادر کنید»، این طور بود تولیدکننده ترکیه یاد گرفت باید برای صادرات کار کند. من این طوری که طی سال‌ها فعالیت در ایران به نتیجه رسیدم مردم ایران آگاه‌تر از خیلی از نقاط هستند چون با جنگ و مقاومت و سیاست رشد کرده‌اند اما مشکلی که هست صادقانه صحبت کردن با مردم است. باید به مردم گفته شود که در کجا لنگ هستیم. مثلا

در همین ماجرای بنزین، به نظر من اگر با مردم مذاکره می‌شد قطعا مردم می‌پذیرفتند قیمت باید اصلاح شود. اما وقتی قیمت بنزین یک شبه تغییر می‌کند مردم حس می‌کنند به آن‌ها اهانت شده است. مقصر اصلی این ماجرا البته مجلس بود. در دولت یازدهم و دوازدهم دولت

بارها پیشنهاد اصلاح نرخ انرژی را مطرح کرد، مجلس ولی یک به این دلیل که بیش از حد سیاسی است و دو به این دلیل که بعضا منافع ملی را ندیده است، توپ را به زمین دولت بازگرداند. دولت هم برای حفظ میز و دوری از تنش، هیچ تصمیمی نگرفت یا تصمیم به جا و قوی نگرفت. در کنار اینها در حالی که در دل ملت هم نسبت به اجرایی شدن وعده‌های دولت بدبینی ایجاد شده، صدا و سیما هم همراه دولت و حکومت حرکت نمی‌کند. در همراه کردن افکار عمومی، رسانه نقش مهمی بازی می‌کند، همین ایجاب می‌کند در صدا و سیما نخبگان و افرادی که دانا و آگاه هستند حاکم بشوند که صلاحیت این کار را داشته باشند. در حال حاضر اما متاسفانه نه در مورد همه رئوس این سازمان، اما تعداد زیادی افراد در آنجا هستند که صلاحیت این کار را ندارند اما در صدر تصمیم‌گیری‌ها قرار دارند. این اتفاق کمتر از جریان‌های رسانه‌ای بیرونی به ایران صدمه نمی‌زند.

« به نظر شما بخش خصوصی ایران خود برای اینکه بتوان به همچین فضایی نزدیک شد چه می‌تواند بکند؟ به نظر من بخش خصوصی یکی از بهترین کارهایی که می‌تواند بکند این است که اتحادیه‌ها و اتاق‌های بازرگانی را در قالب پیشنهاد فعال‌تر کند. این پیشنهادها به مجلس و دولت منتقل شود و پیگیری شوند و برای اجرایی شدنشان اصرار شود . این قالب به جای گلایه بهتر است حالت پیشنهاد داشته باشد. اتحادیه‌ها باید رابطه با سیاست‌گذاران را نزدیک‌تر کنند و از طرفی هم مشکلات واقعی دولت را

بپذیریند تفاهم می‌تواند موجب تامین شدن میزان زیادی از نظرات بخش خصوصی بشود.

« شما چه افقی را پیش روی اقتصاد ایران در سال ۹۹ می‌بینید؟

به نظر می‌آید با توجه به اینکه از یک طرف در ایالات متحده تا نوامبر سال آینده و انتخابات ریاست جمهوری این کشور فضا هیجانی است، از طرف دیگر در کشور ما انتخابات مجلس شورای اسلامی در پیش است و بعد هم سال ۱۴۰۰ و انتخابات ریاست جمهوری، در سال ۹۹ اقتصاد هیجانی‌تر از سال ۹۸ خواهد بود. اما به نظر من اگر دولت فرمان را به بخش خصوصی بدهد و بیشتر در نقش حمایت ظاهر شود ایران از این پیچ سخت هم بهتر می‌گذرد.

رضامدیرقمی
دنیای انرژی

طی چند سال گذشته محمد بن سلمان (موسوم به MBS) ولیعهد سعودی، عربستان را در مسیر جدیدی قرار داد و در صدد برآمد سهام آرامکو را وارد بورس های بین المللی نماید تا بر اساس آن استارت یک

برنامه عظیم رفرم اقتصادی در عربستان را کلید بزنند. قبل از آن ولیعهد جوان به منظور اثبات نفوذ و رهبری کشورش در منطقه، عربستان را وارد یک دور باطل جنگ نیابتی در سوریه کرد تا مانع گسترش نفوذ ایران شود، وارد جنگی تمام عیار با یمن شد و همسایه سنتی خود قطر را با تحریم همه جانبه مواجه ساخت تا رهبری عربستان را بپذیرد. همه این تحولات به بن بست رسیده و حالا عربستان در حال عقب گرد است که از جمله آنها عقب گرد در رهبری اوپک می باشد، چرا که عربستان فقط می تواند با کاهش های یک جانبه بیشتر از سوی خود رهبری در اوپک را حفظ کند. خود سازمان اوپک هم روزگار خوشی ندارد و حتی با تغییر عنوان به «اوپک پلاس» و کمک روسیه و برخی تولیدکنندگان غیر اوپک نیز قادر نیست امید به افزایش قیمت ها را در بازار جهانی نفت زنده نگه دارد. با این مقدمات ناظران می خواهند بدانند تحولات یکی دوسال آینده عربستان به کجا می انجامد. عقب نشینی عربستان در این صحنه ها عمدتاً معلول جاه طلبی و زیاده خواهی بیش از حد ولیعهد جوان است. در مورد سهام آرامکو، تمایل به خرید آن از سوی سرمایه داران بین المللی بسیار کم بود و سعودی ها مجبور شدند عرضه پذیرهنویسی سهام (IPO) آن را به بورس داخلی خود محدود کنند و مقدار آن را نیز از ۵ درصد کل سهام آرامکو به ۵/۱ درصد تقلیل دهند و در این تاریخ هنوز معلوم نیست چه زمانی خواهند توانست سهام آرامکو را وارد بورس های بین المللی کنند. طبیعی است که هر دو این عوامل به شدت

آرامکو السعودیة saudi aramco

عربستان

در حال عقب گرد

« علل و عوامل عقب گرد عربستان

سؤال اساسی این است که چرا عربستان مجبور به عقب نشینی شده است؟

در بعضی موارد ذکرشده هزینه ادامه مسیر برای سعودی ها خیلی زیاد شد. مثلاً در مورد قطر، ظرف مدت کوتاهی این امیرنشین توانست خودش را با فشارها تطبیق دهد، درحالی که خود تحریم کنندگان یعنی سعودی و متحدین آن ها یعنی مصر، امارات و بحرین از این بابت صدمه بیشتری دیدند. علاوه بر آن درنتیجه تحریم، قطر بیشتر به سمت ایران گرایش یافت که سعودی ها هرگز چنین پیامدی را مطلوب ارزیابی نمی کردند. در مورد یمن، هزینه های مادی و سیاسی قضیه قابل استمرار نبود. در خصوص جذب سرمایه گذاران بین المللی برای پذیرهنویسی آرامکو، در عمل ثابت شد که موانع گره زدن فضای کسب و کار و سرمایه گذاری در عربستان با بازارهای توسعه یافته بین المللی بسیار جدی تر از آن است که تصور می شد. مهم ترین مانع آن بود که سرمایه گذاران بین المللی باور ندارند که عربستان مقصدی باثبات و ارزشمند برای سرمایه های کلان آن ها محسوب می شود. یکی از مهم ترین دلایل این بدبینی، حبس کردن تعداد قابل توجهی از شاهزاده ها و ثروتمندان سعودی در هتل مجلل ریتز – کارلتون ریاض در سال ۲۰۱۷ و اخاذی حدود ۱۰۰ میلیارد دلاری از آن ها برای جبران کسر بودجه عربستان بود که در رسانه ها به حادثه «قفس طلایی» مشهور شده است. در کشوری که به سهولت و بدون مراحل قانونی و قضایی بتوان این تعداد افراد متنفذ و صاحب اسم و رسم را محبوس و از آن ها باج گیری کرد، آیا سرمایه های قانونمند کشورهای سرمایه داری و حتی کشورهای غیر سرمایه داری جرأت ورود می کنند؟ مسلماً پاسخ به این سؤال منفی است و این امر یکی از دلایل عدم جذابیت سهام آرامکو برای سرمایه گذاران آمریکایی و اروپایی

سرد و نیابتی ارتقاء داد و پس از شرکت نسبی در قضیه سوریه و ناتوانی از برکناری بشار اسد، درصدد برآمد که به کمک اسرائیل و آمریکا ایران را از سر راه بردارد. در اوج این چالش ها، قضیه حمله به پالایشگاه ها و تأسیسات آرامکو پیش آمد که هنوز هم عربستان نتوانسته است تبعات سیاسی-نظامی این ضربه سهمگین را هضم کند. در صورتی که به این فهرست، قتل و مثله کردن خبرنگار و مخالف سعودی جمال خاشقچی توسط عمال ولیعهد را اضافه نماییم که موجبات بطلان تلاش های چندساله بن سلمان برای ایجاد تصویری پیشرو و مدرن از خود و عربستان در افکار عمومی جهانی بود را فراهم کرد، لیست ناکامی های عربستان تحت حکومت ولیعهد خام و جوان سعودی کامل می گردد.

منابع اقتصادی اصلاحات موردنظر ولیعهد را محدود خواهد کرد. در مورد یمن که سعودی ها می خواستند تکلیف را با اقدامات نظامی قاطع (تخریب و جنایات فجیع) یکسره کنند، حکام سعودی مجبور شده اند با حوثی ها مذاکره کنند. در خصوص قطر هم که سعودی ها فهرست بلند بالایی از شرط و شروط برای این امیرنشین قائل شدند تا تحریم آن ها را بردارند، پس از تسلیم نشدن قطر و عدم همراهی جامعه جهانی با خواسته های سعودی، عربستان مجبور شد کوتاه بیاید، ولی گزارشها حاکی از آن است که قطری ها قبول نمی کنند. در مورد رقابت با ایران شاهد بودیم که عربستان مخاصمات سوریه را تا سطح یک جنگ

در کشوری که به سهولت و بدون مراحل قانونی و قضایی بتوان تعدادی از افراد متنفذ و صاحب اسم و رسم را محبوس و از آن‌ها باج‌گیری کرد، آیا سرمایه‌های قانونمند کشورهای سرمایه‌داری و حتی کشورهای غیر سرمایه‌داری جرأت ورود می‌کنند؟

و حتی چینی و روسی بوده است. مشکل دیگر عدم اقبال سرمایه‌های بین‌المللی به سهام آرامکو، مسئله «حکم رانی شرکتی» (Corporate Governance) است. فرایند معمول برای راهبری شرکت‌های سهامی عام در کشورهای سرمایه‌داری عموماً شفاف و

مدیریت آن حاکی از الگوبرداری از مدیریت شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکایی به‌ویژه ExxonMobil است که آن را به‌صورت یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های کارآمد، سود ده و شایسته‌سالار معرفی کرده است، لیکن همه این‌ها در موقعیتی بوده که سهام شرکت به‌طور کامل در اختیار دولت عربستان بوده و تازه در همین دوران نیز مدیران اصلی آرامکو و ازجمله مدیرعامل آن به سهولت از سوی دولت سعودی جابجا شده‌اند؛ بنابراین طبیعی است که هنوز سرمایه‌گذاران بزرگ خارجی که نحوه حکمرانی شرکتی برای ارزیابی آن‌ها بسیار مهم است، قادر نیستند لایبرنت قدرت خاندان سعودی و دخالت‌های آن‌ها در فرایند تصمیم‌گیری‌های آرامکو را نادیده بگیرند و نسبت به عملکرد صحیح آن‌ها تردید دارند. عامل دیگری که برآوردهای عربستان را دچار

خود سازمان اوپک هم روزگار خوشی ندارد و حتی با تغییر عنوان به «اوپک پلاس» و کمک روسیه و برخی تولید کنندگان غیر اوپک نیز قادر نیست امید به افزایش قیمت‌ها را در بازار جهانی نفت زنده نگه دارد

اشتباه کرده، عقب‌نشینی آمریکا از تعهدات سیاسی نظامی بین‌المللی خود ازجمله در منطقه خاورمیانه و خلیج‌فارس بوده است. تا قبل از دوره ترامپ آمریکا نوعی ضمانت سیاسی نظامی برای سرمایه‌گذاری‌های خارج از آمریکا به‌ویژه در حوزه‌های نفتی خاورمیانه و خلیج‌فارس قائل بود که در حال عقب‌نشینی از آن‌هاست و شاهد زنده این قضیه هم واکنش ضعیف آمریکا به حادثه حمله به تأسیسات آرامکو است که بیشتر منابع انتظار داشتند آمریکا ایران را از این بابت تنبیه کند ولی ترامپ با اماوگر قضیه را به آینده موکول کرد. عامل سومی که محاسبات سعودی‌ها را دچار اختلال کرد، افول موقعیت استراتژیک نفت در معادلات سیاسی تجاری جهان است. درواقع سال ۲۰۱۹ میلادی و حادثه حمله به تأسیسات نفتی آرامکو که برخلاف سنت چهل پناه‌ساله، آثار محدودی برای بازار بین‌المللی نفت و قیمت‌های جهانی نفت خام در پی داشت، نقطه عطفی است که پایان عصر استراتژیک صنعت نفت و گاز را اعلام کرد. برای درک بهتر این تحول اساسی، به یاد بیاوریم که در دهه ۱۹۷۰ میلادی در جریان جنگ اعراب و اسرائیل تحریم معدودی از کشورهای عرب تولیدکننده نفت علیه مصرف‌کنندگان غربی سبب گردید قیمت نفت در بازارهای جهانی سه برابر شود که

از آن به‌عنوان شوک اول نفتی یاد می‌شود و طی یکی دو دهه بعد از آن نیز همواره حوادث سیاسی و نظامی بالقوه و بالفعل خاورمیانه آثار قابل‌توجهی بر سطح قیمت نفت در بازارهای جهانی داشته است. ولی علیرغم میل کشورهای نفتی خاورمیانه و در رأس آن‌ها عربستان و نیز شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکا و اروپا، چند سالی است که «عصر انتقال انرژی» (Energy transition) شروع‌شده و طی سه یا چهار دهه آینده دوران تسلط سوخت‌های فسیلی بر اقتصاد جهان را به نحو چشمگیری دگرگون خواهد کرد. ویژگی این دوران آن است که به‌تدریج از مصرف زغال‌سنگ و نفت کاسته خواهد شد و سهم انرژی‌های تجدید پذیر ازجمله انرژی باد، خورشید، امواج دریا و هیدروژن افزایش خواهد یافت. برخی معتقدند در این فرایند انتقال، گاز طبیعی به‌عنوان «سوخت پل» عمل خواهد کرد به‌طوری‌که تقاضای زغال‌سنگ به گاز منتقل خواهد شد و سپس خود گاز نیز که از سوخت‌های فسیلی است، از دور خارج خواهد شد. ولی در این مورد اتفاق‌نظر وجود ندارد و برخی محافل رادیکال زیست‌محیطی با افزایش مصرف گاز نیز مخالفت دارند و از دور خارج کردن هرچه سریع‌تر آن را نیز دنبال می‌کنند. عامل چهارمی که با موضوع قبلی ارتباط تنگاتنگ دارد و محاسبات سعودی‌ها را

دچار اشتباه کرد، نضج گرفتن تلاش فعالان زیست‌محیطی و تغییر اقلیم علیه سوخت‌های فسیلی است که آینده بلندمدت تقاضا برای نفت را با ابهام و نا اطمینانی مواجه ساخته است. لازم به یادآوری است که طی چند دهه گذشته موقعیت ژئوپلیتیک نفت و عرضه آن پیوندی ناگسستنی با موضوع محیط‌زیست و تغییر اقلیم پیدا کرده است. به بیان بهتر کشورهای صنعتی (عمدتاً اروپایی‌ها و ژاپن) «مصلحت» دیده‌اند از نمد گرمایش زمین و تغییر اقلیم کلاهی هم برای عدم امنیت خود به دسترسی به نفت و گاز تهیه نمایند. بر این اساس در ادبیات انرژی دو سه دهه گذشته، مبارزه با تغییر آب‌وهوا و تأمین امنیت انرژی (دسترسی امن و ارزان به نفت و گاز) لازم و ملزوم هم شناخته‌شده‌اند. اینک پس از سه یا چهار دهه تلاش همه‌جانبه، کشورهای صنعتی به‌ویژه آمریکا کیمیای «امنیت انرژی» را به چنگ آورده‌اند، پشت به قول خودشان «کارتل» اوپک و آرامکو و بقیه شرکت‌های انحصارگر را به خاک مالیده‌اند و حتی وابستگی اروپا به گاز روسیه را به‌صورت معادله‌ای برعکس درآورده‌اند به‌طوری‌که نگرانی روسیه از تقاضا برای گازش بیشتر از نگرانی کشورهای اروپایی از قطع عرضه آن است. با توجه به این موضوع یعنی تأمین امنیت عرضه برای مصرف‌کنندگان غربی است که در حال حاضر شاهد هستیم اتحاد بین «امنیت گرایان» با «اقلیم گرایان» به‌ویژه در آمریکا سست شده که شرح مفصلی دارد که در حوصله این مقاله نمی‌باشد. ولی ماحصل همه این تلاش‌ها به تضعیف موقعیت آینده نفت خواهد انجامید و سلطان این عرصه یعنی عربستان و آرامکو دیگر مانند گذشته طرف توجه راهبردی و سرمایه‌های بین‌المللی نخواهد بود.

در سال جاری چهار و نیم میلیون تن فرآورده‌های نفتی در این بورس به فروش رفته است از این میزان به لحاظ حجمی ۷۰ درصد و به لحاظ ارزشی ۸۵ درصد از فروش صورت گرفته در بورس انرژی صادراتی بوده و ارزش این مبادلات ۴ و نیم میلیون تنی حدود ۲ میلیارد دلار است

را به نحو احسن پیاپی سازی نماییم.

« با توجه به محدودیت های بین المللی به وجود آمده در کشور ایران برنامه بورس انرژی برای حمایت از نگاه های خصوصی کوچک چیست؟

بورس انرژی از ابتدا تمام تلاش خود را برای فعال شدن بخش خصوصی در این بورس به کار گرفته است و این استراتژی در بورس انرژی بطور شفاف تعریف شده است. برای تامین خوراک شرکت‌های کوچک اولین کاری که انجام دادیم پیگیری و انجام جلسات متعدد با مسئولین وزارت نفت جهت تسهیل و سهمیه بندی دقیق و به دور از رانت خوراک بود. در این راستا همانطور که شاهد هستید اولین عرضه های صورت پذیرفته از سوی بورس

انرژی با حجم های بسیار پایین رقم خورد اما هم اکنون رقم عرضه ها به هفته ای ۱۵ الی ۱۶ هزار تن افزایش یافته است. علاوه بر این ما در طول هفته بالغ بر ۵۰ هزار تن نفت سفید خوراک صنایع در بازار داخلی عرضه می کنیم که البته قیمت گذاری انجام شده بسیار مطلوب است. همچنین کمک دیگری که به این شرکت ها شده، با هماهنگی ستاد مبارزه با قاچاق سوخت، امکان آن فراهم شده که فرآورده های این شرکت ها، استانداردسازی شده و امکان عرضه از طریق بورس مهیا شده است. از این رو به نظر من نکته ای در اینجا مغفول مانده نبود هماهنگی در میان بخش خصوصی و دولتی است چراکه باید دولت، وزرات نفت و انجمن های تخصصی دست به دست هم داده و پلنی را برای بزرگ شدن صنایع کوچک و خصوصی تعریف کنیم که در

یک نقطه قوت برای کشور می دانیم کما اینکه سیاست های کلان کشور از جمله سیاست های اقتصاد مقاومتی و برنامه های پنج ساله توسعه از برنامه سوم تا برنامه ششم همگی بر تقویت بخش خصوصی در تجارت نفت و فرآورده های نفتی تاکید داشته اند. همچنین بورس انرژی در جهت پیاده سازی سیاست های کلان اقتصاد مقاومتی و برنامه های توسعه موفقیت های زیادی داشته و تلاش کرده اقدامات عملی مناسبی را انجام دهد. در حال حاضر شرکت های متعدد ایرانی و خارجی در بورس انرژی ایران دارای کد معاملاتی هستند اقدام به تجارت فرآورده های نفتی می نمایند.

« آینده تجارت فرآورده های نفتی را چگونه می بینید؟

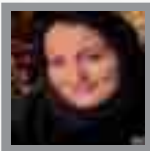
باید این موضوع را در نظر گرفت که کشورهای همسایه ایران به جهت تجارت فرآورده های نفتی دارای اهمیت ویژه ای هستند. نخست آنکه به لحاظ تراکم جمعیتی پتانسیل مناسبی برای ایجاد یک بازار بزرگ منطقه ای وجود دارد و ایران به جهت برخورداری از منابع انسانی متخصص و زیرساخت های فنی و تجاری، ظرفیت های خوبی را برای تجارت با همسایگان در اختیار دارد. نکته دیگر اینکه ایران اقتصاد هجدهم دنیا است و اگر بر سر ظرفیت های حوزه انرژی از جمله صنایع نفت گاز و پتروشیمی و برق که در کشور ما یک مزیت نسبی خوبی دارد متمرکز شویم می توانیم با تکیه بر این مزیت نسبی تجارت بین المللی را گسترش داده و در یک کلام مقاومت اقتصادمان

و به لحاظ ارزشی ۸۵ درصد از فروش صورت گرفته در بورس انرژی صادراتی بوده و ارزش این مبادلات ۴ و نیم میلیون تنی حدود ۲ میلیارد دلار است. همچنین امسال در حوزه تامین مالی ۱۲ هزار میلیارد تومان اوراق سلف موازی در بورس انرژی معامله شده است که ۵۰ درصد آن عرضه اولیه است و ۵۰ درصد مابقی هم معاملات ثانویه بوده است و پیش بینی می کنیم این روند تا پایان سال ادامه یابد.

« حمایت و کمک های بورس انرژی به بخش خصوصی واقعی چگونه است؟

بخش خصوصی به جهت چابکی و سرعت در تصمیم گیری از مزایای ویژه ای در تجارت داخلی و بین الملل برخوردار است. اگر یک کشور را به بدن یک انسان تشبیه کنیم بخش خصوصی واقعی در نقش منافذ تنفسی آن کشور خواهد بود که هرچه این منافذ فعال تر باشند، آن کشور بهتر می تواند با اقتصاد جهانی مراوده کالایی داشته باشد. این موضوع به ویژه در شرایط حال حاضر کشور ما به جهت اینکه شرکت های دولتی و دستگاه های دولتی ما از محدودیت های بین المللی به شدت رنج می برند، بیشتر خودنمایی می کند. به اعتقاد حسینی، باید بخش خصوصی واقعی را به عنوان یک فرصت بشناسیم و در جهت تقویت آن ها تلاش کنیم و حتی اگر شرایط عادی هم شد دست از حمایت آن ها بر نداریم.

از سوی دیگر باید یادآور شد که عمده مراودات بورس انرژی با بخش خصوصی است به ویژه در حوزه خریداران که تمامی آنها بخش خصوصی هستند و عمده عرضه کنندگان کالا در بورس انرژی نیز از بخش غیردولتی هستند و شاید خصوصی مطلق نباشند اما اکثر آنها غیر دولتی هستند و با قانون تجارت فعالیت می کنند. قابل ذکر است هدف اصلی از زمان بنیانگذاری بورس انرژی افزایش سهم بخش خصوصی در تجارت نفت و فرآورده های نفتی بوده است و این را

مریم علیزاده
دنیای انرژی

بورس انرژی سکوی صادراتی ایران

مقدمه

فلسفه وجودی بورس ها در اقصی نقاط دنیا، ایجاد بستری مناسب جهت رویارویی عرضه و تقاضا در یک محیط شفاف و به دور از هرگونه رانت است. در این خصوص سید علی حسینی مدیرعامل بورس انرژی ایران در گفتگو با خبرنگار ماهنامه دنیای انرژی معتقد است در صورت ایجاد سازوکاری مناسب، می توان علاوه بر بازار شفاف، تامین مالی پروژه ها و همچنین کسب داده های مناسب از فعالیت شرکت ها را نیز از بورس توقع داشت. این درحالی است که مزیت اصلی بورس، تجمع سرمایه های خرد و سوق دادن آن ها از بازارهای کاذب به سمت بازار مفید و شفاف برای تولید است. به گفته حسینی، تجربه بورس انرژی در ایران به ۸ سال می رسد ولی خوشبختانه در این مدت توانسته فرهنگ شفافیت و رقابت را در یک موضوعی که قبلاً کاملاً بسته و به صورت سنتی اقدام شده به وجود آورد. پلک باکس به این معنا که در این حوزه تعداد محدودی از فعالان اقتصادی توان فعالیت و فرصت داشتند و این خود یک آسیب برای کشور بود. بورس انرژی خوشبختانه فرهنگی را ایجاد کرده است که افراد مختلف امکان حضور در این بازار را دارند و می توانند از مزایای آن استفاده کنند.

وسیعیی از فرآورده های ویژه پالایشگاهی، نفت خام و میعانات گازی و برق نیروگاه های خصوصی معامله می شود. بخش دوم حوزه معاملات برق است که ایران در این زمینه جزو کشورهای پیشرو و صاحب دانش است حالت برق در بازارهای انرژی به جهت ماهیت ذات این انرژی که امکان ذخیره سازی برای آن وجود ندارد شرایط خاصی را می طلبد. از این رو در بورس انرژی یک بازار ویژه را برای موضوع برق اختصاص داده شده است. و بخش سوم فعالیت بورس انرژی در حوزه تامین مالی است در این حوزه امکان تامین مالی برای نیروگاه ها، پالایشگاه ها، پتروشیمی ها و سایر بخش های دولتی و خصوصی بوجود آورده است . به گفته مدیرعامل بورس انرژی در سال جاری چهار و نیم میلیون تن فرآورده های نفتی در این بورس به فروش رفته است از این میزان به لحاظ حجمی ۷۰ درصد

« خدمات سه گانه بورس انرژی به بخش های تولیدی

بورس انرژی در سه بخش به جامعه اقتصادی کشور خدمات ارائه می دهد. جامعه اقتصادی که گفته می شود شامل خریداران داخلی و بین المللی و عرضه کنندگان داخلی که عمدتاً شرکت های تولیدی بزرگ و کوچک هستند. همچنین در بازار فیزیکی بورس انرژی طیف

واقع این پلن شامل حمایت های قانونی در بحث تامین خوراک، ارتقای تکنولوژی، بسترسازی مناسب در بورس برای عرضه فرآورده این صنایع خواهد بود. نقش انجمن ها واتحادیه ها نیز در این پلن، ارائه مشاوره و راهکارهای فنی خواهد بود. در نهایت این پلن سبب خواهد شد تا مجموعه های کوچک احداث شده به پالایشگاه های بزرگ تبدیل شده و بدین ترتیب علاوه بر صرفه اقتصادی بالاتر برای بخش خصوصی، بازوی تولیدی کشور در تامین محصول خواهد شد.

به گفته حسینی این تجربه قابل اجرا خواهد بود چراکه برای مثال کشور چین در گذشته تنها چند پالایشگر دولتی داشت اما در حال حاضر چندین پالایشگاه مستقل خصوصی دارد که منشا حضور این مجتمع های پالایشگاهی عظیم بخش خصوصی چین، همین واحدهای مینی ریفاینری شبیه پالایشگاه های کوچک موجود در کشور ماست که در اثر حمایت دولت الان به سطحی رسیده اند که می توانند در کنار پالایشگاه های بزرگ دولتی فعالیت نمایند. این تجربه باید در کشور ما هم به متولی گری وزارت نفت مورد توجه و اجرا قرار گیرد که در این بین بورس انرژی می تواند بسترسازی مناسب برای پیشبرد این هدف را انجام دهد.

« راهکارهای بورس انرژی برای توسعه صنعت پتروپالایشگاه های کوچک

به گفته حسینی یک نگرانی عمده شرکت های خصوصی در حوزه نفت و گاز، تامین به موقع و به میزان کافی خوراک بود که این مهم در بورس انرژی محقق شد چراکه روند عرضه میعانات گازی در بورس انرژی از هفته ای ۵۰۰ تن آغاز شده و الان به ۱۵ هزار تن در هفته رسیده که نشان از همت ما برای برطرف کردن نگرانی واحدهای صنعتی دارد. نکته دیگری که مد نظر شرکت های تولیدی بود، متنوع شدن محل تحویل خوراک در نقاط مختلف کشور بود که این موضوع نیز در بورس انرژی ممکن شد. برای مثال میعانات خانگیان در چنگله و میعانات پارس جنوبی و ایلام در نقاط مختلف تحویل داده می شود. همچنین باید یادآور شد که به لحاظ قیمتگذاری نیز، قیمت این فرآورده ها مناسب و مطلوب است. موضوع آخر در زنجیره نیز فروش محصول بدست آمده بعد از پالایش توسط این شرکت ها بود که زمینه های این امر نیز در بورس انرژی مهیا شد و با تفاهمی که با ستاد مبارزه با قاچاق سوخت انجام شده، روند پذیرش محصولات این شرکت ها در بورس انرژی تسهیل شده که در واقع شرکت ها می توانند فرآوردهای خود را استانداردسازی کرده و از طریق بورس عرضه کنند.

« آمادگی بورس انرژی برای حل و فصل مناقشات استرداد ارزش افزوده

مطابق با قانون، صادرات از هرگونه پرداخت مالیات معاف است ولی دولت و گمرک برای حصول

اطمینان از صادر شدن محصول، بخشی از مبلغ را بعنوان ارزش افزوده صادرات در نزد سازمان امور مالیاتی ضبط می کند که در برخی موارد استرداد آن به شرکت های صادراتی با تاخیر مواجه می شود که راه حل آن برگزاری نشست های مشترک اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفتی و گمرک است. حسینی همچنین تاکید دارد که بورس انرژی هم بارها اعلام داشته که حاضر است در صورت دعوت در این جلسات به حل و فصل مناقشات بحث استرداد ارزش افزوده کمک نماید. چراکه بلوکه شدن نقدینگی شرکت ها در نزد سازمان امور مالیاتی به نام ارزش افزوده مالیات، می تواند به روند صادرات محصول کشور ضربه وارد کند.

« تشکیل کارگروهی هدفمند برای پایان استرداد ارزش افزوده

پیشنهاد مشخص مدیرعامل بورس انرژی در خصوص حل و فصل چالش استرداد ارزش افزوده، پیگیری این مبحث و طرح آن از سوی اتحادیه صادرکنندگان فرآوردهای نفتی با وزیر اقتصاد است چراکه گمرک، بازار سرمایه و امور مالیاتی تحت نظارت وزارت اقتصاد است. در نتیجه با درمیان گذاشتن موضوع از طریق اتحادیه با وزارت اقتصاد، تشکیل کارگروهی هدفمند برای پیگیری این موضوع از طریق وزارت اقتصاد می توان به ختم به خیر شدن استرداد ارزش افزوده امیدوار بود.

« پرهیز از وضع هرگونه محدودیت که صادرات را با چالش مواجه کند

حسینی در ادامه به چالش های موجود بر سر راه صادرات اشاره کرد و گفت: جنس موانع بین المللی و داخلی موجود بر سر راه صادرات کشور یکی نیست که بخواهیم در مقایسه با هم بسنجیم اما وضع هرگونه محدودیت داخلی که ضد صادرات و فعالیت بخش خصوصی باشد امر غیرقابل دفاعی است. همانطور که پیش از این نیز گفته شد، بخش

خصوصی در حوزه صادرات، منافذ تنفس کشور تلقی می شوند و باید در جهت تعدد و قوت بخشیدن به این منافذ حرکت کنیم.

« تعدد نهادهای دولتی مانعی بر سر راه صادرات

بخش عمده چالش های فعلی در حوزه صادرات به تعدد و پراکندگی نهادهای غیرضرور بازمی گردد که دریچه تنفس بخش خصوصی را تنگ کرده است. در روزهایی که تحریم ها به اوج خود رسیده و افساری بر گردن صادرات محصولات پتروشیمی و نفتی انداخته است، وجود قوانین و مقررات سخت و دست و پاگیر و همچنین تعداد زیاد نهادهای دولتی در امر صادرات، سبب تنگ تر شدن عرصه بر صنایع صادراتی کشور شده است. همانطور که مشخص است عمده چالش بین المللی صادرات به ویژه صادرات نفت، تحریم های آمریکا است که تلاش

دارد دست ایران را از درآمدهای نفتی خود کوتاه کند. در این میان یکی از مهم ترین و اصلی ترین راهکارهای پیش روی دولت برای فائق آمدن بر این چالش، همکاری با بخش خصوصی فعال در حوزه نفت و فرآورده های نفتی است. از آنجاکه در ذیل تحریم ها، فعالیت های شرکت های دولتی و وابسته به نهادهای حکومتی زیر ذره بین است، تحرک بخش خصوصی در این حوزه می تواند قسمت عمده چالش های تحریم را رفع نماید. از این رو زمانی که نهادهای دولتی از تحریم رنج می برد، بخش خصوصی می تواند راهگشا و دریچه تنفسی برای اقتصاد کشور باشد. در نتیجه مهم ترین اقدام دولت در حال حاضر، تقویت توان بخش خصوصی و رساندن سطح همکاری های با به بالاترین کیفیت است تا در زمان غیرتحریم نیز بتوان به این بخش بعنوان یک بازوی قابل اتکا در حوزه صادرات نگاه کرد.

به گفته مدیرعامل بورس انرژی، از منظر داخلی، یکی از عمده چالش های پیش روی صادرات، وجود محدودیت های دست و پا گیر و نهادهای متعدد دولتی است که روند بروکراسی صادرات را طولانی کرده است. این درحالیست که در بسیاری از موارد می توان با مختصر کردن این قوانین و کوتاه کردن پروسه تصمیم گیری در دستگاه های نظارتی، روند صادرات را تسهیل کرده و فعالان این بخش را که اغلب از شرکت های خصوصی هستند، به ادامه فعالیت امیدوار نمود.

« وزارت نفت بخش خصوصی را رقیب خود می داند؟

بنابر وجود نوعی تفکر سنتی در بخشی از بدنه وزارت نفت، بخش خصوصی بعنوان رقیب این حوزه شناخته می شود اما به گفته مدیرعامل بورس انرژی، بنا بر این است که این تابو شکسته شود و نگاه ها به بخش خصوصی متفاوت شده

تا همکاری میان وزارت نفت و خصوصی های

فعال این حوزه افزایش یابد. به اعتقاد حسینی

وزارت نفت باید با توانمندسازی بخش خصوصی

و ارتقای همکاری ها با این حوزه، به پیشرفت

صنعت نفت سرعت ببخشد. وظیفه دولت

در خصوص بخش خصوصی، صرفا حمایت

از این بخش نیست، بلکه توانمندسازی آن به

منظورپیشبرد هرچه سریعتر صنعت مربوطه

است. حسینی تاکید دارد، در حال حاضر ورود

شرکت های دولتی به فعالیت های اقتصادی

که بخش خصوصی در آن حضور دارد، ممنوع

است. اما در این میان شاید بخش دولتی این

ادعا را داشته باشد که تجربه و امکانات این

بخش بیشتر از خصوصی ها است ولی به نظر

حسینی ، دولتی ها از این تجربه و امکانات خود

باید برای توانمندسازی بخش خصوصی بهره

ببرند. زمانی می توان ادعای حمایت از بخش

خصوصی را داشته باشیم که به مدد حضور و

همکاری دولت، ده ها پالایشگاه بزرگ خصوصی

در کشور فعالیت کنند. در حقیقت دولت باید با

صرف وقت،سرمایه گذاری و در اختیار گذاشتن

تجربه، بخش خصوصی را به نحوی تقویت

کند که به سرمایه ماندگاری در کشور تبدیل

شود. ما در بورس انرژی هم تمام تلاش خود

را انجام می دهیم تا نقش دولت از تصدی

گری به سیاست گذاری تغییر کرده به سمت

برنامه ریزی و هدایت کنندگی پیش ببریم.

» فعالیت های بورس انرژی در جهت تعمیق

فعالیت بازاریابی محصولات عرضه شده

باوجود اینکه بازار سرمایه، صرفا سازوکار و ابزاری

برای ارائه محصولات شرکت ها بوده و وظیفه

اصلی آن تبیین خط مشی صحیح برای انجام

هرچه بهتر معاملات و بسترسازی جهت ارتقای

شفافیت است اما بورس انرژی فعالیت هایی

را جهت تعمیق بازار از طریق ارائه راهکارهای

متناسب با طرفین حاضر در بورس به انجام

رسانده است. در این میان برگزاری دوره های

متعدد آموزشی برای کارگزارن فعال این صنعت و همچنین حضور در نشست های راهبردی با

مسئولین دولتی از قبیل مدیران عامل شرکت ملی پالایش و پخش و شرکت ملی پخش فرآورده های

نفتی جهت هماهنگ سازی بیشتر امور مربوط به توسعه بازار، از مهم ترین فعالیت های فراسازمانی

این بورس است. همچنین دیدار و نشست با خریداران فرآورده های نفتی نیز یکی دیگر از اقدامات

مثبت این شرکت برای تشویق و رونق بخشیدن به بازار است. از سوی دیگر برای تقویت بازاریابی

محصولات عرضه شده در بورس انرژی، تا حد ممکن از رسانه های داخلی و حتی بین المللی بهره برده

شده تا نتیجه آن رشد سریع حجم و ارزش معاملات در مدت محدود پنج ماهه عیان شود. از این رو

آثار فعالیت های بازاریابی بورس انرژی را می توان در افزایش تعداد کدهای معاملاتی، ورود خریداران

جدید و افزایش حجم معاملات دید. مدیرعامل بورس انرژی همچنین از همه شرکت های فعال در

اکوسیستم بورس انرژی از جمله کارگزاری ها، خریداران، اعضای اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های

نفتی و رسانه ها خواست که سطح آگاهی، دانش و تخصص در حوزه بورس را ارتقا دهند. از آنجاکه

بورس انرژی پیش قراول در سنت شکنی نحوه معاملات فرآورده های نفتی است، لذا از تمام گروه های

حاضر در این عرصه درخواست می شود برای هرچه موفق تر شدن این تابوشکنی و انحصارزدایی به

میدان بیایند. حال که به مدد قانون و سیاست های کلی تعیین شده از سوی مقام معظم رهبری، راه

برای حضور بخش خصوصی در عرصه خرید و فروش فرآورده های نفتی باز شده، شرکت های حاضر

در این بخش نیز باید از تمام ظرفیت های لازم برای توانمند کردن و تثبیت جایگاه خود بهره ببرند.

» چگونه از خصولتی سازی به خصوصی سازی واقعی برسیم؟

باید توجه داشت که در اقتصادهای دولتی که سال های متمادی شرکت های حاضر در آن بصورت

یکپارچه و تحت نظارت دولت اداره شده است، قطعنا حضور یکباره و قدرتمند بخش خصوصی قابل

تصور نیست. پس در گام اول ورود و شکل گیری بخش ها و نهادهای عمومی غیردولتی اجتناب ناپذیر

بوده و حتی برای کاهش تصدی گیری دولت

در همان ابتدا کارساز هستند. اما به اعتقاد

حسینی، با گذشت زمان، همان شرکت ها

و نهادهای عمومی غیردولتی نیز باید تا حد

ممکن فعالیت های خود را به بخش خصوصی

واقعی که در حال بزرگ شدن و توانمند شدن

است محول کنند. روند واگذاری فعالیت ها از

نهادهای دولتی و عمومی غیر دولتی به بخش

خصوصی واقعی در حال انجام است اما متاسفانه

یکی از عارضه های کشور، اطاله وقت است یعنی

کارهای خوب وصحیح را در ظرف زمانی معین

انجام نمی دهیم و با طولانی و فرسایشی کردن

دوره پیاده سازی، از خاصیت اصلی خصوصی سازی

کاسته می شود.

» بخش خصوصی از نبود یک برنامه راهبردی،

منسجم و بلندمدت رنج می برد

البته به اعتقاد حسینی تمام ضعف ها در مورد بحث

خصوصی سازی واقعی به دولت برنمی گردد. در این

میان بخش خصوصی نیز از نبود برنامه راهبردی،

منسجم و بلندمدت رنج می برد. تدوین این

برنامه ها در اتحادیه ها و انجمن ها بخش

خصوصی می تواند سبب شود تا با استفاده از

برنامه های از پیش تعیین شده از اقتضائات زمان

بهره ببرند. اینکه بعضی از فعالان بخش خصوصی

منتظرند که دیگران همه چیز را مهیا کنند که

این امر در دنیای رقابتی امروز شدنی نیست.

شرکتهای فعال در بخش خصوصی باید بدانند

که اگر برای خود تصمیم سازی نکنند قطعا

دیگران برایشان تصمیم گیری خواهند کرد. در

این خصوص پیشنهاد مدیرعامل بورس انرژی

ایران، تدوین یک سند راهبردی در اتحادیه

صادرکنندگان فرآوردهای نفتی است که در این سند،

آینده تمام ذی نفعان دیده شود و براساس این سند،

از فرصت های پیش آمده به نحو احسن بهره ببرد.

» تداوم روند عرضه نفت خام در بورس انرژی

نیازمند پایش نهادهای ناظر است

حسینی ضمن تاکید بر کافی بودن قوانین

موجود در بورس انرژی برای راهبری بازار عرضه و تقاضای فرآورده های نفتی کشور، به نواقص

دستگاه های پایشگرو ناظر در این میان اشاره کرد و گفت: نکته مغفول در این میان، عدم انجام صحیح

و به موقع وظایف نهادهای ناظر است. برای مثال در قانون بودجه سال ۹۸ پیش بینی شده بود که

وزارت نفت در هرماه دو میلیون بشکه نفت خام سبک، سنگین و میعانات گازی را در بورس انرژی

عرضه کند و هر سه ماه گزارش هایی را در خصوص عرضه و فروش این محصولات به مجلس ارائه کند.

اما در این بین جای خالی نظارت وسیع و مستمر مجلس در بحث عرضه و فروش نفت خام و میعانات

در بورس انرژی مشهود است که می طلبد این پایش ها از طریق کمیسیون های مربوطه در خصوص

عرضه نفت خام در بورس انرژی دنبال شود. به گفته حسینی، ما در ضمانت های اجرایی دچار خلا

هستیم نه در قانون گذاری، ضمانت های اجرایی در مورد عرضه کنندگان که اگر موظف به عرضه در

بورس هستند باید از طریق یک نهاد ناظر پایش شوند. همچنین اگر عرضه های انجام شده ولی طی

چندین مرحله منجر به معامله نشده است، باید رصد شود که مشکل کار کجاست و آن موضوع حل و

فصل شود نه اینکه همچنان با روش های قبلی به عرضه نفت خام ادامه داده و به نواقص و موانع کار

پی توجه بود.

» نگاه صرف اقتصادی به مقوله جلوگیری از خام فروشی ناشی از کوتاه بینی است

به قطع تجربه نشان داده که بسیاری از کشورها، منابع طبیعی خام ما را به اصطلاح به خروار

خریداری می کنند و بعد از فراورش همان محصولات را به گرم و مثقال با ارزش چندین برابری به

خودمان می فروشند. در این باره حسینی معتقد است باید تا حد امکان از خام فروشی جلوگیری

کرده و مانع از هدر رفت منابع طبیعی کشور شد. حتی در این میان نباید به فرآورده های نفتی

نیز اکتفا کرد و باید تا تکمیل زنجیره تولید صنایع پایین دست پتروشیمی و شیمیایی ادامه داد. در

نهایت اینکه فقط فکر کردن به درست و غلط بودن تکمیل زنجیره ارزش، فرصت سوزی و نادرست

است بلکه باید به فکر استفاده حداکثری از توان بخش دولتی و خصوصی در ایجاد ارزش افزوده

بیشتر با فرآورده های نفتی باشیم. به گفته مدیرعامل بورس انرژی، علاوه بر ایجاد ثروت ملی، رونق

اقتصاد ، تقویت روحیه خودباوری در میان اقشار جوان مملکت نیز از دیگر مزایای جلوگیری از خام

فروشی است. از این رو به باور حسینی، نگاه صرف اقتصادی به مقوله جلوگیری از خام فروشی ناشی

از کوتاه بینی است. هر چند از منابع طبیعی برای انگیزه های اقتصادی می توان بهره برد اما باید

در این موضوع نگاهی هم به ایجاد انگیزش ،اشتغال ویکارگیری نیروهای انسانی و همچنین

سرمایه گذاری در مبحث تربیت نیروی کار قوی نیز بهره برد. همچنین از دیگر آثار مهم کاستن از

خام فروشی، کاهش قدرت تحریم کنندگان کشور است.

به گفته مدیرعامل بورس انرژی، از منظر

داخلی، یکی از عمده چالش های پیش روی صادرات، وجود محدودیت های

دست و پا گیر و نهادهای متعدد دولتی است که روند بروکراسی صادرات

را طولانی کرده است

اشاره که در آن شرایط مناسب برای سرمایه گذاری بخش خصوصی فراهم باشد در واقع شامل انتخاب و تخصیص مکانی مناسب هماهنگ با ضروریات شهرک های پتروشیمی از این نوع، که امکان انتقال آسان و ارزان خوراک به آن و ارسال محصول نهایی از آن به بازار مصرف مهیا بوده است و البته خوراک مورد نیاز باید به صورت تضمینی در آن از سوی هلدینگ ها به واحدها عرضه

بخشی از صنایع احداث شده و یا در حال احداث در حوزه پتروشیمی، بیشتر تحت تاثیر بده بستانهای سیاسی و رانتی بین دولت ها و مجلس ها مجوز گرفته و یا حتی مراحل ساخت را طی کرده است

و تولفون اشاره کرد؛ بخشی از چرخه میان دست در ایران موجود و بخشی دیگر وارداتی است. برای مثال در حال حاضر سالانه ده هزار تن پلی استال به کشور وارد می شود و ظرفیت افزایش تولید آن در داخل موجود است و اگر نیاز بازارهای مجاور نیز در نظر گرفته شود کشتش بازار بسیار بیشتر از این اعداد خواهد بود. سرمایه گذاری برای تولید بخش میان دست از نوع سرمایه گذاری های متوسط و کوچک است و اگر بستر مناسبی برای آن فراهم شود، تماما توسط بخش خصوصی قابل اجرا است، البته به شرطی که بستر مناسب آن فراهم شده و سود و قوام این سرمایه گذاری تضمین گردد. بستر مورد

زیست محیطی منطقه و پروتکل های ضروری مورد نیاز برای کاهش آلودگی های زیست محیطی، هزینه انتقال خوراک اولیه تا واحد احداث شده و هزینه انتقال محصول تولیدی تا بازار مصرف دیده نشده است و بیشتر بعد تبلیغاتی احداث پتروشیمی برای نمایندگان مجلس و همچنین رضایت آنها از دولت مدنظر بوده است.

صنایع پتروشیمی علاوه بر صنایع بالادستی که خوراک اولیه چون متانول، اتیلن، اتیلن- پروپیلن، آمونیاک، نفتا و هگزان در آن تولید می شود، صنایع میان دستی دارد که از محصولات آن می توان به پلی استال، اتیلن ویلین استات، آروماتیک ها چون بنزن

سیاست زدگی در صنایع پتروشیمی

باید به این نکته اشاره کرد که اگر چه سرمایه گذاری عظیمی در این بخش در کشور صورت گرفته است، اما به سبب مشکلات پیش روی کشور در دسترسی به لایسنس های پیشرفته و سازگار با محیط زیست و همچنین نبود تکنولوژی های جدید در دسترس به دلایل سیاسی، میزان آلودگی در هاب های پتروشیمی در ایران و حتی مجتمع های ریز و درشتی که در نقاط مختلف کشور خصوصا در دشت های ایران مرکزی ایجاد شده است، بسیار بالاست و به بیان دیگر حتی می توان گفت که اوضاع در برخی مناطق از سطح هشدار و بحران نیز گذشته و به شرایط

فوق بحرانی رسیده است. کارشناسان با استناد به نقشه پراکندگی صنایع منتسب به پتروشیمی و بررسی های انجام شده معتقدند که بعضی از جانمایی ها برای صنایع پتروشیمی بیشتر سیاسی بوده است تا فنی؛ یعنی اینکه بخشی از صنایع احداث شده و یا در حال احداث در این حوزه بیشتر تحت تاثیر بده بستانهای سیاسی و رانتی بین دولت ها و مجلس ها مجوز گرفته و یا حتی مراحل ساخت را طی کرده است؛ در این جانمایی ها توجه کارشناسی چندانی به نوع لایسنس مورد استفاده و الزامات آن، میزان آب مورد نیاز برای واحد مربوطه با توجه به طراحی، حساسیت

سعید ساویز
دنیای انرژی

شود. بحث های قیمت خوراک شرایطی است که باید در موازنه با قیمت محصول نهایی و نوع عرضه به بازار بعدها تعیین شود. صنایع میان دست، کم آلاینده تر و البته نیازمند به نیروی انسانی بیشتری برای تولید هستند، همچنین چنانچه پیشتر اشاره شد، با سرمایه های کوچک تری به نسبت صنایع بالادست قابلیت اجرایی شدن دارند. در جدول زیر به تعدادی از طرح های میان دستی با قابلیت اجرایی در شهرک های پتروشیمی توسط بخش خصوصی و خوراک مورد استفاده، ظرفیت تولیدی و حجم سرمایه گذاری مورد نیاز به آن اشاره شده است. بنادر و مناطق آزاد در حاشیه دریاها، اعم از بنادر جنوبی خصوصا

نام طرح	ظرفیت (هزارتن)	حجم سرمایه گذاری (میلیون دلار)	مواد اولیه اصلی
پلی استال	۲۰	۷۵	متانول
اتیلن پروپیلن دی ان مونومر	۳۰	۹۵	اتیلن-پروپیلن
اتیلن و پلین استات	۴۰	۹۳	اتیلن
اتیلن اکساید-اتوکسیلات	۶۰	۵۵	اتیلن
متیل فرمات و اسید فرمیک	۵	۲۰	متانول
متیل آمین	۲۲	۳۵	متانول و آمونیاک
تصفیه هگزان	۱۰	۱۲	هگزان
بنزن تولوئن زایلن	۱۷۵	۸۰	نفتا سبک

➤ جدول ۱ صنایع میان دستی قابل اجرا در کشور

نام طرح	ظرفیت (هزارتن)	حجم سرمایه گذاری (میلیون دلار)	مواد اولیه اصلی
کارت اعتباری	۱	۲/۵	PVC
فلکس و پتر	۴	۲/۵	PVC
کود سوپرفسفات تریپل	۵۰	۱۳	خاک فسفات
مصنوعات عمرانی و بهداشتی ساختمان	۳	۱	پلی اتیلن-پلی پروپیلن
تجهیزات پزشکی یکبار مصرف	۰/۳	۱	پلی اتیلن-پلی پروپیلن
نوار لبه	۴	۲/۵	PVC
بازیافت محصولات پلیمری	۵	۱	محصولات پلیمری

➤ جدول ۲- صنایع پایین دستی قابل اجرا در کشور

در جنوب شرقی کشور و همچنین منطقه آزاد انزلی در شمال از بهترین مکان ها برای اجرای چنین پروژه هایی است. جدول ۱ صنایع میان دستی قابل اجرا در کشور در ادامه بحث چرخه های صنایع پتروشیمی باید به صنایع پایین دست نیز اشاره ای داشته باشیم، صنایع پایین دست بسیار کم آلاینده و البته نیازمند به سرمایه گذاری کمتر است و همچنین محصول نهایی آنها در تمامی بازارها قابل عرضه است و به بیانی دیگر محصول نهایی مورد استفاده در زندگی بشر همین خروجی پایین دست پتروشیمی است. غالب این صنایع در ایران وجود ندارد که از مهمترین عوامل آن می توان به این نکته اشاره کرد که تمایل هلدینگ های

در جدول شماره ۲ به بخشی از طرح های قابل اجرا در پایین دست مواد اولیه مورد نیاز، ظرفیت تولید و حجم سرمایه گذاری اشاره شده است که باید گفت که این صنایع تقریبا در ایران وارداتی هستند. یعنی کشور دارای منابع عظیم گاز و صنایع پتروشیمی مادر و تامین کننده خوراک، در نهایت خود وارد کننده محصولات نهایی است. جدول ۲ صنایع پایین دستی قابل اجرا در کشور با یک حساب سر انگشتی به سادگی مشخص می گردد که اگر مدیریتی صحیح با اندیشه تکمیل چرخه های تولیدی در صنایع پتروشیمی بر این صنعت اعمال شود، نه تنها سودی که عاید کشور از صادرات می شود کمتر نمی گردد بلکه بیشتر شده و صد ها نفر در صناعی با حداقل آلودگی و امکان توسعه در بخش های بکر کشور از نظر ایجاد صنایع تولیدی به کار گمارده خواهند شد. تنها کار مورد نیاز رگولاتوری و قانون گذاری صحیح از سوی دولت برای تکمیل چرخه های میان دست و پایین دست با سرمایه بخش خصوصی و البته با مدیریت آن بخش است که امید است در آینده ای نه چندان دور محقق گردد.

روان گستر تات

Synthetic Motor Oil

تولید روغن پایه، روغن موتور، انواع روغن صنعتی تصفیه مجدد روغن دوده تصفیه مجدد، روغن هیدرولیک تصفیه مجدد سوخت تقطیری، هیدروکربن های سبک و سنگین، انواع گریس (پایه کالمیم، سدیم، سیلیسیم و بتون) و تیر روغنی صادرات روغن به هند، عراق، امارات، افغانستان و کشور آفریقا

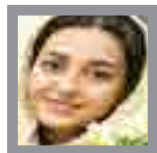

تلفن : ۰۲۸۵۸۶۳۴۵۹ - ۰۹۳۳۶۹۴۲۱۲ - ۰۹۱۲۴۹۱۲۴۵۸
کارخانه : قزوین، بوین زهرا خیابان چرم سازی، کوچه آجر و سفال قنج
اولین شرکت سمت راست، شرکت روان گستر تات
ravangostartat97@yahoo.com

خروج از نیمه راه توسعه صنایع پایین دستی با نیروی بخش خصوصی

سارا مالکی
دنیای انرژی

صنایع پایین دست نفت و گاز به عنوان بخشی استراتژیک در کشورهای تولیدکننده نفت و گاز همواره از سوی دولت‌ها و بخش خصوصی مورد توجه قرار داشته‌اند. اما در این میان تقابل دولت و بخش خصوصی می‌تواند مانع از پیشرفت واقعی صنایع پایین دست باشد. این تقابل به خصوص در پایین دست نفت و گاز ایران مشاهده می‌شود تا آنجا که ایمان ناصری، مدیر بخش خاورمیانه شرکت بین‌المللی مشاوره نفت و گاز FGE عقیده دارد این تقابل دیدگاه باعث شده صنایع پایین دست در ایران در میانه راه توسعه باقی بماند. این اتفاق در حالی رخ داده که در ایران پتانسیل فراوانی برای توسعه و بهبود صنایع پایین دست وجود دارد. در گفتگو با ناصری شده مباحث و چالش‌های مختلف در پایین دست نفت و گاز با نگاهی به تجربه‌های جهانی، مورد بررسی قرار گیرد. در ادامه مشروح این گفتگو را می‌خوانید:

«جایگاه صنایع پایین دست نفت و گاز ایران را نسبت به سایر کشورهای که در این زمینه فعالیت دارند چگونه ارزیابی می‌کنید؟

پاسخ به این سوال دشوار است زیرا صنایع پایین دست در کشورهای مختلف وضعیت‌های متفاوتی دارد

و بهبود و ارتقای کیفیت با هزینه‌هایی همراه است که باید در رابطه با آنها همواره یک آنالیز هزینه-فایده داشت تا مشخص شود چه میزان و چه مدل سرمایه‌گذاری در این بخش به نفع کشور و بخش خصوصی است. به عنوان مثال بحث پالایشگاه سیراف و ظرفیت ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار بشکه‌ای میعانات گازی آن برای تولید نفتا یا حتی رفتن به بخش پتروشیمی در این سائز و ابعاد، امروزه شاید چندان با سودآوری همراه نباشد اما خوب قطعا جا برای توسعه و پیشرفت در این بحث وجود دارد.

«از سال ۸۲ به این سو جنبش خصوصی‌سازی در ایران آغاز شد اما منطبق با روح قانون به پیش نرفت و منجر به شکل‌گیری بخشی شد که اصطلاحا به آن «خصوصی» می‌گویند. از نگاه شما اجرای ناقص قانون خصوصی‌سازی در بخش پایین دست صنعت نفت و گاز ایران چه اثراتی به جای گذاشت؟

اصولا پایین دست صنایع نفت و گاز جز بخش‌هایی بود که باید خصوصی‌سازی می‌شد و نه خصولتی‌سازی، زیرا با اجرای ناقص خصوصی‌سازی در این بخش‌ها، راندمان کاری و دامنه اثرگذاری تصمیمات خیلی پایین می‌آید به این معنا که جایی که باید تصمیم‌گیری‌ها اقتصادی باشند؛ چنین نیستند و این به زیان این صنعت است. در واقع صنایع پایین دستی نگاه‌هایی اقتصادی هستند که نمی‌توانند در اختیار و انحصار دولت باشند و باید بر اساس منطق اقتصاد اداره شوند. به همین دلیل من فکر می‌کنم عمده مشکلات این بخش مانند عدم توسعه مناسب و تولید محصولات با کیفیت نامناسب که باعث شده صنایع پایین دست ایران در میانه راه گیر کنند و در پاسخ قبل هم به آن اشاره کردم؛ اثرات همین مدیریت نادرست این بخش‌ها به دلیل اجرای ناقص خصوصی‌سازی است. در واقع اگر فرمان توسعه به طور کامل به دست بخش خصوصی داده می‌شد قطعا این بخش برخوردی واقعی

در واقع صنایع پایین دستی بنگاه‌هایی اقتصادی هستند که نمی‌توانند در اختیار و انحصار دولت باشند و باید بر اساس منطق اقتصاد اداره شوند

با شرایط داشت و توسعه را بر مبنای نیازها و واقعیات این صنعت پیش می‌برد.

«آینده صادرات فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ در پاسخ به این سوال باید بگویم ما تا زمانیکه تحت تاثیر تحریم‌های یکجانبه آمریکا هستیم نسبت به وضع فعلی بهبود قابل ملاحظه‌ای نخواهیم داشت. در واقع تحت شرایط فعلی نمی‌توانیم نفت و فرآورده‌های نفتی را به راحتی صادر کنیم. با این حال شواهدی از رصد کشتی‌ها وجود دارد که بر مبنای آن گفته می‌شود صادرات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی ایران نسبت به شرایطی که در آن قرار داریم خوب بوده و نسبتا از تحریم‌ها صدمه ندیده است. اما به هر حال ایران برای حفظ همین میزان فروش به دلیل وجود تحریم‌ها با مشکلاتی روبه‌رو است از جمله آنکه به دلیل تخفیف‌هایی که برای جذاب کردن محصولات خود ارایه می‌دهد از درآمد کافی نمی‌تواند برخوردار باشد و با پتانسیل محدود شده‌ای مواجه است که اگر تحریم‌ها نبود قطعا فراتر از حدود فعلی بود. اما اگر فرض کنیم و امیدوار باشیم که تحریم‌ها در آینده‌ای نه چندان دور برداشته شوند؛ بازار بسیار وسیع فرآورده‌های نفت خام و پتروشیمی بار دیگر در اختیار فعالان این بخش خواهد بود. بازار این محصولات بر خلاف نفت خام از وسعت زیادی برخوردار است و صادرکنندگان این فرآورده‌ها در ایران نیز با توجه به فعالیت بخش خصوصی، متعدد هستند. به این ترتیب به علت بزرگ بودن بازار فرآورده‌ها می‌توان گفت بحث سهم بازار در اینجا نسبت به نفت خام یا حتی گاز مایع و ال‌ان‌جی که محدودیت‌هایی دارد چندان دارای اهمیت نیست و می‌توان به خوبی در بازار فرآورده‌های نفتی نقش‌آفرینی کند.

«شما در بخشی از صحبت‌های خود به کیفیت نه چندان بالای فرآورده‌های نفتی در ایران اشاره کردید. به این ترتیب شما عقیده دارید کیفیت این محصولات هم‌سطح استانداردهای جهانی نیست؟

در این رابطه باید گفت ایران هنوز کیفیت همه فرآورده‌های نفتی خود را با آخرین استانداردها منطبق نکرده است. البته بازار همه فرآورده‌های با کیفیت پایین‌تر از نقطه نظر گوگرد یا خصوصیت‌های فرآورده‌ها را نیاز دارد و ایران می‌تواند چنین محصولاتی را به فروش برساند اما بحث حجم تقاضا و رشد تقاضا دیگر در فرآورده‌های با سطح استاندارد پایین‌تر وجود ندارد و این یک مشکل است. بنابراین تولیدکنندگان فرآورده‌های نفتی باید سعی کنند به مرور تولیدات خود را به لحاظ حجم و کیفیت با استاندارد جهانی مدنظر دارد؛ تطبیق دهند. این راهی است که در دنیا همه به دنبال آن هستند. در واقع اگر به سرمایه‌گذاری‌ها در دهه‌های گذشته نگاه شود؛ سرمایه همواره به دنبال تقاضای بازار رفته و فعالان این حوزه در ایران در این راه مقداری تعلل داشته است.

«تامین خوراک واحدهای تولیدی در ایران بعضا تحت تاثیر قیمت بالا یا تکثیر زیاد واحدهای تولیدی قرار می گیرد. در این رابطه تجربه دیگر کشورها چه درسی برای ما دارد و چه راهکاری برای تامین امنیت چرخه خوراک وجود دارد؟

اگر منظور از دیگر کشورها، کشورهای تولیدکننده نفت و گاز باشد باید گفت هر کشوری الگوی خاص خود را در زمینه تامین خوراک دارد. بعضی کشورها سوبسیدهای زیادی برای قیمت خوراک واحدهای تولیدی به خصوص واحدهای پتروشیمی یا حتی سوخت نیروگاه‌ها در نظر گرفته‌اند. بعضی دیگر نیز قیمت خوراک تحویلی را با بازار تنظیم کرده‌اند. در رابطه با ایران فکر نمی‌کنم قیمت‌ها بالاتر از بازار بوده باشند زیرا یکی از مزیت‌های ایران در زمینه صنایع پایین‌دست که همواره نیز بر آن تاکید شده؛ در دسترس بودن خوراک با قیمت‌های مناسب به علت دارا بودن منابع فراوان است. تجربه جهانی ثابت کرده خیلی خوب است که قیمت خوراک با منطقی همراه باشد که از ایجاد رانت و سودهای غیرمتعارف برای واحدهای تولیدی جلوگیری کند و در عوض واحدها تلاش کنند به جای بهره‌گیری از خوراک ارزان برای افزایش بازدهی خود از روش‌های فنی دیگر استفاده کنند. در واقع بهترین روش در دنیا این است که قیمت خوراک متناسب با بازار تنظیم شود. البته باز باید تاکید کنم بسیاری

اگر فرمان توسعه به طور کامل به دست بخش خصوصی داده می‌شد قطعا این بخش بر خوردی واقعی با شرایط داشت و توسعه را بر مبنای نیازها و واقعیات این صنعت پیش می‌برد

از کشورها به خصوص صادرکنندگان نفت و گاز، برای رونق دادن به بحث تولید و کمک به صنایع پایین‌دستی، قیمت خوراک را پایین‌تر از قیمت‌های بازار در نظر می‌گیرند.

«تحقق رگولاتوری می‌تواند تصدی‌گری وزارت نفت را به مخاطره بیندازد. به نظر شما آیا بخش خصوصی می‌تواند فروشنده مطلق نفت خام و فرآورده‌های نفتی باشد؟ آیا در دنیا چنین نمونه‌ای وجود دارد؟

به نظر من وزارت نفت اصلا نباید متصدی فروش نفت خام و فرآورده‌های نفتی باشد. از نگاه من این مسئولیت باید به شرکت ملی نفت واگذار شود و این شرکت نیز باید به سمت شرکتی تجاری حرکت کند مانند شرکت نفت پتروناس مالزی، پتروبراس برزیل، شرکت نفت آرامکو تریدینگ یا شرکت نفت ادناک در امارات. این شرکت‌ها که از آنها نام برده شد نمونه‌هایی از شرکت‌های نفتی دولتی هستند که به سمت تبدیل شدن به شرکت‌های تجاری بین‌المللی رفته‌اند یا در حال گام برداشتن در این مسیرند. به این ترتیب در ایران نیز خوب است تمرکز به سمت تبدیل شدن به شرکت ملی نفت ایران به شرکتی تجاری باشد که بر هزینه‌ها و درآمدها تمرکز

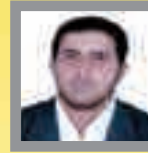
دارد و در جهت افزایش سود تلاش می‌کند. این شرایط ایده‌آل در حالی مطرح می‌شود که با شفاف‌سازی سودده بودن یا زیان‌ده بودن این شرکت در مقایسه با پنج‌مارک‌های جهانی مشخص می‌شود. در میان نمونه‌هایی که به آنها اشاره شد، شاید موفق‌ترین و بهترین نمونه شرکت نفت پتروناس مالزی باشد. در واقع در این کشور اصلا وزارت نفت وجود ندارد و شرکت ملی نفت این کشور نیز به یک شرکت موفق تجاری و بین‌المللی تبدیل شده است.

«در رابطه با اجرای قانون جدید IMO برای صنعت کشتی‌رانی آیا فکر می‌کنید در ایران امکانات و تکنولوژی کافی برای تولید سوخت با سولفور ۵/۰ درصد طبق قانون بین‌المللی جدید وجود دارد؟ آیا ایران با اجرای این قانون از ابتدای ۲۰۲۰ با معضل مازاد نفت کوره مواجه می‌شود؟

تغییراتی که ایران باید مطابق با اجرای قانون جدید IMO انجام میداد؛ تغییراتی نیستند که در کوتاه‌مدت قابل اجرا باشند. ما حداقل در یک یا دو سال گذشته شاهد آغاز این تغییرات هم از سوی شرکت‌های کشتیرانی مختلف دنیا و هم صنایع پالایشی دنیا بوده‌ایم. در این زمینه برنامه‌ریزی‌ها و سرمایه‌گذاری‌هایی شده اما در

ایران متأسفانه نه، در زمینه صنعت کشتیرانی و نه در زمینه پالایشگاه‌ها هیچ اقدام قابل توجهی انجام نشده است. در این رابطه تنها راهکار ایران این است که یا سوخت کم‌گوگرد را وارد کند یا کشتی‌ها سیستمی را روی دودکش‌هایشان نصب کنند که دود را از سولفور تصفیه می‌کند. به این روش اسکراب می‌گویند که صنعتی شناخته شده در دنیا است و در نیروگاه‌ها و سایر صنایع استفاده بالایی دارد. در صنعت کشتیرانی هم سابقه استفاده دارد. این دو گزینه در حال حاضر در اختیار صنعت کشتیرانی ایران است. البته نصب اسکرابر هم زمان و هم هزینه می‌برد. یک گزینه دیگر نیز وجود دارد که گران‌تر است و آن این است که کشتی‌ها به جای نفت کوره، گازوئیل کم‌گوگرد بسوزانند که با قوانین IMO نیز مطابقت دارد. یکی از اتفاقاتی که با اجرای قانون جدید انتظار رخ دادن آن می‌رود این است که به مازاد نفت کوره ایران که الان صادر می‌شود، افزوده شود. سال گذشته ایران چیزی حدود ۲۵۰ هزار بشکه در روز نفت کوره صادر کرده است و حالا نیز با وجود تحریم‌ها مشغول صادرات است. می‌توان گفت تقریبا تمام این میزان به امارات و فجیره می‌رود تا بازار سوخت کشتی را در آنجا تامین کند. بنابراین قسمت عمده نفت کوره مازاد صادراتی ایران، خوراک سوخت کشتی‌ها بوده و حالا اگر ایران بخواهد گازوئیل را جایگزین سوخت کشتی‌های خود کند، با مازاد نفت کوره ای بیش از ۲۵۰ هزار بشکه‌ای مواجه خواهد بود. این در حالی است که بازار نفت کوره‌ای که برای سوخت کشتی استفاده میشده، بعد از اجرای قانون جدید کوچکتر می‌شود. سایز بازار نفت کوره برای سوخت کشتی‌ها تا پیش از اجرای قانون جدید کشتی‌رانی حدود ۳/۵ میلیون بشکه در روز بوده است که پیش‌بینی می‌شود در آینده به حدود یک میلیون بشکه یا کمتر برسد. این به این معناست که صادرات فعلی نفت کوره ایران، یک چهارم نفت کوره مورد نیاز دنیا برای سوخت کشتی‌ها را تشکیل می‌دهد. بنابراین صادرات نفت کوره ایران بسیار دشوارتر خواهد بود. در عین حال باید به این نکته توجه کرد که در بازار همواره رقابت وجود دارد و این قیمت است که نسبت عرضه و تقاضا را تعیین میکند. در چنین بازاری ایران می‌تواند با استفاده از اهرم قیمتی، نفت کوره خود را بفروشد اما به هر حال کار سخت خواهد شد زیرا خریداران در بازار سال آینده کمتر خواهند شد.

تداوم دودشدن گازهای همراه نفتی

احمدرضا صباغی
دنیای انرژی

مدت‌زمان زیادی است که گازهای همراه نفت در میدان‌ها سوزانده یا فلرمی‌شوند. فلرینگ گازهای همراه نفت، برای جلوگیری از انفجار، خطرهای احتمالی و ایمنی تجهیزات روی می‌دهد؛ اما این فرآیند موجب تولید گازهای سمی همچون اکسیدهای گوگرد و انتشار گازهای گلخانه‌ای چون دی‌اکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن می‌شود. طبق آمارهای بانک جهانی، در سالهای گذشته میلادی روسیه، نیجریه و ایران بیشترین حجم تولید گازهای فلر را در جهان به خود اختصاص داده‌اند. سوزاندن گازهای همراه نفت باعث تولید گازهای سمی همچون اکسیدهای گوگرد و انتشار گازهای گلخانه‌ای چون دی‌اکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن می‌شود. آمارهایی که درباره کشورمان و حجم گازهای فلر شده ایران وجود دارند، چندان امیدبخش نیست. به طور مثال در سال ۲۰۱۲ سهم ایران از کل حجم گازهای سوزانده شده در جهان، ۱۱ درصد

بود که معادل روزانه ۳۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی است. طبق جدیدترین آمارها، ایران با تولید روزانه کمتر از ۲ میلیون بشکه نفت، حدود ۳۷ میلیون مترمکعب گازهای همراه نفت را می‌سوزاند، اما کشوری چون عربستان که روزانه ۱۱ میلیون بشکه نفت تولید می‌کند، میزان فلرهای نفتی‌اش، نصف کشور ماست که بی‌شک این حجم از آلاینده، هوای استان‌های تولیدکننده نفت را آلوده کرده و در سطح جهانی نیز معضلاتی پدید می‌آورد. در سال‌های اخیر موضوع آلودگی هوای کلان‌شهرها از معضلات بزرگ کشور بوده است و با توجه به اینکه احتراق در فلر با بازده بسیار پایین و به شکل ناقص صورت می‌گیرد، مقادیر قابل‌توجهی مونوکسید کربن، هیدروکربن‌های نسوخته و ترکیبات آلی بسیار خطرناکی چون بنزن و تولوئن و مقادیر کمی از ترکیبات گوگردی مانند سولفید کربن و کربنیل سولفید با فلر گازهای همراه نفت تولید می‌شود و از این روی با توجه به نقشی که فلرینگ گازهای همراه نفت در آلودگی هوا دارند، پرداختن به آن، یکی از مسائل مهم و حیاتی کشورمان به‌حساب می‌آید.

حتی اگر در خودخواهانه‌ترین حالت، اصلاً به فکر آیندگان نباشیم و زمین پاک برایمان بی‌مفهوم باشد، فلرینگ گاز، مقدار زیادی از انرژی را در صنایع نفت و گاز هدر می‌دهد. این خود، هزینه‌های اقتصادی بالایی را به کشور تحمیل می‌کند؛ اما چرا گرد و غبار این گنج زیر خاکستر تکانه نمی‌شود و از پتانسیل آن برای تولید انرژی و از سوی دیگر کاهش آلودگی محیط‌زیست استفاده نمی‌کنیم؟ به طورمثال مشکلات تعمیراتی در دستگاه‌های تقویت فشار گازهای همراه نفت، باعث می‌شود این گازها سوزانده شوند؛ چراکه به دلیل عدم تامین ارز کافی یا عدم تهیه به‌موقع قطعات، در برخی مواقع این تجهیزات آماده سرویس رسانی

نبوده و به اجبار گازهای همراه سوزانده می‌شوند و مشکلاتی مانند عدم آموزش کافی کارکنان درزمینه فنی، مسائل عملیاتی ناشی از جابه‌جایی و بازیابی سیستم‌ها نیز از محدودیت‌هایی هستند که در این زمینه مطرح می‌شوند. جمع‌آوری گازهای همراه علاوه بر آنکه می‌تواند درآمد قابل توجهی را برای کشور به دنبال داشته باشد، مشکلات زیست محیطی در مناطق نفتی را نیز کاهش می‌دهد. از سوی دیگر به مرور زمان و گسترش صنایع نفت و گاز در جهان، ارزش گازهای همراه نفت (فلر) به عنوان یک سوخت پاک و همچنین خوراک صناعی مانند پتروشیمی‌ها مورد توجه قرار گرفته است. در سال‌های اخیر تلاش شده تا در مناطق نفتی کشور و از همه مهمتر خوزستان، طرح جمع‌آوری گازهای همراه نفت به اجرا برسد. در ایران جمع‌آوری این گازها در برخی مناطق صورت گرفته اما همچنان با سفر به مناطق جنوبی کشور که خاستگاه تولید نفت ایران به شمار می‌رود شاهد سربرآوردن فلرهایی از دل زمین هستیم که گاه ارتفاع شعله آنها به بیش از ۱۰ متر می‌رسد و متأسفانه بیش از ۳۰ سال است که روزانه معادل تولید یک فاز پارس جنوبی، گازهای همراه نفت بدون استفاده می‌سوزد. دولت مکلف است کلیه طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری

از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میدان‌های نفتی و تاسیسات صنعت نفت را با تسهیل و تعیین نرخ عادلانه خوراک آن‌ها ظرف مدت حداکثر ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون از طریق فراخوان به بخش خصوصی و تعاونی واگذار کند، به گونه‌ای که تا پایان برنامه ششم توسعه، حداقل ۹۰ درصد گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.

«اجرای طرح آماک گره‌گشای جمع‌آوری گازهای همراه»

قدرت الله آقایی از کارشناسان برجسته حوزه نفت با اشاره به اینکه طرح آماک برای جمع‌آوری گازهای همراه آماده شده است گفت: این طرح در سال ۱۳۷۹ با هدف جمع‌آوری روزانه ۲۴۱ میلیون فوت مکعب گازهای همراه نفت لایه بنگستان در دستور کار قرار گرفت و با راه‌اندازی کامل و یکپارچه طرح آماک، روزانه تا ۱۸ میلیون فوت مکعب گازهای اسیدی که منجر به آلاینده‌گی هوای شهرهای جنوبی می‌شود، جمع‌آوری خواهند شد. وی به بیش از ۳۲۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح آماک اشاره و ابراز امیدواری کرد: فاز دوم این طرح به زودی به بهره‌برداری کامل برسد. به گفته آقایی، جلوگیری از سوزانده شدن گازهای ترش در محدوده شهرهای اهواز، رامهرمز، شادگان و جلوگیری از انتشار مواد

جلوگیری از سوزانده شدن گازهای ترش در محدوده شهرهای اهواز، رامهرمز، شادگان و جلوگیری از انتشار مواد آلاینده اسیدی در این مناطق و کاهش گازهای گلخانه‌ای، مهمترین هدف طرح آماک است

آلاینده اسیدی در این مناطق و کاهش گازهای گلخانه‌ای، مهمترین هدف طرح آماک است.

«افزایش خوراک پتروشیمی با گازهای همراه

علی محمد بساق‌زاده مدیر طرح‌های شرکت ملی صنایع پتروشیمی با اشاره به افزایش خوراک تحویلی به شرکت های پتروشیمی اظهارکرد: خوشبختانه با تولیدی شدن فازهای جدید پارس جنوبی و همچنین افزایش تولید و صادرات نفت خوراک بیشتری در اختیار مجتمع های پتروشیمی قرار گرفت. وی در مورد تامین خوراک مجموعه‌های پتروشیمی از طریق گازهای همراه نفت گفت: افزایش صادرات نفت موجب صعود میزان تولید گازهای همراه نفت می شود و پتروشیمی های بندر امام، پارس و مارون توانستند خوراک بیشتری دریافت کنند که به افزایش تولید آنها کمک کرد. بساق‌زاده افزود: مقداری ظرفیت خالی اتان و متان در فازها داشتیم که با تعامل شرکت‌های پتروشیمی و فازهای پارس جنوبی به شرکت های متقاضی تزریق شد و تولید اتان حدود ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته رشد را تجربه کرد.

«تبدیل گازهای همراه به ان جی ال

مرتضی بهروزی فر کارشناس حوزه نفت با اشاره به اینکه با تعدادی از شرکت‌های داخلی ریزنی انجام شده است که در کوتاه‌مدت و با نرخ نزدیک به صفر گازهای همراه را تبدیل و به فروش برسانیم گفت: در بلندمدت نیز برنامه داریم تا به‌طور کامل سوزاندن گازهای همراه را که به‌درستی به آن اشاره کردید، متوقف شود. وی با اشاره به تداوم استفاده از ظرفیت های داخلی و ایجاد تقاضای مستمر و پایدار، خاطر نشان کرد: از مسیر تعریف پروژه می‌توانیم به تداوم فعالیت های بخش خصوصی امیدوار باشیم.

«گازهای همراه شتاب‌دهنده حرکت چرخ صنایع

حسن نوروزی نماینده رباط کریم در مجلس شورای اسلامی با طرح این سوال که تا چه زمانی باید شاهد هدررفت سرمایه‌های ملی از طریق سوزاندن گازهای همراه با نفت در مناطق نفت خیز کشور باشیم گفت: باید از گازهای همراه در حوزه های مختلف استفاده شود. وی با بیان اینکه جمع آوری گازهای همراه در مرحله مناسبی است

افزود: باید به این نکته مهم اشاره کرد که گازهای همراه می توانند ظرفیت مناسبی برای خوراک پتروشیمی‌ها و سایر امور باشد. نوروزی از روند کند استفاده بهینه از گازهای همراه در صنایع مختلف کشورانتقاد کرد و افزود: نباید از ذکر این نکته مهم غافل شویم که گازهای همراه می توانند با تبدیل به فرآورده های مختلف چرخ بسیاری از صنایع

را به حرکت دریاورند

«موانع تبدیل گازهای همراه به برق

علی مقتدایی کارشناس حوزه انرژی با اشاره به تاکید ویژه رهبر معظم انقلاب برای استفاده بهینه از گازهای همراه، و شناخت نسبت به این مساله که سریع‌ترین و ارزان‌ترین روش استفاده از این گازها، تولید برق از محل سوزاندن

آن است گفت: در اواخر آبان سال ۱۳۹۳ وزارت نفت مزایده فروش گازهای همراه نفت در حال سوختن را طی فراخوانی به بخش غیردولتی اعلام کرد و بررسی این مناقصه نشان داد که از موفقیت مطلوبی برخوردار نبود و علت اصلی آن به توافق نرسیدن وزارت نفت و نیرو برای قیمت خرید گازی بود که همچنان بدون استفاده می‌سوزد. ریشه این اختلاف نیز از این

قرار است که وزارت نفت قیمت بالایی را برای فروش گاز همراه نفت تعیین کرد و از طرف دیگر وزارت نیرو توانایی خرید قیمت واقعی برق تولیدی از این گازها را ندارد. مقتدایی با بیان اینکه گازهای همراه نفت، گازی ترش هستند و برای استفاده از آنها باید عملیات شیرین‌سازی روی آنها انجام گیرد افزود: محاسبات نشان داده است که این حجم از گاز امکان تولید روزانه ۱۲۰ میلیون کیلووات ساعت برق را فراهم می‌کند و در برخی از کشورها مانند روسیه حتی حاضر شده اند که این گاز را به صورت رایگان در اختیار متقاضیان تولید برق قرار دهد تا از سوزانده شدن بدون استفاده آن جلوگیری کند. وی تصریح کرد: به نظر می‌رسد زنگنه تصمیمی برای تولید برق به عنوان ارزان‌ترین شیوه استفاده از گازهای همراه نفت ندارد و قصد دارد آن را به خوراک پتروشیمی تبدیل نماید. تا زمانی که مدیریت انرژی کشورزیرنظر سیستمی واحد هدایت نشود، هماهنگی بخش‌های مختلف برای تحقق هدفی واحد بسیار دشواراست. این کارشناس انرژی افزود: در حال حاضر متولی احداث، تولید و انتقال برق کشور وزارت نیرو و وظیفه تامین سوخت آن با وزارت نفت است و داشتن ۲ متولی برای فرایند تولید برق بهینه بودن این سیستم و اجرای پروژه‌های بهینه سازی مربوط به این دو حوزه را با چالش جدی روبرو کرده است.

«سخن آخر

بنابراین با توجه به ارائه راهکارهای گوناگون از سوی کارشناسان و مسئولان به نظرمی رسد در شرایط کنونی استفاده بهینه از گازهای همراه می تواند گره‌گشای بسیاری از مشکلات در حوزه انرژی از تولید خوراک پتروشیمی تا ایجاد برق باشد اما سوء مدیریت و عدم اجرای درست قانون در نحوه جمع آوری گازهای همراه موانعی هستند که سرمایه‌های نفتی مملکتی را هدف قرار داده‌اند.

نادی صبوری
دنیای انرژی

کافیست همین حالا وبسایت یک خبرگزاری یا روزنامه را باز کنید، بدون بر و برگرد می‌توانید یک یا چند گلایه که از طرف فعالان عرصه اقتصاد از سیاست‌گذاری‌ها در این بخش شده است را پیدا کنید. اگر ذره‌بین را نزدیک‌تر بیاوریم و بخواهیم فعالان اقتصادی در حوزه‌های مرتبط با نفت و گاز را در نظر بگیریم سالی چند بار بحث خوراک و نرخ ارز و مسائل این چنینی مورد بحث قرار می‌گیرد. واقعیت این است که فارغ از اینکه اساسا این گلایه‌ها چقدر به حق و چقدر بدون در نظر گرفتن شرایط هستند نشان می‌دهند دغدغه‌ی بسیار پررنگ در میان اذهان فعالان اقتصادی سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها است. اما این وضعیت که به ویژه برای گروه‌هایی که به دنبال «صادرات» هستند بیش از بقیه با اهمیت به نظر می‌رسد از کجا به وجود آمده است؟ این پرسشی بود که برای یافتن پاسخش به سراغ چند نفر از مدیرانی که آن‌ها را خوشفکتر از همکارانشان می‌شناختم رفتم. یکی از آن‌ها محمد حسن پیوندی بود، کسی که سال‌های طولانی پتروشیمی ایران را از نزدیک دیده و بعد از آن نیز در سطوح بالای مدیریتی به فعالیت ادامه داده است. انتخاب مهندس پیوندی یک دلیل دیگر هم داشت، او چندی پیش کتاب

نگرش تحلیلی در صنعت پتروشیمی ایران را منتشر کرد که بیانگر این است که خود در این زمینه یک تنورسین به حساب می‌آید. مهندس محمد حسن پیوندی وضعیت فعلی اقتصاد ایران را به بیماری تشبیه می‌کند که دو اتفاق را می‌توان به عنوان عوامل اصلی ابتلایش به این بیماری معرفی کرد. عامل اصلی از دیدگاه او خصوصی‌سازی و اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی است بدون در نظر گرفتن شرایط برنامه افق ۱۴۰۴ است. او می‌گوید: در زمان اجرا شدن اصل ۴۴ به عنوان خصوصی‌سازی در ایران، به تاثیر این اصل روی اقتصاد و برنامه‌های بلند مدتی که از قبل در ایران وجود داشت توجه نشد.

وضعیت فعلی اقتصاد ایران

از کجا آب می‌خورد؟

مثلا افق ۱۴۰۴ زمانی که نوشته شده بود قرار نبود خصوصی‌سازی اتفاق بیافتد. او ادامه می‌دهد: با شروع واگذاریها پشت پیکر اقتصاد برای رسیدن برنامه‌های افق ۱۴۰۴ خالی می‌شود و سلسله مشکلاتی از اینجا با زمین خوردن این پیکر شروع به بروز می‌کنند. مثلا قرار بوده پتروشیمی ایران در افق ۱۴۰۴ از نظر ارزشی در منطقه اول باشد و پشتوانه رسیدن به این برنامه قدرت اقتصادی دولت بود. برای اینکه باز هم بتوانیم درک بهتری نسبت به وضعیتی که اکنون ایران از نظر اقتصادی در آن قرار گرفته پیدا کنیم، بخشی از اظهارات محمد حسن پیوندی که حاصل تعمقش برای نگارش کتاب بوده کمک‌کننده است. او می‌گوید:

در وهله نخست اینکه یک کشور انقلابی بی برو برگرد تمایل به خودکفایی دارد، ایران هم این خاصیت را دارد. در ایران این تمایل باعث می‌شود حجم زیادی سرمایه‌گذاری زیرساختی در خودکفایی و در واقع برای تولید همه چیز انجام شود. در نتیجه این سرمایه‌گذاری‌ها حجم زیادی کارگاه ایجاد می‌شود در حالی که این سرمایه‌های زیر ساختی وقتی به بلوغ می‌رسند یا تقاضا برایشان وجود ندارد یا کم است. عامل کلان بعدی که بیماری اقتصاد را دامن می‌زند از

نظر مهندس پیوندی تحریم است. تحریمی که اتفاقا در تشدید تمایلات خودکفایی نیز نقش بازی می‌کند. او در مورد تحریم می‌گوید: در تحریم پیشرفت سخت است. وقتی تحریم به شما آن هم با حداکثر فشار تحمیل می‌شود اولویت‌های دیگری برای شما مطرح می‌شود. آن اولویت‌ها است که باعث می‌شود اثر منفی روی فعالیت‌های

قبل از اینکه این مدل خصوصی‌سازی انجام بشود خوراک و محصول پتروشیمی در دست دولت بود. وقتی این اتفاق افتاد دولت دید درآمزش از پتروشیمی‌ها خوراک است و در نتیجه هر سال در ستون درآمدي بودجه اینکه نرخ خوراک باید متأثر از نرخ ارز و متغیرهای دیگر چطور تعیین شود به میان می‌آید

اقتصادی بگذارد. هر سرمایه‌گذاری در درجه اول چیزی که برایش اهمیت دارد امنیت است. اگر در این شرایط بخواهید رونق تولید داشته باشید باید اول امنیت داشته باشید. در کنار این دو عامل اصلی، عوامل تبعی دیگری هم وجود دارند که می‌توان رد پایشان را در وضعیت فعلی دید. پیوندی که سال ۲۰۱۵ از سوی نشریه ICIS در زمره ۴۰ مدیر برتر پتروشیمی جهان قرار گرفت بر این باور است روند اجرایی شدن سیاست‌های اصل ۴۴ باعث شد اقتصاد ایران پیچیدگی بیشتری هم پیدا بکند. او این بخش را این طور تشریح می‌کند: نحوه خصوصی‌سازی هم با حالت ایده‌آل آن فاصله داشت، در واقع از دولت برداشته شد و به صندوق‌های بازنشستگی که بخش خصوصی خالص نیستند منتقل شد. پشت برنامه‌ی ۱۴۰۴ به این ترتیب خالی شد. عمده توان و پشتیبان این افق صنعت پتروشیمی بود و عمده واگذاری‌ها هم در این صنعت متمرکز شد. اینجا پای صندوق‌های بازنشستگی به میان آمد که به خاطر ذاتشان نمی‌توانستند نقش پشتیبانی دولت برای برنامه‌های دراز مدت را بازی کنند. این صندوق‌ها باید دو کار انجام بدهند: ارزش سپرده‌های بازنشستگان را حفظ کنند، خاصیت ایجاد ارزش افزوده هم داشته باشند. این دو وظیفه باعث می‌شود صندوق بازنشستگی نه قدرت سرمایه‌گذاری دراز مدت بلکه قدرت سرمایه‌گذاری کوتاه مدت هم نداشته باشد.

«چطور قیر و روغن‌سازی به دردسر افتاد

یکی از مثال‌هایی که مهندس پیوندی درباره نقص‌های واگذاری می‌زند اتفاقا به واحدهای فعال در تولید روغن و قیرسازی مربوط می‌شود. او می‌گوید: یک وقتی قیرسازی‌ها و روغن‌سازی‌ها صددرصد دولتی بودند. در جریان واگذاری، قیر و روغن را از واحدهای پالایشگاهی جدا کردند و طی شرایطی این بخش‌ها باز هم زیردست بخش خصوصی وابسته به صندوق‌های بازنشستگی رفت. تا اینجا هم باز مشکلی نیست. مشکل در واقع به دلیل فقدان دیده شدن تمهیدات کافی در زمان واگذاری ایجاد شد. مثلا گروه‌هایی با وعده خریدن

هر سرمایه‌گذاری در درجه اول چیزی که برایش اهمیت دارد امنیت است. اگر در این شرایط بخواهید رونق تولید داشته باشید باید اول امنیت داشته باشید.

Y تبدیل کنیم. اجازه می‌دهید؟ و پاسخ دولت اینکه باید مطالعات امکان‌سنجی مورد تایید ما باشد. اینجا دیگر سرمایه‌گذار در کانالی از شیوه‌نامه و قانون و مقررات می‌افتد که زمان زیادی از دست می‌دهد و در نهایت پاسخ خیر می‌شوند. در واقع حتی اگر قرار است سرمایه‌گذار از منابع صندوق توسعه استفاده کند که در آن حالت مجوز بررسی مفهومی دارد، آن جا هم در واقع بانک عامل است که قاعدتا باید توان و تخصص کافی برای اطمینان از مطالعات امکان‌سنجی و ایجاد ارزش افزوده این سرمایه‌گذاری را داشته باشد.

«چالش دیدگاه عدالت بدون پشتوانه اقتصادی»

از طرف دیگر در ایران برخی تصمیم‌ها با دیدگاه عدالت محور اجرا می‌شوند، یکی از این تصمیم‌ها از نظر قائم مقام سابق شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توزیع یارانه نقدی است. او می‌گوید: این تصمیم دیدگاه عدالت داشت اما عدالت هم باید زیربنای اقتصادی داشته باشد. وقتی حساب می‌کنیم که از زمان توزیع یارانه نقدی تاکنون چه منابعی در این زمینه صرف شد که می‌توانست در اقتصاد مولد تزریق شود شبیه حالتی به نظر می‌رسد که کسی پولش را در بانک می‌گذارد و نه از سود پول بلکه از اصل پول برداشت می‌کند و زندگی می‌گذراند. از نظر نویسنده کتاب نگرش تحلیلی در صنعت پتروشیمی ایران، معضل نرخ خوراک پتروشیمی هم از عوارض جانبی خالی شدن پشت برنامه‌های اقتصادی ایران به دنبال واگذاری‌ها به شمار می‌رود. از دیدگاه او قبل از اینکه این مدل خصوصی‌سازی انجام بشود خوراک و محصول پتروشیمی در دست دولت بود. وقتی این اتفاق افتاد دولت دید درآمدش از پتروشیمی‌ها خوراک است و در نتیجه هر سال در ستون درآمدی بودجه اینکه نرخ خوراک باید متاثر از نرخ ارز و متغیرهای دیگر چطور تعیین شود به میان می‌آید.

معضل نرخ خوراک که به دنبال آن چند مشکل تبعی دیگر هم همواره گریبان‌گیر هم فعالان اقتصادی و هم سیاست‌گذاران می‌شود از نظر پیوندی دو راه حل دارد. او می‌گوید: مزیت ایران بدون برو برگرد گاز است. در سرمایه‌گذاری‌هایی که خوراک گاز دارند، بعضا خوراک تا ۶۰ درصد قیمت تمام شده را تشکیل می‌دهد. سرمایه‌گذار در استاندارد سرمایه‌گذاری ۱۵ تا ۲۵ سال زمان استهلاک سرمایه‌گذاری در نظر می‌گیرد که در این مدت باید فاکتور

قیر و روغن با قیمت‌های بالاتری از آنچه که زمان خصوصی‌سازی منعقد شده به سراغ پالایشگاه رفته اند. پالایشگاه بر اساس این صحبت‌ها واحد قیرسازی درست کرده و در نتیجه در کل تزلزل به وجود آمده. راهکار چه بوده؟ زمانی که یک واحد پالایشگاه در حال جدا شدن بوده باید این موضوع محکم نوشته می‌شد که این خوراک تا ۲۵ سال جز شما به کسی داده نخواهد شد. چالش دیگری که این مدیر حوزه پتروشیمی به معرفی آن می‌پردازد، روش اشتباه ایفای نقش رگولاتوری در وضعیت فعلی است. او در این مورد عنوان می‌کند: در حال حاضر در درک دقیق مفهوم خصوصی‌سازی یا همان واگذاری دچار مشکل هستیم، مقررات رگولاتوری باید بیشتر روی مقوله‌های

استاندارد ایمنی و حفظ استانداردهای آموزشی که بعضا روی منافع ملی و ایمنی عوامل تولید اثرگذار است متمرکز شوند، در حال حاضر اما این مقررات گاهی دست و پای سرمایه‌گذار را برای انگیزه‌های توسعه می‌بندد. او در این مورد به یک مثال پرداخته و عنوان می‌کند: مثلا اگر صاحب یک مجتمع متانول می‌خواهد محصول خود را به پروپیلن یا هر محصول دیگری تبدیل کند باید برای این کار مجوز بگیرد. در حالیکه معنی خصوصی‌سازی این باید باشد که قبول کنیم سرمایه‌گذار بخش خصوصی این درک و عقل و فهم را دارد که در چه زمانی، چه منطقه‌ای و چه مقدار کالای خود را در زنجیره تولید و ارزش، یک یا چند مرحله توسعه بدهد. رگولاتوری حاکم فعلی این طور است که باید به دولت مراجعه کرده و بگویند آقا اجازه می‌خواهم کالای X را به

پیوندی در مورد اینکه برگزاری نمایشگاه و همایش از سوی فعالان بخش خصوصی تلاش‌هایی است که در شرایط فعلی برای بقا انجام می‌شود عنوان می‌کند: در شرایط فعلی همه در ایران تحت تاثیر این شرایط هستند. این شرایط باید گذرانده شود و معجزه‌ای از باب اقتصاد در آن اتفاق نمی‌افتد. شما در شیب سخت سنگلاخ دارید حرکت می‌کنید. این را باید پذیرفت که ممکن است به همان دلیل که ارزش پول ما دچار افت و خیز می‌شود کار و سرمایه ما نیز دچار افت و خیز می‌شود از تامین متریال تا کاتالیست و بازار و تقاضایی که قبلا برای آن فراوان بوده است. باید این شرایط را تحمل کنیم. چاره‌ای جز تحمل این وضعیت نیست.

خوراک تابع تغییرات قیمت بین‌المللی یا منطقه‌ای باشد نه نیاز ستون درآمدی بودجه باشد. روش اول که می‌تواند خیال سرمایه‌گذار را از این بابت راحت کند این است که در سرمایه‌گذاری‌هایی که از این به بعد می‌خواهد انجام شود دولت خط اول تولید را خودش انجام بدهد. این طور شائبه رانت هم برداشته می‌شود. به این ترتیب مواد پایه مثل اتیلن، الفین‌ها، آروماتیک، متانول و اوره توسط خود دولت تولید می‌شوند. این مواد قیمت بین‌المللی دارند و دیگر تکلیف سرمایه‌گذار در قبال سرمایه‌گذاری‌های زنجیره تولید و ارزش روشن است. راه دومی که مهندس پیوندی پیشنهاد می‌کند این است که سیاست‌گذار گاز را انفال بداند و بگوید به همین خاطر برای بخش خصوصی این نرخ ۱۵ سال ثابت یا با نرخ منطقه یا جهان در نظر گرفته می‌شود.

نحوه خصوصی‌سازی هم با حالت ایده‌آل

آن فاصله داشت، در واقع از دولت برداشته شد و به صندوق‌های بازنشتی که بخش خصوصی خالص نیستند منتقل شد. پشت برنامه ۱۴۰۴ به این ترتیب خالی شد

IMO 2020 preparations pay off

IBIA met with several large globally operating shipping and bunkering companies during a visit to Copenhagen in mid-January, who were all reporting a surprisingly smooth transition to the 0.50% sulphur limit for marine fuels which came into force on 1 January, 2020. They had another element in common: they all started their planning and preparations to be “IMO 2020 ready” at least two years ago and have been pro-active in securing their sources to be able to offer and buy compliant fuels. One of the owners we spoke to had installed scrubbers on a portion of its fleet, for others this was not the right option due to the nature and operational pattern of their fleet.

In general, the ship owners and operators as well as bunker providers IBIA met in Copenhagen had not experienced major issues with the availability of compliant fuel, although shortages have

been evident in some regions. They did note that the year started off with a sharp rise in premiums for very low sulphur fuel oil (VLSFO) compared to high sulphur fuel oil (HSFO). The price of VLSFO has increased to be on a par with and even above marine gas oil (MGO) in key ports like Singapore during January, but such market distortions are expected to be short-lived. This price volatility and high prices

can be painful, but it has also been to the benefit for some who secured supply contracts during 2019 when prices were not expected to be that high. On the negative side, one bunker buyer told IBIA he had observed an increase in short-deliveries, typically 4-6 tonnes, in the past few weeks in several major bunkering areas across the world.

Regarding quality, IBIA was happy to hear that the companies we spoke with have not had the operational nightmare that have been predicted due to fuels with serious stability issues or due to mixing incompatible fuels onboard the ship. VLSFO testing off-spec for sediment, an indicator of poor fuel stability, has been reported in some ports during December and January, but the Denmark-based owners and operators IBIA met had either not lifted them, or had only limited exposure to such off-spec fuels. In fact, one of them suggested the number of VLSFOs deliveries testing off-spec for quality has so far been lower compared to the HSFO the company used to buy, and that VLSFO had bet-

ter quality overall.

One company described how they had avoided problems due to a very diligent purchasing strategy, obtaining as much information about fuels in advance as possible, including pre-testing. They have observed large differences in the quality of VLSFOs, depending on the nature of the blends. For example, they had seen a split between VLSFOs with regards to cat fines, with either very or high very low levels. Energy content in VLSFOs, meanwhile, is typically better than in HSFO but also variable depending chiefly on the fuel's density. The relationship between density and viscosity, meanwhile, can be an indicator of the fuel's ignition and combustion properties.

One concern that kept cropping up in our conversations with both buyers and suppliers during our visit to Copenhagen, however, was how to deal with sulphur test results marginally above the 0.50% limit. The problem lies in the difference between commercial contract interpretation around test precision principles and the MARPOL Annex VI sulphur verification procedures approved by the IMO for authorities to use when obtaining samples from ships to check for compliance. IBIA has issued advice to its members on the subject.

One reason for fuel as supplied to be slightly above the 0.50% sulphur limit could be that shore storage tanks or bunker barges have not been adequately cleaned when the usage has been switched from HSFO to VLSFO. Likewise, if an authority takes an in-use sample from a ship and it is found to be above the limit (note: up to 0.53% is acceptable for in-use samples), this could be due to inadequate cleaning of HSFO residues from the ship's fuel tanks. Sulphur limit exceedances caused by inadequate tank cleaning should disappear over time as tanks previously used for HSFO are eventually thoroughly flushed through.

IBIA would like to remind the supply side that in order to be 95% certain that they will never exceed the sulphur limit, they need to use the limit -0.59R as the blend target. This principle is part of IBIA's best practice guidance for bunker suppliers, as well as subsequent best practice guidance issued by the IMO.

The Most Successful Oil Economy That's Moving Away From Oil

A discussion about oil-dependent economies often calls to mind an image of some anonymous Middle Eastern country almost entirely dependent on its oil exports to generate revenues. But there is one Middle Eastern country that plans to celebrate the last barrel of oil that it will one day export.

The Emirati Khalifa University last week announced that it had installed a first-of-its-kind solar concentrator in the smart city of Masdar, boasting that the facility had the concentration ratio of a thousand suns and could generate temperatures of over 1,000 degrees Celsius. The United Arab Emirates does not plan to go down in history as only an oil producer and nothing else.

In fact, for decades, the UAE has been actively investing its oil money into projects that would ensure the sustainability of its economy in the long run, even if oil demand eventually dies. It is already home to some of the most remarkable luxury real estate, including the world's tallest building and the Palm Islands,

but the UAE is also betting big on technology and renewables. True to its tradition of doing things with a flourish, the UAE has become the home of one of the first smart cities in the world. Masdar City was planned as a sustainable community with a capacity for 50,000 people. Currently, there are 2,000 inhabitants of the smart city but by next year, the company behind the project, Abu Dhabi's investment vehicle Mubadala, plans to double that, writes Ken Silverstein for Forbes.

The city boasts 40 percent lower water and energy demand compared to regular buildings in Abu Dhabi, a 10-MW solar farm that generates 17.4 GWh annually, offsetting 15,000 tons of carbon dioxide, and a wind tower that is used to capture cool winds and direct them to a public space in the city.

The place houses a lot of large businesses already, has an artificial intelligence research center, and houses the Khalifa University of Science and Technology, along with the associated residential space. Ultimately, Masdar City could create 40,000 jobs and student placements, according to the website of the project.

"We have to be ready to celebrate the last export of a barrel of oil," the executive director for sustainable real estate at Masdar, Yousef Baselaib, told Forbes' Silverstein. "It is cheaper to produce solar than to use a conventional gas plant. But it is not 24-7. No matter how many megawatts, we still need backup and we are investing in research and development such as energy storage."

Indeed, more and more people with a stake in the renewable energy business are waking up to the realities of storage. Some solar and wind power tenders already include storage as an obligatory part of the project. To stay ahead of the curve, the Emirates are focusing on storage early on.

But would it be really possible to replace oil revenues with revenues from smart cities? OPEC data for 2018 says that the UAE pumped around 3 million bpd of oil and exported 2.3 million bpd of this, which was worth some \$75 billion. Emirati government data from the previous year shows oil and gas exports accounted for almost 30 percent of GDP. Bringing this to zero, if we are talking about last barrels, would be a challenge.

Yet it seems the UAE is ready for it. The country expects its economy to pass the \$500-billion mark in a few years thanks to generous fiscal stimulus programs and a diversification drive with an emphasis on technology. The government last year approved a budget of \$16.7 billion (61.35 billion dirhams) for this year, with zero deficit stipulated in the document. Close to a third of this would go into social programs.

That the Emirates are indeed working on their diversification rather than talking about it is also evident in the top most in-demand jobs for this year. A survey by a recruitment consultancy has showed the most in-demand jobs in the UAE this year will be related to information technology in some way including digital transformation managers, artificial intelligence developers, and security analysts, The National reported earlier this week.

Meanwhile, growth in the UAE's non-oil industries is seen to rise from 1.3 percent in 2018 to 1.6 percent in 2019 and 3 percent this year, according to the International Monetary Fund. Oil sector growth, on the other hand, will slow down. Indeed, it looks like the UAE is serious about moving away from oil.

This will certainly take more than a couple of years. All the industries that the UAE will rely on to replace oil revenues—tourism, retail, hospitality, real estate, and construction—are all dependent on healthy demand for what they offer, meaning they need a strong global economy. Yet it is undoubtedly better to rely on more than one industry for your economy's wellbeing. However long it takes the UAE to get to a point where it does not need oil to keep its economy going, it is going in the right direction.

Davos 2020

» The global economy is under pressure, weighed down by trade tensions, inequality and geopolitical uncertainty.

» The world is at an economic “tipping point”, amid a backlash against capitalism and globalization.

» The transition to a greener, more equitable economy is necessary for productivity and growth.

As 2020 gets underway, the global economy is at a crossroads. Rising inequality, trade tensions, technological disruptions, climate change and geopolitical uncertainty all threaten to weigh on already-fragile economic growth at the start of the new decade.

As the Forum’s Global Risks Report 2020 makes clear, the global economy “is facing an increased risk of stagnation... all while citizens worldwide protest political and economic conditions and voice concerns about systems that exacerbate inequality.”

The International Monetary Fund in October lowered its outlook for global growth for 2019 and 2020, noting that “rising trade and geopolitical tensions have increased uncertainty about the future of the global trading system and international cooperation more generally, taking a toll on business confidence, investment decisions and global trade.”

The world is at an economic “tipping point”, according to the Forum’s most recent Global Competitiveness Report. It highlights a “backlash against capitalism, globalization, technology and elites.” At the same

time, the report notes that trade and geopolitical tensions have held back global investment and increased supply shocks, including “disruptions to global supply chains, sudden price spikes or interruptions in the availability of key resources”.

But the situation is not all bleak. Despite these very real challenges to the economic framework, there is also cause for optimism in the new year -- if policymakers and business leaders act in coordination both quickly and forcefully.

As Klaus Schwab and Saadia Zahidi wrote in a recent blog post, “the transition to a greener and more equal economy is not just possible but imperative for restoring productivity...[and] the technologies of the Fourth Industrial Revolution offer us the tools to realize this vision.”

That’s also one of the takeaways of the Forum’s Chief Economists Outlook for 2020. The survey concludes that even as the new decade “opens with a fragile growth outlook, social tensions over the evident polarization of economic outcomes and high levels of uncertainty...there are signs of policy agility and business reform that may lead to a different, better kind of economic growth”. But, the report argues, “this momentum needs strengthening”.

OPEC Mulls Extending Oil Production Cuts Through End-2020

OPEC members are discussing a potential extension of the oil production cuts through the end of 2020, an OPEC source told Russian news agency TASS on Friday. Talks are at early stages, but there is an understanding that after March, the cuts should be extended until the end of the year, the OPEC source told TASS on the sidelines of the World Economic Forum in Davos. “Certainly, we can review any agreement at the meeting in June,” TASS’s source at OPEC said. According to the source, it is “unlikely” that the cartel decides to relax the quotas in March, because the market is still very bearish in its

demand growth outlook.

At the OPEC+ meeting in December, OPEC and its Russia-led partners decided to deepen the oil production cuts by 500,000 bpd in the first quarter of 2020, when demand is expected at its weakest for 2020. This brings total production reductions at 1.7 million bpd—that is if rogue members fall in line with their quotas. Considering the pledge from OPEC’s largest producer and de facto leader Saudi Arabia that it would continue to significantly overcomply with its share of the cuts, the total OPEC+ cuts could be as high as 2.1 million bpd, OPEC said. The agreement in its current form expires at the end of March and OPEC and its allies are set to meet early that month to decide how to proceed with the deal. All options are on the table for the next summit of the OPEC+ coalition, including further cuts in oil production, Saudi Arabia’s Energy Minister, Prince Abdulaziz bin Salman, said on Thursday.

OPEC will have to address the oversupply in the market in the first half this year, and the cartel is likely to extend the production cuts through the end of 2020, Sushant Gupta, Research Director – Asia Pacific, Refining and oils market at Wood Mackenzie, told CNBC earlier this week.

Iran International Downstream Oil Industries Exhibition

Message From Saied Rafeiefar, Secretary General of Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union (OPEX) and Secretary of Policymaking Council of Iran's First Downstream Oil Industry Exhibition, on the Occasion of the First Downstream Oil Industry Exhibition

Iran is holding its first exhibition on the downstream oil industry, as the most significant event on the downstream oil, gas and petrochemical industry, at a time Iran's economy is dominated by both fear and hope.

This event is an unrivalled chance for domestic and international companies to showcase their achievements and services to specialists and actors with a view to introducing their future activities and innovations in light of market demand and the trend of growth in this sector.

Today, Iran needs a strategic unity within the government and establishment in support of the downstream oil industry in order to provide a safe path for an all-out development in the production and export of petroleum products. The presence of exhibitors in the first exhibition on the downstream oil sector is the manifestation of enhanced efforts by economic and industrial actors, which would doubtlessly be highly instrumental in safeguarding and securing financial interests.

This exhibition is attended by entities involved in the production, equipment supply, engineering affairs and export of oil as well as oil, gas and petrochemical products, and also by knowledge-based companies, start-ups, research institutes and the transportation sector.

Holding such an event against the backdrop of international threats and unjust sanctions is undoubtedly indicative of the capacity of private entities in need analysis and pathology of downstream industries. Notwithstanding the imposition of unfavorable economic conditions and sanctions, the private sector is racing ahead.

Having brought together private entities, this exhibition is co-sponsored by National Iranian Oil Company (NIOC), National Iranian Oil Refining and Distribution Company (NIORDC), Iran's Industrial Development and Renovation Organization (IDRO), Iran Chamber of Commerce, Industry, Mine and Agriculture, Tehran Chamber of Commerce, Industry, Mine and Agriculture, and Trade Promotion Organization of Iran (TPO). The Policymaking Council of this exhibition comprises Iranian Oil, Gas and Petrochemical Products Exporters' Union (OPEX), Union of Engineering and Manufacturing Companies, Iran Industrial Equipment Manufacturers Association, Petrochemical Industry Employers Union, Energy Committee of Tehran Chamber of Commerce, Persian Gulf Petrochemical Industries Company, Society of Iranian Petroleum Industry Equipment Manufacturers (SIPIEM), Iran Chamber of Commerce, In-

dustry, Mine and Agriculture, Iran National Plastic and Polymer Industrial Association, Association of Petroleum Industry Engineering and Construction companies (APEC), Oil Refining Industry Companies Association (ORICA), Iran International Exhibitions Company, Iran Federation of Oil Industry, and M & T Solutions.

Increased awareness of oil, gas and petrochemical actors about the upstream oil, gas and petrochemical sectors and their services, presenting domestic capabilities in the production and export of petroleum products, manufacturing and exporting oil equipment, developing and exporting innovation in the oil, gas and petrochemical sectors, holding training workshops, organizing B2B meetings and specialized seminars, providing a supply chain and preparing the ground for international interactions are among the most important programs envisaged for this round of the exhibition.

Let's hope that this significant event, assisted by all actors, will mark a step ahead in favor of further upgrade and reflection of the capabilities of participating companies at the national and international levels.

Saied Rafeiefar
Secretary, Policymaking Council of Iran's First Downstream Oil Industry Exhibition

China Virus Fears Send Oil Prices Even Lower

Oil prices were down early for a fourth consecutive session, as fears of the deadly Chinese virus spreading and concerns about oil demand trumped supply outages and set prices on course for a 5-percent weekly loss.

Oil prices hit their lowest since late November. WTI Crude was down 1.89 percent at US\$54.54, while Brent Crude traded down 1.73 percent at US\$60.22.

This week started on the bullish note for oil prices, after a port blockade in Libya that began in the weekend threatened to cut off the entire oil production of OPEC's African member. The market was concerned, for a few hours, about the implications of a 1.2-million-bpd supply outage.

But then on the continued blockade in Libya, oil prices started to slip as market participants became jittery over the deadly virus in China, which, analysts say, could cut oil demand as travel restrictions in and around the area of the outbreak are already in place. The SARS CoV, better known as the SARS Coronavirus, is highly contagious, and Goldman Sachs estimates that the oil market could see a drop of 260,000 barrels per day in the global oil demand market—170,000 bpd of which would be in the form of jet fuel. Goldman Sachs analysts expect that demand erosion to translate into nearly US\$3 a barrel decline in oil prices.

Since Goldman came up with that estimate, oil prices have already dropped by more than US\$3 a barrel.

oil prices continued to fall and not even a modest crude oil inventory draw of 400,000 barrels for the week to January 17 managed to move prices higher.

“Like much of last year, this latest development illustrates well that the market continues to focus more on macro events, rather than specific market fundamentals - the downward price action a result of the virus more than offsetting the gains seen following Libyan supply disruptions,” ING strategists Warren Patterson and Wenyu Yao said.

“One would also think the supply losses from Libya would far outweigh the potential demand losses from the Wuhan virus,” they added.

beyond
the best
KUMHO POLYCHEM

تمایز شده رسمی
افزایش دهنده های ویسکوزیته
شرکت Kumho Polychem کره

تمایز شده رسمی روغن های پایه
هیوندای شل

گوش

شرکت گوش شیمی صنعت

شرکت گوش شیمی صنعت

وارد کننده و تلمین کننده

مولد افزودنی

روغن موتور و روان کننده های صنعتی

Tel	+98 26 95004223-6
+98 26 34239686-9	
+98 26 34239693	
+98 21 43859461	

www.gunashchem.com
info@gunashchem.com

نشانی: کرج، مهرشهر، منطقه ویژه اقتصادی پیام، بلوار شهید بابایی، خیابان هشتم
Head Office: 8th Street, Babaei Blvd, Payam Special Economic Zone, Alborz province